

A. 22

224

Issued on 5-7-1956

THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES OFFICIAL REPORT

MONDAY, 25TH JULY, 1955.

VOLUME V — No. 1.

CONTENTS

	Pages,
I. QUESTIONS AND ANSWERS	1 — 36
II. BUDGET FOR THE YEAR 1955-56 :	
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS—(contd.)	
DEMAND IX — HEADS OF STATES, MINISTERS AND HEAD QUARTERS STAFF	37 — 132
APPENDIX	133 — 154

PRINTED BY DALTON & COMPANY, BOMBAY.
FOR THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS,
ANDHRA STATE, RAIPUR.

1955

1

2

3

4

5

6

7

THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY.

MONDAY, 25th JULY 1955.

The House met in the Assembly Hall, Kurnool, at eleven of the clock, Mr. Speaker (the Hon. Sri R. Lakshminarasimham Dora) in the Chair.

I. QUESTIONS AND ANSWERS.

SHORT NOTICE STARRED QUESTIONS.

Judges of the Andhra High Court.

241 A.

* 1293-A—Q: SRI P. BASI REDDI :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state—

(a) the present strength of the Judges of the Andhra High Court appointed under Article 216 of the Constitution ;

(b) the number of Judges, if any, appointed under Article 224 of the Constitution ;

(c) whether the Chief Justice of the Andhra High Court has asked for increasing the strength of the Judges to the maximum fixed for the High Court ; and

(d) if so, the steps the Government have taken in response to the request of the Chief Justice ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—

(a) Six.

(b) Two.

(c) and (d) No, Sir. The Chief Justice had proposed the appointment of only a seventh permanent Judge, but on a full examination of the case it has been decided that no increase in the permanent strength is necessary just at present and the result of all the six permanent Judges and two ad hoc judges working together should be watched.

SRI P. BASI REDDI :—Has it been brought to the notice of the Government that the Chief Justice in the course of his speech on the anniversary day of the inauguration of

[25th July 1955]

the High Court, expressed the need for a full compliment of Judges ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—Government takes note of the letters that it receives from the Judges, but not the news items that appear in the Press.

SRI M. NAGI REDDI :—ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి జడ్జిలు సరిపోనందువల్ల నే ఇంకా చాలాకేసులు pending గా ఉన్నాయని, dispose కావడానికి చాలా ఆలస్యం అవుతుందని మంత్రిగారికి తెలుసా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—తెలిసి ఉండబట్టే ఇన్ని ఏండ్లు pending లో ఉన్న కేసులు dispose చేయడానికిగాను ప్రత్యేకంగా ఇద్దరు జడ్జిలను appoint చేయడానికి అఖిలభారత ప్రభుత్వం వారు సమ్మతించారు.

SRI J. CHANDRAMOULI :—Is the Government aware that by appointing temporary Judges, the chances of others are blocked ? If so, will the Government advise the Chief Justice to discontinue the practice of appointing temporary Judges ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—If the work is of temporary nature only, we will have to appoint temporary Judges ; and if the nature of the work is permanent, then we will have to consider whether permanent Judges will have to be appointed.

SRI P. BASI REDDI :—Is it a fact, Sir, that institutions have been larger than disposals during the period between the inauguration of the High Court and the appointment of ad hoc Judges ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—Yes, that is exactly the reason why I said that the work shall be watched and if the need is felt, the Government will certainly consider the question of appointing new Judges.

SRI S. VEMAYYA :—ఇప్పుడు Chief Justice గారు ఎక్కువ జడ్జిలు కావాలని అధికారపూర్వకంగా ఏమైనా ఉత్తరం వ్రాశారా ?

25th July 1955]

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :— మీరు వివరీదనుకుంటారు. ప్రశ్నలో చదివి ఉన్నాను. ఏడవ జడ్జీ కౌవలెవని వ్రాశారు. దానిని గురించి చదివాను.

SRI A. C. SUBBA REDDI :— దినపత్రం ఇచ్చి High Court జడ్జీలను పెట్టడం మంచిదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :— Constitutionలో provision ఉంది. Temporary High Court Judges ను appoint చేయడం చట్ట సమ్మతంగా ఉన్నది. విరుద్ధంగా లేదు.

SRI D. KONDAIAH CHOWDARY :— అసలు కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి ఇంతమంది జడ్జీలు ఉండవచ్చునని ఏమైనా సలహా ఇచ్చారా? నిబంధన ఉందా?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :— ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడినపుడు total strength గా fix చేసింది. 10, కాని 6 ఉంటే చాలు అని మొదట అనుకున్నారు. తరువాత 7 చేస్తే సంచిదని Chief Justice గారు వ్రాశారు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— హైకోర్టు జడ్జీలకు కూడా working hours, holidays fix అయి ఉన్నాయా?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :— Fix అయి ఉన్నాయి.

SRI A. BAPINEEDU :— ఎక్కడ రిక్రూటు అయ్యే హైకోర్టు జడ్జీలను ఎక్కడ ఉంచకుండా ఇతర హైకోర్టులకు కూడా transfer చేయడానికి కూడా అవకాశం కలుగచేయడానికి, ఈ ప్రభుత్వం సెంట్రలు గవర్న మెంటుకు ఫిఫార్స చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుందా. అది ఆలోచనలో ఉందా?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :— ఇప్పుడు ఉన్న జడ్జీలతో ఎవరికి ఇబ్బంది కలుగలేదు. ఆ సూచన మనము చేయవలసిన అవసరం లేదు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— హైకోర్టు జడ్జీలు వారానికి ఎన్ని రోజులు, రోజుకు ఎన్ని గంటలు పనిచేయవలసి ఉంటుంది?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :— వారానికి 7 రోజులు, రోజుకు 24 గంటలు.

[25th July 1955]

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—వారానికి ఎన్ని రోజులు పనిచేయాల్సింది చెప్పమంటే, నెలకు 30 రోజులు, గంటకు 60 నిమిషాలు, అనే విధంగా చెబితే లాభము లేదంటే.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—ఈ temporary జడ్జీలను తీసుకోవలసి వచ్చినపుడు దానికి qualification పద్ధతి ఏమైనా ఉందా?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—కొత్త జడ్జీలను తీసుకోవడాకు చాలా procedure ఉంది. హైకోర్టు జడ్జీగా గవర్నరు లేక ప్రెసిడెంటు రిక మెండు చేయడమునంటి ఎంతో procedure ఉంది. అది అంత సులభమైన process కాదు.

MR SPEAKER :—The constitution has laid down the procedure and also the qualifications.

SRI T. LAKSHMINARAYANA REDDI :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు temporary nature of workకు temporary Judges వేకామన్నారు. Temporary nature of work అంటే ఏమో విపులంగా చెప్పతారా?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—ఎక్కడ పని చేయకు పోయింది కొంత ఉంటుంది. ఆ పనిని clear చేయడానికి temporary Judges కొవారి అన్నాం. అందుకే వారిని వేకాము.

*Buildings constructed by the Kurnool Co-operative
House Building Society.*

241 B.

* 1293.E—Q :—SRI PRAGADA KOTAIAH :—Will the Hon. the Minister for Co-operation and Commercial Taxes be pleased to state the action taken on the representation dated the 20th April, 1955, presented by the Prakasam Nagar Rate Payers' Association, Kurnool, regarding the bad construction of the buildings by the Kurnool Co-operative House Building Society, Kurnool?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—The Government had the buildings inspected by the Sanitary Engineer, Sri J. I. Koil Pillai, who pointed out certain defects in the construction and made suggestions to rectify those defects. The contractor has undertaken to rectify those defects at his own cost on the lines suggested by the Sanitary Engineer. The Chief Engineer (Buildings) was requested to arrange for the inspection of all the buildings in the colony with a view to

25th July 1955]

see that the rectification of the defects has been done properly and to give a final valuation report of these houses.

SRI PRAGADA KOTAIAH :— అధ్యక్ష, ఇంజనీరుగారు పరిశీలన చేసి వచ్చిన తరువాత, చిన్న చిన్న మరామత్తులు జరిగినాయి అన్నారు. దూలాలు, కమ్ములు పూర్తిగా పంగిపోతున్నాయన్న విషయం, తరువాత గోడలన్నీ crack ఇచ్చినవిషయం, తలుపులు పంగిపోయిన విషయం, సున్నమంతా రాలిపోయినవిషయం ప్రభుత్వంవారు పరిశీలనచేయిస్తారా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఇంతకుముందు చదివించి సరిగా విన్నట్లులేదు. ఉన్న defects ను సరిచేయమని instructions ఇచ్చాం. ఇచ్చిన తర్వాత rectification సరిగా జరిగిందా లేదా తెలుపమని ఫీల్డ్ ఇంజనీరును అడిగాము. ఓపోర్టు ఇంకా రాలేదు.

SRI MAHABOOB ALIKHAN :—(Put the question ni urdu)

MR. SPEAKER :— మీరు వేరే question మాకు అర్థంకావాలి. మీకు తెలుగు వచ్చును గనుక తెలుగులో మాట్లాడండి. I must also be able to understand what you say. If you know Telugu, please ask in Telugu.

SRI MAHABOOB ALI KHAN :—Mr. Speaker, please excuse me. I do not know correct Telugu.

అధ్యక్ష, ఈ house building society వారిని ఇంట్లు స్వాధీనంచేసు కొన్నవారు త్వరగా కావలెను అని చెప్పినందున defects వచ్చినవి. శ్రీకోయిల్ పిల్ల పోయి చూచి defects అన్నీ కంట్రాక్టరుతోనే తీసివేయించారు. వారు ఇంకా ఏమైనా రిమార్కు చేసినారా?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఏమీ రాలేదండి.

SRI PRAGADA KOTAIAH :—లేతకర్ర కావడంవల్ల రోజులు గడిచే కొద్దీ, ఒకసారి చూచి, 10 రోజులు గడచిన తర్వాత తిరిగి చూస్తే, దూలాలు, కమ్ములు కూడా క్రమక్రమంగా పంగిపోతుంటాయని, దానిని సంతృప్తికరంగా బాగు చేయడానికి అవకాశంలేదని, సున్నపుపాళ్లు సరిగా లేనందువల్ల సున్నమంతా రాలి పోవడం, గోడలు విరిగిపోవడం, లేతకర్రవల్ల తలుపులు అన్ని పంకరపడిపోయి సందులు ఇచ్చి, ఇంట్లోవారు స్వేచ్ఛగా కనబడడం, ఈ విషయం అంతా చిన్న చిన్న మరామత్తులతో సాధ్యంకాదని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ?

[25th July 1955]

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—కోయల్ పిల్లగారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో నేవుండి. అయిన ఇచ్చిన రిపోర్టులో lime plastering సరిగా లేదన్నారు. Replaster చేయమని చెప్పారు. Shutters కొన్ని సరిగాలేవని చెప్పారు. Rectification చేయవలెనని చెప్పినారు. ఆ విధంగా జరుగుతున్నది.

SRI G. YELAMANDA REDDI :—అధ్యక్షా, పనిపూర్తి అయినతర్వాత ప్రభుత్వము అబ్బాయిషీ చేసేవానికంటే పని ప్రారంభంలోను, మధ్యలోను ప్రభుత్వము సరిగా అబ్బాయిషీ చేసి ఇలాంటి లోపాలు లేకుండా చేయకూడదా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—అది ప్రతిసారి జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఒక stage అయినతరువాత P. W. D. Engineer వచ్చి structural soundness ఉన్నదా లేదా అనిచూచి, ఉన్నది అని certificate ఇస్తేనే further loans ఇస్తారు.

SRI C. SUBBARAYUDU :—ఆ కాలనీలో ఇదివరకు మునిసిపాలిటీ కనపు, చెత్తజేసిన కారణంచేత పాములు విశేషంగా కనపడుతున్నవి. అందువల్ల అక్కడ ఉన్నటువంటి occupants చాలా భయపడుతున్నారు. నీటివనతి ఇంతవరకు ఏమీ ఏర్పాటుచేయలేదు. కనక దీన్ని గురించి ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసుకొంటుంది?

MR. SPEAKER :—You may put a separate question to the Hon. Minister for Local Administration.

SRI C. SUBBARAYUDU :—No, Sir. It is with regard to these building societies.....

MR. SPEAKER :—Sanitation and other things have to be dealt with by the Minister for Local Administration.

SRI C. SUBBARAYUDU :—The contractor is expected to remove them from the colony premises.

MR. SPEAKER :—If the Minister is willing, he may answer.

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—అక్కడ రోడ్లను చేస్తున్నారు, electricity ఇచ్చినారు, water ఇచ్చినారు. అన్ని సదుపాయాలు జరుగుతున్నాయి. కనుక అదిలేదు ఇదిలేదు అని agitate చేస్తే ప్రయోజనంలేదు.

25th July 1955]

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఈ defects point out చేసినారు. వాటిలో, C-class ఇల్లలో 10 అడుగులు మొదలుకొని 12 అడుగులవరకు గోడలమధ్య దూరము ఉన్నది. అందువల్ల దూలము జరిగిపోవడం జరిగింది. కనుక దానికి మధ్యన supporting pillar కట్టడం ఈ మధ్యనే జరిగింది. ఇప్పుడు అది పరిగిపోవడం లేదనే సంకేతి ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—తెలుసునండీ.

SRI S. VEMAYYA :—ఆ Engineer ను తనిఖీ చేయమని చెప్పి నట్లుగా చెప్పారు. ఎప్పుడు ఆ reference పంపించారు. Terms of reference ఏమిటి ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—Terms of reference ఏమిలేవు. Saniatry Engineer చెప్పినవిధంగా rectify చేయడం జరిగిందా, లేదా చూడమని మొదటనే అడిగాము. నేను exact గా చెప్పలేను.

SRI P. RAMACHARLU :—ఈ సాపైటి ఇల్ల వ్యవహారాలు కర్నూలు లోనే గాక అనంతపురము, గుంతకల్లు మొదలైనటువంటిచోట్ల, ఈలాంటి complaints రాకుండా ఇట్లకట్టేవిధానం ఏదైనా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—నాకేమీ complaints రాలేదు. వస్తే చూస్తాను.

SRI A. SATYANARAYANA MURTI :—Building కమ్మలు దూరముగా వేయడంచేత పరిగిపోయినవి అని, అందుకు స్తంభాలు ఎత్తేరు అని చెప్పారు. Design కు వ్యతిరేకంగా పనిచేసినటువంటిది గనుక, అది మనుష్యులకు danger గనుక, ఆ విధంగా చేసినందుకు contractor కు ఏమైనా punishment ఇచ్చారా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—దాన్ని rectify చేయమని చెప్పడమే sufficient punishment అనుకొంటాను.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—Structural soundness ఉంటేనేగాని further grants ఇవ్వమని చెప్పారు. Structural soundness ఉన్నది. అని చెప్పిన తరువాతనే, cracks వచ్చి స్తంభాలు పరిగిపోవడం జరిగింది, కనుక ఆవిధంగా structural soundness ఉన్నదని certificate ఇచ్చిన Officer మీద చర్య తీసుకొంటారా ?

[25th July 1955]

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—P. W. D. Engineer inspection చేసినపుడు గోడలు కొంతవరకు లేచి ఉంటాయి. తరువాత పైకప్పు వేశారు. పైకప్పు వేసినతరువాత, పైకప్పుయొక్క బరువునుబట్టి యీ cracks అన్నీ వస్తు వుంటాయి. కొబట్టి Engineer inspect చేసినప్పుడు ఈ cracks ఏమిలేవు.

SRI PRAGADA KOTIAH :— అధ్యక్షా, యీ భవనాలు కట్టే రోజులలోనే, General Body వారు ఒక sub-committee ని అక్టోబరులో వేయడము, ఆ sub-committee వారు తరువాత డైరెక్టరుగా ఉన్నటువంటి నాగప్ప గారు కలిసి ఈ భవనాలన్నీ కూడా సరిగా నిర్మాణం కావడం లేదు, పాళ్లు సరిగా లేవు. మరీ లేతకర్ర పెడుతున్నారు, అని పీటన్నింటిని గురించి ఒక inspection report పత్రికలలో ప్రకటించడం జరిగింది. దానిమీద ప్రభుత్వము ఎంథుకు చర్య తీసుకోలేదు?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఈ Sub-Committee సంగతి, వారుపంపిన రిపోర్టు సంగతి, పత్రికలలో ప్రకటించిన సంగతి మాత్రము నాకు తెలియదు.

SRI G. RAMI REDDI :— Engineering Department వారు అప్పుడప్పుడు పోయి తనిఖీచేసి రిపోర్టు ఇస్తూ ఉంటారు అని చెప్పారు. అటువంటిపుడు ఈ అవకతవకలు జరగడానికి కారణం ఏమిటో నేలవిస్తారా?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— నేను ఇదివరకు వెంకటేశ్వర్లు గారు వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పాను. అదే ఈ ప్రశ్నకుకూడా వర్తిస్తుంది.

SRI T. GOPALAKRISHNA GUPTA :— ఈ society కి technical adviser ఉన్నారా. ఉంటే contractor అప్పుడప్పుడు వాడి వటువంటి ఇళ్ల పావుగ్రీని పరీక్షిస్తున్నారా లేదా అని అడుగుతున్నాను.

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— “మామూలుగా ఈ societies అన్నీ autonomous bodies, వాటి internal administration ప్రభుత్వము అంతగా చూడదు. అన్ని సాఫైటీలకు ఒక technical adviser గా ఒక Retired Engineer నో లేక Supervisor నో వేసుకొని ఉంటారు.”

SRI P. NARASIMHAPPA RAO :— ఇంతవరకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పుతున్నారు కాని ఇందులో వీరికి డబ్బు అప్పుగా ఇచ్చేంతవరకే ప్రభుత్వానికి సంబంధంగాని, మిగతవిషయాలలో ప్రభుత్వానికి ఏమి సంబంధం మున్నది ?

25th July 1955]

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— కేసు అదే ఇంతకుముందు చెప్పాను.

*Resolution passed by the General Body of the Kurnool
Co-operative House Building Society.*

241 C.

* 1293-F—Q :—SRI PRAGADA KOTAIAH :—Will the Hon. the Minister for Co-operation and Commercial Taxes be pleased to state the action taken on the resolution passed at the meeting of the General body of the Kurnool Co-operative House Building Society held on the 24th April, 1955, expressing its lack of confidence in the Board of Directors of the said Society ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—The Government examined the representation and considered that no immediate change in the present nominated Board of Management of this Building Society was necessary especially when its term of office is to expire within a very few months i.e. on 23th September 1955 when steps will be taken to constitute an elected Board.

SRI PRAGADA KOTAIAH :—అధ్యక్షా, అసలు general body వారు చేసినటువంటి ఫిర్యాదులు ఏమిటి? ఇది autonomous body కాదుకీ దీనితో ప్రభుత్వానికేమి జోక్యములేదు అన్నారు. ఉన్న పరిస్థితులలో, general body వారు తీర్మానం చేసినప్పుడు contractorsను తొలగించడంకా ఉండవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—ఇది చాలా పెద్ద తీర్మానం, చదువుతాను.

"This General Body notes that the present Board of Management was nominated nearly 3 years ago by the Registrar of Co-operative Societies for 5 years as against the term of one year for an elected body. This Board with its

[25th July 1955]

autocratic President has been responsible for unsatisfactory administration, spending of members' moneys on unnecessary things and is in addition totally indifferent to the interests of members who are to-day amidst water famine in Prakasam Nagar which has also no lighting. The Board has failed in its fundamental duties to provide for essential amenities, such as, water-supply and lighting before notifying the members to occupy the houses. The President in particular has been conducting himself in a manner detrimental to the interests of members by indulging in attacks against all and sundry including the local Municipal Council which has asked him to withdraw his remarks against it made by him in his welcome Address to the Governor when Prakasam Nagar was opened. The President's behaviour towards members is intolerable. Hence, this General Body resolves to urge the Government to dissolve forthwith the present Board of Management including its President and hold election to the Board to restore a democratic pattern of administration to the State Capital Society. Pending holding of such elections, the Government are requested to appoint a Special Officer to administer the society in the interim period."

SRI C. SUBBARAYUDU :— Majority of the members కు confidence లేదు అని చెప్పినతరువాత, nominated members అయినంత మాత్రాన, వాళ్లను తొలగించడానికి Co-operative Act లో అవకాశం లేదా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఇది nominated Board, అంతేకాకుండా, 325 సభ్యులు ఉంటే దాంట్లో 42 మందిమాత్రమే ప్రెసిడెంటు ఉండకూడదని వోటుచేసినారు.

SRI PRAGADA KOTIAH :— ఎంతమంది అనుకూలం గా చేశారు? హాసరయింది 69 మంది, దాంట్లో 42 మంది అనుకూలం గాను, 16 మంది వ్యతిరేకం గాను వోటుచేశారు. ప్రజాస్వామికవ్యవస్థలో సభ్యులు అవిశ్వాసమును ప్రకటించి నపుడు వారిని తొలగించకుండా వుండడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారమున్నదా ?

25th July 1955]

THE HON SRI. D. SANJIVAYYA :— అధికారం సంగతి అటు ఉండనివ్వండి, ఇక్కడ ఈ resolution లో “spending of members’ monies on unnecessary things” అని ఉన్నది, ఈ reportను బట్టిచూస్తే ఇక్కడ “The total expenditure towards the establishment debited to construction account upto date works out to about 2½ percent of the value of the work done. This is just half of the supervision charges allowed in the estimates of buildings” తరువాత 4 సంవత్సరాలుగా అక్కడ ఖర్చు అయింది, contingencies క్రింద, 3,557-13-0 మాత్రమే. ఖర్చుచాలా తక్కువ. అందువల్ల, ఈ resolution లో చెప్పినటువంటిది సత్యమారముగా ఉన్నది గనుక దాన్ని పాటించలేదు.

SRI G. YELLAMANDA REDDI :— ఇంత serious allegations general body చేసి majority ఈవిధంగా నిర్ణయించేసినపుడు ప్రభుత్వము ఎందుకు దాన్ని honour చేయకూడదో సెలవిస్తారా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఇది సత్యమారము అని చెప్పతున్నాను.

SRI N.C.SESHADRI :— ఈ Building Societies కు site allot చేసి share capital కట్టి రెండేండ్లు అయినప్పటికిని, ఈనాటివరకు buildings కట్టలేదనే విషయం మంత్రిగారికి తెలుసునా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఒక్కొక్క building society వంద, రెండువందలు buildings కట్టవలసి ఉంటుంది. దానికి ప్రణాళికలు వేసికొని క్రమేణ 50, 60, 70 ఈ విధంగా కట్టుతూవస్తారు. అందువల్ల కొంత ఆలస్యం అవుతుంది.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— అసలు ముఖ్యమైన సమస్య ఇది. ప్రజాస్వామికపరిపాలనలో ఉంటున్నప్పుడు ఒక autonomous body ఒక resolution unanimous గా pass చేస్తే దాంట్లో ఉన్న merits, demerits discuss చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఏమిహక్కు ఉన్నది? ఇది సరాసరి accept చేయవలసిందేగాని దీని లోపలికిపోవడానికి ప్రభుత్వానికి హక్కు ఉన్నదా? ఉంటే అది autonomous body ఎట్లా అవుతుంది ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :— ఇది autonomous body, వారు pass చేసినటువంటి resolution యొక్క intention ఏమిటి, దాని substance ఏమిటి అనేది చెప్పినతరువాతగూడ ఇలాంటి ప్రశ్న వేయడం అనుచున్నాను.

[25th July 1955]

STARRED QUESTIONS.

Publications brought out by the Information and Publicity Department.

242.

* 411—Q :—SRI P. RANGA REDDI :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of publications brought out by the Information and Publicity Department and the names of such publications ;

(b) whether these publications are supplied to the Members of the Legislative Assembly free of cost ; and

(c) whether these publications are intended for sale to the public ?

THE HON. SRI. B. GOPALA REDDI :—

(a) The number of publications brought out so far by the Information and Publicity Department is 25. A list of the publications is placed on the table of the House separately.

(b) The answer is in the affirmative except in respect of “ Mee Hakku ” which was published after the dissolution of the Assembly and before elections.

(c) Only Sri Venkateswara University Inauguration Souvenir was partly sold to the public. The other publications were intended for free distribution to public.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—ఇప్పుడు కొత్తగా పుస్తకాలు ప్రచురించటానికి ఆలోచిస్తున్నారా ? వద్దని అనుకుంటున్నారా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—పుస్తకాలు ప్రచురించటానికి ఆలోచిస్తున్నాడు.

25th July 1955]

SRI D. RAMABRAHMAM :—ఇప్పుడు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన Industries Information లో, చిత్తూరుజిల్లా పాపానాయుడు పేటలోవున్న పూగల పరిశ్రమనుగురించిగాని మప్పములోవున్న పేటలో చందనాది తైలము పరిశ్రమగురించిగాని, రాళ్ల పరిశ్రమగురించిగాని అందులో ఏమీ గుర్తించ లేదు. మంత్రులు అక్కడ సంచారముచేయుని కారణమేనా, అందుకు గుర్తు?

MR. SPEAKER :—THE HON. Member has not stated what he wants. He has given only some information. The Minister has noted the information. I proceed to the next question.

Habitual offenders.

243

* 257 SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) Number of Habitual Offenders in the State for 1954 ; and

(b) on what grounds they will be removed from the list ?

THE HON. SRI. N. SANJEEVA REDDI :—

(a) There were 1835 Habitual Offenders notified under the Madras Restriction of Habitual Offenders Act, 1948 upto 31st December, 1954 ;

(b) A Habitual Offender will be removed from the list, if he is old, sick or infirm or is otherwise incapacitated from committing crime and if he has continued to be of satisfactory conduct for a period of three years after his last release from Jail.

SRI S. VEMAYYA :—లోగడ అనుబంధంలోవున్న C. T. Act కను, ప్రస్తుతమువున్న Habitual Offenders Act కను, తేడా ఏమిటి ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—ప్రతిరోజుగూడా పోలీసుల ఎదుటకువెళ్లి రిపోర్టు చేసుకోవడము, వుంటుంది. కాని మీరికి అలాంటి యిబ్బంది యేమీలేదు.

[25th July 1955]

SRI B. SANKARAI AH :—ఎన్ని నేరాలచేస్తే, ఏ విధంగా చేస్తే వారిని habitual offenders క్రింద declare చేస్తారు ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—ఒకసారి జైలులో వుండి వచ్చినవానికి అది అన్వయిస్తుంది.

SRI S. VEMAYYA :—1835 కేసులు వున్నవని అన్నారు. అందులో District-wise గా figures యిస్తారా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—మరొక ప్రశ్న వేస్తే, district-wise గా, కూడా చెబుతాను.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—Habitual Offenders Act కులాలకే అనువర్తిస్తారా ? కాకపోతే ఒక్కొక్క వ్యక్తికి మాత్రమే అనువర్తిస్తున్నారా ? ఇప్పుడు వ్యక్తులకు కాకుండా కులాలకు అనువర్తిస్తున్నారు. అట్లాఅయితే దాని ఉద్దేశ్యము అదికాదు.

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—వ్యక్తులకుకూడా అనువర్తిస్తున్నారు. మామూలుగా pick-pocket, normal గా offenders అయి, 3, 4 సార్లు జైలుకు వెళ్లివస్తే then only they will be called habitual offenders.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—నా point అది కాదండి. ఆ మాట నిజమే కాని, నేను అడిగింది యేమిటంటే, ఇదివరకు Criminal Tribes Actను కులాలకు కులాలవరకూ అనువర్తించేవారు. అది పనికిరాదని వ్యక్తులకుమాత్రమే అనువర్తించటానికి Habitual Offenders Act వచ్చింది. ఈ యాక్టును తీసుకునివచ్చి, కులాలకు అనువర్తించుచున్నారు. అది సరియైనది కాదు. దీనివిషయము యేదైనా ఆలోచిస్తారా ?

MR. SPEAKER :—Please bring specific cases before the House.

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—No. The information my friend has got is wrong Sir,

25th July 1955]

Sale of banjar lands.

244

557-G. Q. SRI M. R. APPA RAO, M.L.A.,

(Put by Sri A. Kaleswara Rao) Will the Hon. the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether there are any proposals to sell Banjar lands in the State by auction or otherwise ;

(b) if so, in how many instalments the buyers would be asked to pay ; and

(c) whether the occupiers will be given any preference over others when selling Banjar lands ?

THE HON. SRI. K. CHANDRAMOULI :—

(a) There is no proposal to sell banjar lands in auction. Project affected lands will however be assigned to landless poor subject to the payment of market value as was taken credit for them in the project estimate in their un-irrigated condition.

(b) The assignees of project affected lands will be allowed to pay the market value in 20 annual instalments together with interest thereon.

(c) Under the revised assignment policy, all occupiers of Government lands who are landless poor persons will be assigned the lands under their occupation upto 2½ acres of wet or 5 acres of dry, provided the occupation is otherwise unobjectionable.

SRI A. KALESWARA RAO :—ఈ ప్రాజెక్టుల క్రిందవున్న భూములను బజారు ధరలకు అమ్ముతామని అంటున్నారు. ఆసలు బజారు ధరలంటే చాలా హెచ్చుగా వున్నవికనుక యిటువంటివిధానము పేదవారికి నష్టము కాదా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—బజారు ధరలు కాదు, అప్పుడు credit తీసుకున్న value ను బట్టి ధర నిర్ణయిస్తారు.

[25th July 1955]

SRI S. VEMAYYA :—ప్రాజెక్టు affected areas అని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఇప్పుడు కొత్తగా కట్టిన ప్రాజెక్టు క్రిందివికూడా affected areas అని అంటారా ? పాత ప్రాజెక్టు క్రింద area కూడా project affected area క్రిందకు తీసుకుంటారా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—పాతవి అంటే పూర్వము ప్రాజెక్టులుకాదు. కొత్తగా కట్టినవి అంటే, 1947 వ సంవత్సరం నుంచి అమలులోకి వచ్చినవే.

SRI K. V. S. PADMANABHARAJU :—అధ్యక్షా ! ఈ బంజరు భూముల అమ్మకము అనేది, Land Reforms వచ్చేముందు, వాటికి గరిష్ట పరిమితి నిర్ణయించేముందు, రాసున్న చట్టమునకు విరుద్ధముగా వుండదా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—Land Reforms కు బంజర అమ్మకానికి యేలాంటి విరుద్ధత కనబడదు.

SRI G. YELLAMANDA REDDI :—“Otherwise Objectionable” అంటే ఏమిటో, వివరిస్తారా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—“Objectionable” అంటే—చెరువులుగాని, డొంకలుగాని అటువంటివివుంటే, సరే, భూములు యివ్వటానికి 2½ ఎకరాలు అని నిర్ణయించినప్పుడు, అయిదు ఎకరాలు ఆక్రమించి వుంటే, అటువంటిప్పుడు వాటి విషయములో “Objectionable” అని అంటారు.

SRI G. YELLAMANDA REDDI :—బంజరల అంటే, పొరంబోకులు కాకుండా సాగుకులాయికిగావుండేవి అన్నమాట. అందులో “Otherwise objectionable” అంటే మంత్రిగారు దాన్ని వివరించకుండా “చెరువులు” అని సమాధానం చెప్పారు. 2½ ఎకరాలకు లోపలకూడా “Objectionable” అని దీనిలో intend అయియున్నదన్నమాట. కాబట్టి “Otherwise objectionable” అంటే స్పష్టమైన నిర్వచనము యివ్వమని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—కొన్ని భూములు ప్రభుత్వానికి కావాల్సి వుంటాయి. డొంకలకొరకు ధరఖాస్తు పెట్టుకుంటే యివ్వటానికి వీలుండదు.

SRI PRAGADA KOTAIAH :—అధ్యక్షా, ఈ Project affected areasలో వున్న బంజరల అన్నిటినినీ, రాసున్న చట్టము ప్రకారము Betterment

25th July 1955]

Levy వెయ్యబోతున్నారు కదా? ఉచితముగా యివ్వటానికి ప్రభుత్వము పునరాలోచన చేస్తుందా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—ఇంతవరకు అటువంటి ఆలోచన యేమీలేదు.

SRI M. NAGI REDDI :—ఈ ప్రాజెక్టు ఏరియాక్రింద వచ్చే భూములు యిప్పటికి దాదాపు 40,50 సంవత్సరాలనుంచి కూడా చేసుకునేవిగా వున్నవి. వాటికి A-Form తయారుచేయమని మునసబుకరణాలను అడిగితే, వారు చేయకుండా ఆలస్యముచేసినందువల్ల, అవి తయారుకాలేదు. అటువంటివాటిని ఆయినా మినహాయిస్తారా?

మాగాణీ 2½ యకరాలు, మెట్టఅయిదు ఎకరాలు వున్నవారికింద కొన్ని భూములున్నవి. అటువంటివ్వుడు ఆ భూములను ప్రభుత్వము తీసుకొని, భూములు లేనివారికి యిస్తారా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—40, 50 ఎకరాలు వున్నవారి విషయములో వారి ఆక్రమణక్రిందవున్న కేసులు ఏదైనావుంటే, అటువంటివి తప్పకుండా విచారిస్తాము. ఒక గ్రామంలో పట్టాదారు వున్నాడనుకొండి, ఆయనకు ఒక ఎకరం మాగాణివుంటే, యింకొక 1½ ఎకరముమాత్రమే యిస్తారు. మెట్ట అయితే నాలుగు ఎకరాలు యిస్తాము. అదే, అందులో వున్న విషయము.

SRI D. KONDAIAH CHOWDARY :—భూములకు మార్కెటు రేటు నిర్ణయించడములో, అంతకుముందు ఆక్రమణదారువుంటే వారి కేయిస్తామని చెప్పారు. వారు ఏదైనా ఆ భూమిమీద improvements చేసివుంటే, సాధారణంగా మార్కెటు value నిర్ణయించేటప్పుడు, ఆ improvements కోసం కొంత concession యిచ్చి, మిగిలినదానికి మార్కెటు రేటు నిర్ణయిస్తారా?

THE HON. K. CHANDRAMOULI :—అసలు ప్రభుత్వం follow అవుతున్న విధానమే, అది.

SRI V. VISWESWARA RAO :—గత శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా బంజరు భూములు పేదవారికి యిస్తామని ఒక తీర్మానంచేశారు. ఆ పాలసీని మూనిషేసి ఇప్పుడు శాసనసభ అంగీకారము లేకుండానే ప్రభుత్వము యీ విధంగా నిర్ణయించడము సరియైనదేనా?

THE HON SRI K. CHANDRAMOULI :—ప్రస్తుత ప్రభుత్వం విధానము పూర్వప్రభుత్వవిధానాని కనుగుణంగా వున్నది. అది సరియైనదనే మేనుందరము భావిస్తున్నాము.

[25th July 1955]

SRI B. SANKARAIAH :—“Project affected area” అనేవి ఉదాహరణకు నందికొండ తీసుకుంటే గుంటూరు నుంచి నెల్లూరు వరకూ వరసగా ఎన్నోలక్షల యెకరాలు ఉంటివి. మా జిల్లాలో కోవూరు తాలూకా తీసుకుంటే అక్కడ project వున్నది. అక్కడ బంజరు భూములు కూడా పట్టాలకు యివ్వకుండా నిలిపివేశారు. అటువంటి బంజరు భూములను వెంటనే ఉచితముగా యివ్వటానికి ఆలోచిస్తారా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—Project affected lands అంటే, కట్టబోయే ప్రాజెక్టుల క్రింద వచ్చే భూములు అన్నమాట అటువంటి వాటికి ధరలు కట్టుతారు.

11-30 a.m.

SRI P. SUNDARAYYA :—20 వాయిదాల మీద చెల్లించే వడ్డీ వాటికి కూడా వడ్డీ కట్టవలసి వుంటుందా ? కట్టవలసివస్తే ఎంత కట్టవలసి ఉంటుంది ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—వడ్డీ కట్టాలి. వడ్డీని కలిపే వాయిదాలను నిర్ణయిస్తారు.

SRI B. APPA RAO :—5 ఎకరాలు, 10 ఎకరాలు బీదలకు ఇస్తూ ఆక్రమణలలో వున్న బంజరులనుండి తదితరులను ప్రభుత్వమువారు తొలగిస్తామన్నారు. అది జమీందారీ ప్రాంతాలలో కూడా వర్తిస్తుందా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—మొత్తము రాష్ట్రము అంతటా వర్తిస్తుంది.

SRI P. SUNDARAYYA :—మార్కెటు ధర అని నిర్ణయించిన తరువాత దానిమీద 20 యేండ్లకు అయ్యే వడ్డీకట్టి దానిని వాయిదాలలో వసూలు చేస్తారా ? లేక మార్కెటు ధరపై యీ వడ్డీ మినహాయించి వసూలు చేస్తారా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—Market Value నిర్ణయించి తరువాత వడ్డీకడుతారు. వడ్డీకట్టి మొత్తముచేసి దానిని 20 వాయిదాలు క్రింద వసూలు చేస్తారు.

SRI P. SUNDARAYYA :—ఇప్పుడు రొంపేరులో రు. 200 ల నుంచి, రు. 300 ల వరకు మార్కెటు ధర అన్నారు. 20 యేండ్ల వాయిదాలలో కట్టా

25th July 1955]

లన్నారు. ఇప్పుడు ఈ రు. 800 లకుకూడా 5 రూపాయిలో, 6 రూపాయిలో వడ్డీ కట్టవలసివుంటుందా ?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :— రోంజేరు భూములకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా నడ్డీలేకుండా చేశారు.

Subsidy to private hospitals.

245

* 157 SRI S. VEMAYYA :—

Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state :

(a) the number of subsidised private hospitals in the state now ; and

(b) the amount of subsidy paid for the year 1954 to them.

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

(a) 16.

(b) Rs. 2,69,815-8-0.

SRI S. VEMAYYA :— ఇందులో సబ్సిడీక్రింద ఎంత ఇచ్చారు ? అడిగినంత గ్రాంటుక్రింద ఏదైనా ఇచ్చారా ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :— సబ్సిడీని గురించి ప్రశ్న చేసి ఇంకొకటి అడిగితే ఏమి చెప్పను. మీరు రెండు భాగాల్లోకూడా సబ్సిడీగురించే అడిగారు. దానికి నేను జవాబుచెప్పాను.

SRI A. C. SUBBA REDDI :— ఈ 15 ఆస్పత్రులు ఏ ఏజెన్సీలలో ఉన్నవో సెలవివ్వాలరా ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

Union Mission Sanatorium, Madanapalle Rs. 75,000

T. B. Sanatorium, Visranthipuram, Rajahmundry Rs. 30,000

Rs.

Free Maternity House, Rajah-

mandry 2,000

Seva Hospital Gudivada, Krishna district ... 1,000

St. Theres'as Hospital, Kurnool ... 4,800

St. Joseph's Maternity Hospital, Nellore ... 9,600

[25th July 1955]

ఇవి చాల ఇంకా మిగిలినవికూడా చెప్పమంటారా ?

The Proddutturepetta Health centre,	Rs.
Chittoor district	750
Maternity Hospital, Anakapalle	2,500

Prema Samajam, visakhapatnem దీనికి Per capita basis మీద నెలకు రు. 150 లు చొప్పున ఇస్తున్నారు.

V. L. C. Mission Leprosy Hospital	5,832
Leprosy Hospital, Narsapur	11,340
Leprosy Home Ramachandrapuram	40,291
Salvation Army Hospital, Guntur district	32,292
Kesarepalli, Krishna district	2,052
Leprosy Hospital, Salur	3,132
Leprosy Home, Visakhapatnam	13,365

SRI S. VEMAYYA :—ఈ ప్రయత్నాలు ఆస్పత్రులలో మిడ్ వైఫరీ ప్రైనింగు ఇస్తున్నారు. ఆ ప్రైనింగుకు వెళ్లేటటువంటి విద్యార్థినులకు నీట్లు ఇచ్చే విషయంలో ప్రభుత్వము ఎలాంటి జోక్యము కలుగ చేసుకోవడము లేదు. వాళ్ల ఇష్టము వచ్చినట్లు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వము జోక్యము కలుగ చేసుకొని ఈ మిడ్ వైఫరీ కోర్సుకు నీట్లు ఇప్పించేదానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—అసలు ప్రశ్నకు దీనికి ఏమీ సంబంధము లేదు.

Minimum wages Act, 1948.

246

* Q. No. 14: SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Minister for Electricity and Social Welfare be pleased to state whether the Government propose to bring into force the Minimum Wages Act, 1948 in the State in respect of Agricultural Labour ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—The Government have already fixed in December 1954, minimum rates of wages for employment in agriculture under the Minimum Wages Act

[25th July 1955

in 14 villages which were located in low wage pocket areas of the State. The question of extending the provisions of the Act to agricultural labour in additional areas is under the consideration of the Government.

SRI S. VEMAYYA:— ఈ 14 గ్రామాలు ఏవో వివరంగా తెలుపు తారా? వాటినిగురించి ఏమైనా periodicals fix చేశారా? అవిఎట్లా పని చేస్తున్నాయో ప్రభుత్వానికి నివేదికలు వస్తున్నాయా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—మొదటి భాగానికి జవాబు:—

ఓబూరు, కందుకూరుతాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా.

గూడూరు, కందుకూరుతాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా.

కొవలి, కొవలితాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా.

నాగి నేనిగుంట, ఉదయగిరితాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా.

చిట్టిచెర్ల, నాయిల్పాడుతాలూకా, చిత్తూరుజిల్లా.

కమ్మలి, చిత్తూరుజిల్లా.

వల్లపాలెం, గూడెంపజస్వితాలూకా, విశాఖపట్నంజిల్లా.

బుడాలిసింగి, పోంపేటతాలూకా, శ్రీకాకుళంజిల్లా.

బంజరయ్యవరాజపురం, పోంపేటతాలూకా, శ్రీకాకుళంజిల్లా.

కొత్తూరు, పార్వతీపురంతాలూకా, శ్రీకాకుళంజిల్లా.

వెంకటాపురం, నూగూరుతాలూకా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ధర్మవరము, పితాపురంతాలూకా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

అరుణాచలపురం, నూగూరుతాలూకా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

కత్తిగూడెం, నాగూరుతాలూకా.

Mr. SPEAKER :— ఏమైనా periodical reports ఉన్నాయో అని అడుగుచున్నారు.

THE HON. SRI G. LATCHANNA:— ఇప్పుడు పీరియడికల్ రిపోర్టు ఏమీ లేవు.

SRI G. YELLAMANDA REDDI :— అధ్యక్షా, ఈ గ్రామాలు నిర్ణయించడములో వ్యవసాయకూలీలు చాలా తక్కువగా వున్నటువంటి వెనుకబడిన ప్రాంతాలు నిర్ణయించారు. బాగా develop అయిన గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరు

[25th July 1955]

జిల్లాలోని కొవ్వొత్తుల తొలగింపులోని గ్రామాలు ఎందుకు నిర్ణయించలేదు. అయితే కాచేయడంలో ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం ఏమిటి ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఉద్దేశ్యము మాత్రము సరియైనదే. ముందు ప్రారంభించేటప్పుడు అది సక్రమంగా అమలు జరగునా అనే విషయమై experiment చేసుకోవడము మంచిదని, అందువల్ల తక్కువ wages ఉన్న చోట ఇవి ప్రారంభించమనే ప్లానింగు కమిషనువారి సలహాప్రకారం ప్రభుత్వముచేసింది యెల్లమందారెడ్డిగారి వుద్దేశ్యముపై మాత్రము కాదు.

SRI V. VISWESWARA RAO :— దీనిని తక్కువ గ్రామాల్లో నిర్ణయించారని తెలుస్తున్నది. Minimum Wages Act ప్రకారము వ్యవసాయ కూలీలకు ఇస్తున్నట్లు చెప్పడానికి మెషినరీ ఏమైనా ఉన్నదా ? ఏ విధముగా నడస్తున్నది.

THE HON. SRI G. LATCHANNA :— Wages fix చేశాము. ఎక్కడ అయినా అమలుజరగకుండా ఉన్నాయని ఎవరు ఆయినా తెలియచేస్తే తప్పకుండా విచారిస్తాము.

SRI P. VENKATASUBBAYYA :— వ్యవసాయకూలీలకు కనీస వేతనాలు నిర్ణయించారు. వ్యవసాయపంటలకు కనీస రేట్లు నిర్ణయించడం basis మీద దానిని నిర్ణయించారు ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :— వ్యవసాయకూలీల కనీసవేతనాలు అనే సమస్యకు దీనికి ఏ మాత్రము సంబంధంలేదు.

SRI P. SUNDARAYYA :— ఈ కనీసవేతనాలు ఇప్పించడం ప్రతి వ్యవసాయకూలీకి భూమి ఇవ్వనంత కాలము అసంభవమని మంత్రిగారికి తెలుసునా?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :— భూమి ఇవ్వడానికి, వ్యవసాయ కూలీలకు అంత సంబంధములేదని నా ఉద్దేశ్యము.

SRI P. SUNDARAYYA :— ఈ రోజు ప్రతి గ్రామములోనూ కూడా, ఈ 14 గ్రామాలలోనూ కూడా, పనిలేకుండా, వేలకోలాది వ్యవసాయకూలీలు వున్నారని, మీరు పెట్టేటట్లు పంట కనీసవేతనాలువారికి ఇవ్వాలంటే కాస్తాకూస్తా భూమి వుంటే నాని అని నిర్ణయాన్ని అమలు జరుపలేరనే సంగతి ప్రభుత్వమునకు తెలుసునా?

25th July 1955]

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—భూముల పంపకానికి కనీస వేతన నిర్ణయ సిద్ధాంతానికి సంబంధములేదు.

SRI P. SUNDARAYYA :—ఈ వ్యవసాయ కూలీలకు మీరు ఏర్పరచిన కనీసవేతనాలు ఆయా గ్రామాల్లో ఇప్పించేదానికొకటను ఫ్యాక్టరీ ఇన్‌స్పెక్టర్లలాగానే కనీసవేతనాల ఇన్‌స్పెక్టర్లను ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేస్తుందా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఇప్పుడు కనీసవేతనాల నిర్ణయవిధానము రాష్ట్రములో ఇతరచోట్లకూడా అమలు జరుపాలైన విషయము పరిశీలనలోవున్నది. ఆ పరిశీలనలో, ఇప్పుడు గౌరవనీయులు వేసిన ప్రశ్నలు అన్నీ పరిక్షింపబడుతున్నాయి.

SRI A. SATYANARAYANA MURTHI :—కనీసవేతనాలు నిర్ణయించేటప్పుడు భూమిలో పండినటువంటిపంటయొక్క ధరనుబట్టి నిర్ణయిస్తారా లేక ఆ ధరకు సంబంధము లేకుండానే నిర్ణయిస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ప్రస్తుతము నిర్ణయము జరుగుతున్నది. ఆయాప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి cost of living, అక్కడ వున్నటువంటి ధరవరలు, ఆహారపదార్థాల ధరవరలు, ఈరెంటిని బట్టి నిర్ణయిస్తారు.

SRI G. NAGESWARA RAO :—ఇప్పుడు $1\frac{1}{2}$ రూపాయలు కూలి నిర్ణయించిన తరువాత ఈ 14 గ్రామాలలోను ఎంతవరకు ఆరేటు అమలు జరిగింది? అసలు అమలు జరుపడానికి ఆవకాశము ఎంతవరకు కల్పించబడినది తెలియ చేస్తారా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ఈ ప్రశ్న ఇంతకుముందు వచ్చింది. సమాధానము చెప్పాను.

SRI B. SANKARAIYAH :—ఇప్పుడు ఫ్యాక్టరీలోవుండే కార్మికులకు కూలి నిర్ణయించి అమలుజరిపే అనుభవము వున్నదికదా ? నిర్ణయాలు అమలు జరుపడానికి తగిన చర్యతీసుకోకుండానే అమలుజరుగుతాయని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నదా? ఇకమీదట వీటిని అమలు జరుపడానికి ప్రభుత్వము వెంటనే చర్యతీసుకుంటుందా ?

MR. SPEAKER :—It has already been answered.

[25th July 1955]

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—ప్రతి పక్షనాయకుడు వేసిన ప్రశ్నకు ఇచ్చిన సమాధానములలో నే దీనికి కూడా జవాబువుంది.

SRI PRAGADA KOTIAH :—ఎగుడు, దిగుడులను అనుసరించి ఈ కనీస వేతనములను మా రేవిధానము ఏమైనా ఉన్నదా ?

THE HON. SRI G. LATCHANNA :—అమలలో ఉన్న ప్రాంతాలలో ఏ విధముగా అమలు జరుగుచున్నది, ఇతర ప్రాంతాలలో కూడా అమలు చేయవలసివచ్చినప్పుడు ఏ ఏ సమస్యలను మనము గమనించాలనే భాగము పరిశీలనలో ఉన్నదని, ఇప్పటికి 3 సార్లు చెప్పాను. ఇది 4 వ సారి.

Bus route from Markapur station to the Town.

247

* Q. No. 612 : SRI N. VENKATAYYA :—Will the Hon. the Minister for Co-operation and Commercial Taxes be pleased to state :

(a) whether any representation has been received on 28th September, 1954 from Sri N. Venkatayya, M.L.A., regarding throwing out of employment of 60 families of jntkamen and single bullock cartmen on account of the opening of a bus route for a small distance of $2\frac{1}{2}$ miles from Station to Markapur town in Kurnool District ; and

(b) the action taken thereon ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—

The answer is in the affirmative.

It was recorded as no action was considered necessary.

SRI C. SUBBARAYUDU :—అక్కడ bus route యిచ్చినందువల్ల ఎంతోమందికి నిరుద్యోగము ఏర్పడింది కదా; వారందరికి వేరేవృత్తి కలుగజేసేందుకు ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేస్తుందా ?

THE HON. SRI D. SANJIVAYYA :—లేదండి.

Poultry Farming.

248.

* 279 (A) Q :—SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state;

The amount of money spent on (i) Government,

25th July 1955]

(ii) subsidised Poultry Farming in the State for 1954 ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—

(i) Amount spent on Government Poultry Farms: Rs. 41,669-13-10.

(ii) Amount spent on Subsidised Poultry Farms: Rs. 1,522-2-6.

SRI S. VEMAYYA :—ఈ subsidised poultry farms ఎక్కడక్కడ ఉన్నాయి.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—చిత్తూరు జిల్లాలో బురకాయలకోటపర్ల ఉన్నది.

SRI P. SREERAMULU :—ఏరకమైన కోళ్లు ఉన్నాయో తెలుసుకోవాలా?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—అన్నిరకములైన కోళ్లు ఉన్నాయి.

Architect to the Andhra Government.

249.

* 547—Q :—SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) the pay of " Vastu Sastra " (వాస్తు శాస్త్ర) Adviser per month ; and

(b) his qualifications ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—

(a) The Consulting Architect is an Officer employed on contract and his pay has been fixed at Rs. 900 per month in the scale of Rs. 700-100-2-1,000 in addition to the dearness allowance of Rs. 100 per month.

(b) @. G. D. Arch : (Bombay)

L. A. I. I. A.

@. Government Diploma in Architecture ; Bombay.

L. Associate of the Indian Institute of Architects.

SRI S. VEMAYYA :—మన రాష్ట్రములో యీ qualifications ఉన్నవారు, మనకు పనికివచ్చేవారు ఎవరూలేరా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—రాష్ట్రము ఏర్పడిన తర్వాత ఇటువంటి ఉద్యోగాలు కొవాలని ప్రయత్నము చేసినాము. Service Commission కు చెప్పినాము. వారు advertise చేసినారు. applications వచ్చినవి. సరైన qualifications లేకపోవడంవల్లనే మరొకరిని contract మీద తెచ్చుకున్నాము.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—వీరికి వాస్తుశాస్త్రముకూడా తెలుసునా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—మొదట advance copy వచ్చినప్పుడు వాస్తుశాస్త్రమంటే చాలా బాధపడ్డాను. కొని తరువాత architecture అని తెలిసినది.

SRI S. K. V KRISHNAVATHARAM :—ఈ వాస్తుశాస్త్ర adviser తోపాటు, మంత్రుల swearing in ceremony కి, session పెట్టేటప్పుడు మంచీరోజు చూచుటకు, ఇంకేవైనా ముహూర్తములు పెట్టుటకోసము శోధించుకొన్నట్లుకూడా నియమిస్తారా. ఇప్పటికే ముహూర్తములు సరిఅయినవి కొన్ని దానివల్ల కొన్ని అనర్థకములు జరిగినవని ప్రజలు అనుకొనుచున్నారు. కొబ్బటి దీని విషయం ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—మంత్రులు కృష్ణాన తారంగానికి తెలియకపోవచ్చును. మంత్రులలోనే శాస్త్రజ్ఞులుఉన్నారు, ఆ డిపార్టు మెంటు మన కళావంకట్రావుగారిది.

Money Lending by individuals.

250.

* 724 - Q : SRI PRAGADA KOTAIAH :—Will the Hon. the Minister for Revenue be pleased to state :

whether there is a proposal to prohibit money lending by individuals and to bring in a legislation to that effect ?

THE HON. SRI. K. CHANDRAMOULI :—

No, Sir. (లేదంటే)

SRI K. V. S. PADMANABHA RAJU :—అధ్యక్షా! మద్రాసురాష్ట్రములో ఉంటున్నప్పుడు ఈ వివరములను సేకరించుటకు శ్రీ బి.వి.నారాయణస్వామిగారి

అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ ఉండేది. అలాగే మన ప్రభుత్వములో కూడా ఏదైనా ఒక కమిటీ ఉన్నదా? లేకపోతే వేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—మద్రాసు రాష్ట్రము ఉమ్మడిగా ఉన్నప్పుడు కొంత ఆలోచన జరిగింది. తరువాత ప్రస్తుత ప్రభుత్వము కూడా యితర రాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి money lending bills తెప్పించి Revenue Board ఆలోచించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది.

SRI PRAGADA KOTAIAH :—రైతులకు పరపతిసౌకర్యాలు పూర్తిగా సహకార సంఘములద్వారా కల్పించాలనే ఆశయము ప్రభుత్వానికి ఉన్నదికదా; అలాంటి సమయములో వ్యక్తులద్వారా ఈవడ్డి వ్యాపారము జరిగించటానికి ఏదైనా చట్టము తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా? లేదా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నదని ఇదివరకే చెప్పాను.

SRI P. SUNDARAYYA :—వడ్డివ్యాపారము చేసేవాళ్ళకు కనీసము licences ఇచ్చేటందుకు ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—ఒక సమగ్రమైన చట్టము తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

SRI L. LAKSHMANA DAS :—అసలు దేశములో ఎంతమంది money lenders ఉన్నారో, వాళ్లు ఎంతెంత అవ్వయిస్తున్నారో తెలుసుకోడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తున్నదా?

THE HON. SRI K. CHANDRAMOULI :—నేకే ప్రశ్న వేయాలి.

Ex-T.B. patients Colony.

251.

* 161—Q : SRI S. VEMAYYA :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state whether there are proposals with the Government to start an ex - T. B. patients' colony for each Sanatorium?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

A suggestion has been made that a Rehabilitation centre for ex-T.B. patients should be started under the Second Five Year Plan. The matter will be considered by the Government in due course.

MR. SPEAKER :—Questions Nos. 252 and 253 can be answered together.

Afforestation in Forest Areas.

252.

* 644- Q : SRI P. GOPALAKRISHNA REDDY : Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are aware that the enforcement of the rules relating to afforestation in the forest areas in the estates taken over in Nellore district has caused difficulties to the ryots ; and

(b) If so, what steps do the Government propose to take to minimise those difficulties ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—

(a) So far as the Government are aware, the afforestation in the forest areas in the estates taken over in Nellore District has not caused any difficulties to the ryots who are now allowed to enjoy all the rights they had under the Zamindari regime.

(b) Does not arise.

Disafforestation of Forests.

253—

*993: Q.—SRI M. RAJESWARA RAO :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state:

whether there is a proposal with the Government for the disafforestation of certain forests in the State and assign the same for agricultural purposes ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— No, Sir.

SRI G. YELLAMANDA REDDI :—అధ్యక్షా! రైతాంగమునకు ఇబ్బందులు కలుగజేయరని ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఈ విషయములో ముఖ్యమంత్రిగారు సెల్లారు వచ్చినప్పుడు Planning Board వారు, M.L. As. కూడా, నివేదించారు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వము consider చేస్తారా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—Consider చేయడానికి ఆక్షేపణలేదు. తీసుకున్న జమీందారీలలో అంతకుముందు ఎటువంటి విధానము ఉన్నదో అటువంటి విధానమునే యీనాడుకూడా అనుసరిస్తున్నారు.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—Forest areasలో ఉపయోగము లేనటువంటి భూములను సాగుచేసుకుంటున్నారు. సాగుచేసేవారికి ఆ భూములను యిచ్చేవిషయము ఆలోచిస్తారా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—అక్కడక్కడఉండే పరిస్థితులనుబట్టి ఆలోచిస్తారు. అంతేగాక ముఖ్యముగా అనేక స్థలములలో ఇంకా ఎక్కువగా అడవులు పెంచాలని గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తున్నది.

SRI P. SUNDARAYYA :—ఆ రోజులలో రైతాంగానికి ఎట్టి హక్కులు ఉన్నాయో అటువంటి హక్కులు ఇప్పుడుకూడా ఉన్నాయన్నారు. జమీందారుల రోజులలో రైతులు ఈ forests విషయములో అనేకకష్టాలు పడుతున్నారు అనేది వాటిని రద్దుచేయడము ఒకకారణము. ఇప్పుడుకూడా అనేకకష్టాలు పడుతున్నారని మంత్రిగారి భావమా ?

THE HON SRI B. GOPALA REDDI :—సరైన నిర్ణయములుచేసి యిబ్బందులులేకుండా చేయవలెనని అనుకుంటున్నాము. అవి అమలుజరిగేలోపల ఇది వరకు పద్ధతే అనుసరించాలని మేము ఉత్తరువులు జారీచేశాము. త్వరలోనే నివారించడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—కొన్ని జాగాలలో ఆ ఉత్తరువు అమలు జరుగలేదని తెలుస్తున్నది. ముందు జమీందారీ ఇలాకాలో ఉన్నప్పుడు రైతులు ఏమిఅనుభవిస్తున్నారో ఆహక్కులకు భంగము కల్గినదని గవర్నమెంటుకు తెలుసునా?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—కొన్ని complaints వస్తున్నాయి. కాని అంతకుముందు ఎటువంటివిధానము అమలులో ఉన్నదో దానినే అనుసరిస్తున్నాము. అంతకుముందు ఇది ఉన్నది, అది ఉన్నది అని ప్రజలు చెప్పుచున్నారు కాని విచారిత్రే ఏమీలేదు. జమీందారులే కొంతపన్ను వసూలుచేస్తుండే వారని చెప్పబడుతోంది. ఏమైనప్పటికి యీ కష్టమును నివారించడానికి ప్రభుత్వము ఉత్తరువు చేసినది.

SRI M. NAGI REDDI :—చెట్లుచేమలులేని forest బంజర్లను ఎన్నో ఏండ్లనుండి సాగుచేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు వినుకొండతాలూకాలో ఒక

[25th July 1955]

labour colonisation society 1943 నుంచి ప్రభుత్వ అనుమతిమీద ఇప్పటి వరకు పనిచేస్తున్నది. ఇప్పుడు ఎ దుచేతనోగాని వాళ్ళను evict చేస్తున్నారు. 10 సం॥ నుంచి సాగుచేసుకుంటున్నవారికి మళ్ళీ భూములు యివ్వడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నదా?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—ఆలోచిస్తున్నారు. వారికి తాత్కాలికముగా, బహుశా వినుకొండ తాలూకాలో భూములు ఇచ్చినారేమో అని జ్ఞాపకమున్నది. కాని ఎక్కువ అడవులను వృద్ధిచేయాలని అనుకొనుచున్నాము. ఆంధ్రలో ఇప్పుడు 25% అడవులున్నాయని, 38% వరకు ఉంటే బాగుంటుందని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు. కాని చాలాకాలమునుంచి సాగుచేస్తున్నవారినిగురించి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుంది?

SRI G. YELLAMANDA REDDI :—అధ్యక్షా! రైతుల కష్టాలు నివారించడానికి ప్రభుత్వము విచారిస్తున్నదని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఈ యిబ్బందులు తొలగడానికి estatesలో pending గా ఉన్న కేసులను ఆపమని మంత్రి లచ్చన్నగారు వెనుక orders pass చేసినారు. మళ్ళీ ఇప్పుడు కేసులు పెట్టమని order చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. కాబట్టి అది settle అయ్యేవరకు ఈ కేసులు ఆపమని ఇప్పుడు ప్రభుత్వము పూర్వముమాదిరే ఆర్డర్లు పాస్ చేస్తుందా?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—మేకల విషయమై కొంచెము ఉదారముగా ఉండమని ఉత్తరువులు చేసినాము.

SRI A. KALESWARA RAO :—ఈ అడవులలో రైతుల హక్కులు అనేవి ఒక్కొక్క estate లో ఒక్కొక్కమాదిరిగా ఉన్నవి. అలాకాకుండా మామూలుగా వాళ్ళకట్టే, కంప తెచ్చుకోడానికి, గృహమునకు కావలసిన కలప సామాను తెచ్చుకోడానికి, పశువులను మేపుకొనుటకు - ఆంధ్రరాష్ట్రమంతా జమీందారీలలో ఉన్న అడవులనుంచే కాకుండా గవర్నమెంటు అడవులనుంచికూడా తెచ్చుకోడానికి ఒకేరూలు ఉండేట్లు ఏర్పాటు చేస్తారా?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—అలాచేయడానికి అక్షేపణ లేదు. కాని నేనుచెప్పిన విషయం, అడవులను శుంచాలన్నది, జ్ఞాపకము పెట్టుకొంటే మంచిది. అందువల్ల రైతులకు ఇబ్బంది లేకుండా ఉండేట్లు ప్రయత్నం చేస్తాము?

SRI SHEIK MOWLA SAHEB :—అధ్యక్షా! ఈ estate గ్రామాలు కొన్ని అడవులలోనే ఉన్నవి. అడవులను అభివృద్ధి చేయాలంటే, వాళ్ళు

[25th July 1955]

లేచిపోతే, గ్రామాలు నజారతు అవుతవి. నజారతు అయిన తరువాత యీ అడవులు ఎందుకనే విషయం ప్రభుత్వం గుర్తిస్తుందా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— అడవులు కేవలం గ్రామాలకోసమే కాదు. మొత్తం దేశమంతా, ఆ మాదిరిగా ఎక్కడా నజారతు కాలేదని అనుకుంటున్నాను.

Sri P. NARASIMHAPPA RAO :— చాలాకాలంనుంచి కొండవాళ్లు సీతం పేట ఏజన్సీలో పోల్లకొట్టుకుని జీవిస్తున్నారు. పోల్ల సాగుచేయడానికి వీలు లేదని ఆజ్ఞాపించారని చెబుతున్నారు. వాళ్లకు అడేవుత్తి కాబట్టి ఏదైనా ఆలోచిస్తారా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— వారికి అట్టే ఇబ్బంది లేకుండా వుండడానికి చూస్తాము.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— Forests పెంచడానికి ఎవరికీ అభ్యంతరంవుండదు. అయితే వున్నచోట్లనే intensify చేయడమా? సామాన్యపు పైర్లువేసే స్థలాల్లో కూడా forests వేస్తే కష్టంగా వుంటుంది. అందుచేత forests వున్నచోటనే intensify చేయడం బాగుంటుందనే సంగతి ఆలోచిస్తారా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— Intensify చేయడం ఒకపద్ధతి; రెండవపద్ధతి area ను ఎక్కువచేయడం. లేకపోతే 33% ఎట్లావస్తుంది?

Area covered by Nandikonda Project in Markapur Taluk.

254—

* 611 Q :— SRI N. VENKATAYYA :— Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state—

(a) the extent of area that would be benefited by the Nandikonda Project in Markapur Taluk in Kurnool District ; and

(b) whether lift irrigation will be provided for the entire Taluk in future from the Nandikonda Project ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—

(a) 5,891 acres of dry.

2,945 acres of wet.

[25th July 1955]

(b) There is scope to provide irrigation facilities to the areas west of the canal by lift irrigation after cheap power is available.

Cess fund received from the Centre.

255—

* 521 Q.—SRI S. NARAYANAPPA :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state—

(a) whether this Government have received cess fund from the centre for the year 1954-55 and if so, how much ;

(b) the amount received in the previous year ; and

(c) the various items of expenditure under each head ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

(a) Yes, Sir.

for 1954-55—Rs. 49,03,830-9-0.

(b) Rs. 32,73,718 for six months from 1st October, 1953 to 31st March, 1955.

(c) A statement* is laid on the table of the House.

SRI S. NARAYANAPPA :—ఆంధ్రదేశంలో 656 చేనేత పారిశ్రామిక సంస్థలు ఉన్నాయి. ఇందులో బకాయిలుపడిన చేనేత పారిశ్రామిక సంస్థలకు కూడా cess fund నుంచి share capital, అదనంగా నూలు, రంగులు వస్తారని ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తే చేనేత పారిశ్రామిక సంస్థలకు పనికల్పించడానికి ఏలుతుంది. ఆ విధానం అనుసరిస్తారా ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—ఆ విధానం అనుసరించడానికి ఏలుతారు. ఆ విధానం అనుసరిస్తే మంచివాళ్ళను చెడ్డవాళ్ళను కలిపినట్లు అవుతుంది.

Japanese Method of Cultivation.

256—

* 736 Q.—SRI P. GOPALAKRISHNA REDDY :—Will the Hon. the Chief Minister be pleased to state—

(a) the extent of land cultivated in this fasli under the Japanese Method of Cultivation in Nellore District ; and

*Vide Appendix II at page 184 *infra*.

(b) whether the Government are giving any subsidy to the ryots who are doing Japanese Method of cultivation ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—

(a) 3,413 acres.

(b) No, Sir.

Radio Broadcasting Station at Kurnool.

257—

* 617 Q:—SRI P. GOPALAKRISHNA REDDI :—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state—
whether there is any proposal to locate a Radio Broadcasting Station at Kurnool ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—

This Government requested the Government of India to provide a Medium-wave transmitter at Kurnool. But the Government of India have replied that it would not be possible to put a transmitter at Kurnool during the First Five Year Plan period.

SRI C. SUBBARAYUDU :—నాని రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చాలని ప్రభుత్వం కోరుకుందా ?

THE HON. SRI N. SANJEEVA REDDI :—కోరుతున్నామే.

Resolutions passed in the State Handloom Advisory Committee.

258—

* 587 Q:—SRI S. NARAYANAPPA :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state—

(a) whether the Government are in receipt of the resolutions passed in the State Handloom Advisory Committee held on 4-12-1954 ; and

(b) if so, the action taken by the Government regarding the resolutions ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

(a) Yes, Sir.

[25th July 1955]

(a) whether it is a fact that there are no members in the State Handloom Board representing Tamil Weavers in Chittoor District ; and

(b) whether the Government will please consider the need to nominate a member from Chittoor District to the State Handloom Board ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

(a) There is no member on the State Handloom Board representing Tamil weavers in Chittoor District.

(b) The members of the State Handloom Committee represent the interests of the handloom industry in general. Government do not consider it necessary to make nominations district-wise.

Loans granted to Industrialists.

261—

* 875 Q:—SRI PRAGADA KOTAIAH :—Will the Hon. the Minister for Planning and Industries be pleased to state—

(a) the upper limit of a loan that can be granted to an industrialist running other than cottage industries under the State Aid to Industries Act ; and

(b) the amount of loans sanctioned and disbursed to such industrialists during the year 1954-55 ?

THE HON. SRI K. VENKATA RAO :—

(a) the present upper limit of a loan that can be granted under the State Aid to Industries Act to an industrialist running other than cottage industries is Rs. 2 lakhs in each case.

(b) The amount of loans sanctioned and disbursed to industrialists during the year 1954-55 is Rs. 1,16,500.

[Note : An asterisk (*) at the Commencement of a speech indicates revision by the member]

12.00 noon.

BUDGET FOR THE YEAR 1955-56.

Voting of demands for Grants—(Continued).

DEMAND IX—HEADS OF STATES, MINISTERS AND HEADQUARTERS STAFF.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor, I move—

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 67,12,600 under Demand IX—Heads of States, Ministers and Headquarters Staff.”

ఇది చాలా ముఖ్యమైన Demand. గవర్నరుకు సంబంధించిన ఖర్చు, మంత్రిలమీద జరిగే టటువంటి ఖర్చు, Chief Secretariat, Board of Revenue, Inspector General of all Boards and Municipal Councils, Public Services Commission, Local Fund Audit మున్నగునవన్నీ కూడా ఈ Demand క్రిందనే వున్నవి. ఈ demand లో వున్న టటువంటి విషయాలు కొంతవరకు ఈ గవర్నరుకు సంబంధించినవి కావు. అవి మనం vote చేసేటటువంటి విషయాలుకూడా కావు. President ఆహ్వాదంతో మామూలుగా గవర్నరుమీద ఖర్చయే టటువంటి విషయాలు కొన్నివున్నాయి. Discuss చేసుకున్నా కాని vote చేయడానికి వీలులేని కొన్ని విషయాలున్నాయి. ఈ విషయాలు చర్చించేటప్పుడు గవర్నరు గారికి ఉచితమైనటువంటి హోదా, మర్యాద, మనం యివ్వవలసి ఉన్నదనేటటువంటి విషయాన్నికూడా గుర్తిస్తారని ఆశ్చర్యం నేను Demand ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

MR. SPEAKER :—The motion before the House is—

“That Government be granted a sum not exceeding Rs. 67,12,600 under Demand No. IX—Heads of States, Ministers and Headquarters Staff.”

229—

(437) SRI P. SUNDARAYYA :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of State. Ministers and Head-
quarters Staff by Rs. 1,00,000

(మంత్రిల జీతాలు, ప్రయాణపు ఖర్చులు, ఇంటి అద్దెలు చాల ఎక్కువగా ఉన్నందున, వాటిని తగ్గించుటగురించి చర్చించుటకు.)

230—

(438) SRI P. SUNDARAYYA :—Sri I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 8,800

(గవర్నరు పదవిమీద ఆయన కార్య కలాపాలమీద, గృహసిబ్బందిమీద ప్రయాణఖర్చులమీద, రాజభవనఖర్చులక్రింద చాలాఅధికంగా అనవసరంగా ఖర్చు లవుతుంది కాన.)

231—

(431) SRI P. SUNDARAYYA :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 100

(ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలను, తెలుగులో నిర్వహించడానికి తగినచర్యలు తీసుకోలేదు కాన.)

232—

(432) SRI P. SUNDARAYYA :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 100

(ప్రభుత్వ కార్యాలయాలను, మద్రాసునుండి ఇంకా ఆంధ్రప్రాంతానికి తీసు కొని రాలేదు కాన.)

233—

(433) SRI P. SUNDARAYYA :—Sir I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 100

1. పెద్ద ఉద్యోగస్తుల జీతాలు 500-600 రూపాయలవరకు జీతాలు తీసుకొని మిన్నపాకి తగ్గించవందుకు.

2. చిన్న ఉద్యోగస్థుల జీతాలు, నాన్ గజెటెడ్ ఉద్యోగస్థుల జీతాలు అల వెస్సులు, వారి కుటుంబపోషణకు కనీస అవసరాలకు కొవలసినట్లు పెంచనందుకు.

3. వారిపై రహస్య సర్వీసు నిబంధనలను రద్దుచేయనందుకు.)

234—

(434) SRI P. SUNDARAYYA :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 100

(స్థానిక పరిపాలనను పెంపొందించుకుండా, క్రింది పంచాయితీ బోర్డులవరకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను, కార్యనిర్వహక ఉద్యోగులుగా నియమించి, ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధుల కట్టి అధికారములు లేకుండాజేస్తూ ఉన్న ప్రభుత్వ విధానమును చర్చించుటకు.)

235—

(435) SRI P. SUNDARAYYA :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 100

(ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులు ప్రజల అవసరాలను తీర్చడానికి పూనుకోకుండా ప్రజలపై పెత్తనము చెలాయించేవారుగా ప్రవర్తిస్తున్నందుకు, కడకు ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన శాసనసభ్యులకు కూడ జవాబు వ్రాయడముగాని, వారు తెలియజేసిన సమస్యలపై తగిన చర్య తీసుకోవడము కాని లేనందుకు.

MR. SPEAKER :—Now we come to our motion No. 236. It raises a controversial issue. It runs as follows :—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of States, Ministers and Head-

quarters Staff by ... Rs. 100

గవర్నరు పదవి, వారి కార్యకలాపాలకోసం డబ్బుచాలా ఎక్కువగా ఖర్చు అవుతున్నది కాన...

SRI P. SUNDARAYYA :—Ruling యిచ్చేయందు కొన్ని విషయాలు విమోచనమును తీసుకురావలయున్నాను. గవర్నరుగోసం ఖర్చుపెట్ట దలచినటువంటి పద్ధతినంది తగ్గించాలని కోత తీర్మానం యివ్వలేదు. కానన సభకు ఏ పద్ధతైనయితే vote చేసేదానికి అధికారం వున్నదో ఆ పద్ధతినంచే 100 రూపాయలు తగ్గించున్నాను. ఇతే President గారి order ద్వారా చేసిన items బడ్జెటులో voting కు రావు. వాటినిగూర్చి నేను కోత ప్రతిపాదించలేదు. కాని ఆ విషయంలో ఎంత ఖర్చవుతుంది? ఏరీతిగా అవుతుంది? President గారి order ప్రకారం ఖర్చుచేస్తున్నారా, లేదా? అనే విషయాలన్నింటినీ చర్చించేదాని కోసము నేను కోత ప్రతిపాదించదలచాను. అలా చర్చించేదానికి Constitutionలోని 203వ ఆర్టికల్ బట్టి అవకాశం వున్నది. దానిలో

203—

(1) "So much of the estimates as relates to expenditure charged upon the Consolidated Fund of a State shall not be submitted to the vote of the Legislative Assembly, but nothing in the clause shall be construed as preventing the discussion in the Legislature of any of those estimates." అని ఉన్నది.

ఇది ఇక్కడున్న విషయం. Constitution ప్రకారం ఆ items ను కాననసభ vote కు పెట్టడానికి వీలులేదని, ఆ estimates చర్చించేదానికొరకు కాననసభకు సంపూర్ణమైన అధికారం వున్నది అని స్పష్టమౌతున్నది. ఆ సందర్భంలో కేవలం general గా చర్చించేదానికోసము కోత తీర్మానం ప్రతిపాదించ వీలులేదని ఒక వాదన తీసుకురావచ్చు. కాని general discussion అంతా parliamentary సంప్రదాయం ప్రకారంగా కొన్ని పాలసీలగురించి general గా ఆలోచించేదానికోసమే. ప్రతి ఒక్క department గురించి దానిలో చర్చించడానికి సమయంరాదు. నేను యిచ్చినటువంటి సవరణలో గవర్నరుకు యిచ్చినటువంటి డబ్బులో తగ్గించుని కోరడంలేదు. మంత్రులు దీనినిగురించి కేంద్రప్రభుత్వానికి యేమయినా చెప్పడంగాని, ఇతరత్రాగాని యేమీ చేయనందున దానిని చర్చించే అవకాశంకొరకు యీ రకంగా కోత తీర్మానం యిచ్చాను. కొన్ని items కు President గారియొక్క అనుమతికూడా లేకుండా, orders ఏమీ లేకుండా, charged items గా చూపించారనిచెప్పి టుజువుచేస్తాను.

MR. SPEAKER ;—That is not relevant to the subject.

SRI P. SUNDARAYYA :—ఈ కోత తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించుటకు అనుమతించాలని కోరుచున్నాను.

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—Charged items మీద cut motion లేకనే discuss చేయవచ్చుకదా? మంత్రిగారి Motion మీద cut motion యివ్వకనే discuss చేయవచ్చు. గవర్నరు జీతం తగ్గించే విషయం చర్చించేదికాదు.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—ఏ సమస్యయినా discuss చేయవచ్చు. Cut motion యివ్వడంలో ఒక పుట్టికాపున్నది. అందుచేత cut motion ను rule out చేయడం సరైనదికాదని తెలియచేస్తున్నాను.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో మనం తీవ్రంగా ఆలోచించాల్సిన అవసరంవున్నది. దీనిపై vote తీసుకోవాల్సి నిశ్చయించవచ్చు. కాని చర్చించడానికి నిశ్చయించడాన్ని పిలువదు. ఒక విషయం చర్చించడానికి మనకున్న మార్గాలు, ఒక proposition మూలంగా, తీర్మానం ద్వారా, amendment ద్వారా లేకపోతే cut motion ద్వారా. ఏరూపంలోనైనా సరే చర్చించడానికి అవకాశంవున్నది. సుందరయ్యగారు చెప్పే దేమిటంటే, గవర్నరు సిబ్బందిపై ఖర్చు Charge item గా చేయడానికి పిలువదు. అందుచేత cut motion తీసుకురావడానికి అవకాశంవున్నది. దీనిమీద నా contention యేమిటంటే, యీ cut motion ను admit చేయకపోతే అసలు దీనిమీద చర్చచేయడానికి పిలువకుండా పోతుంది. మన పాతచరిత్ర తీసుకుంటే అసలు యీ గవర్నరుజీతంకూడా voted క్రిందకు తీసుకురావాలని కోరాము. ఏ పద్ధతుకూడా voted item కాకుండా వుండడానికి పిలువదని చాలాజాబునుంచి ప్రయత్నంచేయడం జరిగింది. మాంట్ ఫోర్డ్ సంస్కరణలుగాని, యితర సంస్కరణలుగాని చెప్పినది శాసనసభకు సర్వాధికారం లుండాలనే. ఏవేని charged subject లో specific గా లేదు. అందువల్ల నేను cut Motion లేవచ్చు అనుకుంటున్నాను. Vote కువచ్చినపుడు త్రోసి పారవేయవచ్చు. అందుచేత యిది రావడానికి అవకాశంవున్నది.

MR. SPEAKER :—The question now before the House is whether this cut motion is admissible or not. We are not now discussing the scope of the discussion. We are now on the point whether the cut motion raised by Sri Sundarayya is admissible under the rules and under the Indian Constitution. Discussion, I want to bring to the notice of the House, is of two kinds, as indicated by the Constitution as well as the rules. One is, general discussion of the Budget. That is

over. So we are now not at that stage. We have now come to the stage of discussion on Demands. We are all aware that we have to conform to certain rules of relevancy. Here, the Hon. Chief Minister moved a Demand for certain expenditure under the Heads of States. That Demand is for an expenditure of Rs. 67,12,600. You must be aware, at the same time, that this Demand does not include any part of the expenditure on the Governor. The Demand is only for that sum which is votable. It does not cover charged amount, which is separately shown in the budget. So when we discuss this Demand we have also to observe the rules of relevancy and confine ourselves only to matters which are covered by the sum of Rs. 67,12,600. We cannot go beyond that. Otherwise the rules of relevancy will be ineffective and our discussion will have no limits or bounds. Taking that view of the matter, we cannot go into this question which Sri Sundarayya has raised under this cut motion. That is one aspect of the question.

The second is, there are several cut motions. As far as I could see, reading through the Parliamentary proceedings there are three kinds of cut motions. The first is of the kind as enumerated in one of the rulings given by the Speaker or President of the Parliament. It is to deny the grant altogether, not by a direct negative vote, but by reducing the whole grant to a ridiculous figure of one rupee, or half a rupee or a pie. That amounts to denying the grant. You cannot bring in a negative vote to deny the grant. By reducing it to a nominal sum of a rupee, or so, you are denying the grant. So that is one kind of cut motion. The other is to effect economy, as Mr. Sundarayya has done in the previous cut motion by omitting one item of expenditure, namely, Rs. 8,800. That is the second kind of cut motion. There is still a third kind, which is a token cut. The token cut generally raised any one specific issue. The rule regarding token cut motion is that only one specific issue should be raised, and on that specific issue the House would be called

upon to vote. Here, the specific issue raised by Sri Sundarayya relates to the expenditure on the Governor. Whether this House is competent to vote on that issue or not is the point for consideration. Article 203(1) of the Constitution of India specifically says, it should not be subject to a vote of the House. Under the guise of a cut motion as though it is a votable demand, Mr. Sundarayya has brought in that subject. I am afraid it offends the Constitution. Under Article 203(1) a charged expenditure should not be subject to a vote. Article 203(2) is clear on the point. It says :

‘So much of the estimates as relates to other expenditure shall be submitted in the form of demand for grants.’

That is what the Hon. Chief Minister has done here. Under clause (2), he has brought in only that part of the expenditure which is votable. So this cut motion of Sri Sundarayya does not relate to votable expenditure. So in that view also we cannot consider this issue.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya was raising the point, that voting is different from raising the issue. Now, supposing I allow him to raise this issue when this issue comes by way of a cut motion before the House, I cannot prevent him from voting thereon.

The third point is, can we vote on an issue like this? It means, can by a vote of this House an issue regarding the Governor's salary and other things, which is charged expenditure, be decided. That is what it comes to. It cannot be done. So, I rule the cut motion of Sri Sundarayya out of order.

237—

(35) SRI S. RANGANATHA MUDALIAR :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600			
for Heads of State, Ministers and Headquarters Staff by	Rs. 100

(To discuss about the dislocation of normal district administration by reason of District Officials attending on Ministers in their tours).

239—

(54) SRI M. NAGI REDDI :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by Rs. 100

(అడ్ మినిస్ట్రీస్ లో జరుగుతున్న అధికవ్యయమును గురించి చర్చించుటకు.)

240—

(96) SRI M. NAGI REDDI :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by Rs. 100

(జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికలను గురించి, పంచాయతీ బోర్డుల ఎన్నికలను గురించి, పంచాయతీ బోర్డుల హక్కులను గురించి, పంచాయతీ బోర్డులకు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లకు మధ్యన వస్తూన్న విభేదాలను గురించి చర్చించుటకు.)

241—

(133) SRI V. VISWESWARA RAO :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by Rs. 100

(ప్రభుత్వ పాలసీని గురించి చర్చించుటకు.)

242—

(147) SRI MD. TAHASEEL :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by Rs. 100

(1917 వ సంవత్సరపు ఆక్టోబరు 15 నాడు అమలు పర్వనందుకు ఆ విషయమై చర్చించేందుకు.)

243—

(254) SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :—

Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of State, Ministers and Head-
quarters Staff by Rs. 100

(To discuss measures to reduce expendi-
ture and reducing the salaries of
Ministers by Rs. 500).

244—

(269) SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—Sir

I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of State, Ministers and Head-
quarters Staff by Rs. 100

(ఈనాటి ప్రభుత్వ కార్యవర్గ సెక్రటేరియేట్ ను పునర్నిర్మించుటకు ఒకకమిషన్
వేయవలెనని కోరుటకు.)

245—

(301) SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of State, Ministers and Head-
quarters Staff by Rs. 100

(మంత్రులు నెలకు, రు. 500 లను మించి జీతం తీసుకోవద్దని.)

246—

(319) SRI P. KODANDA RAMAYYA :—Sir, I beg to
move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of State, Ministers and Head-
quarters Staff by Rs. 100

(To discuss the policy).

247—

(365) SRI S. VEMAYYA :—Sir, I beg to move—

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of State, Ministers and Head-

quarters Staff by Rs. 100

(మంత్రిలయొక్కయు, పెద్ద ఉద్యోగస్తులయొక్కయు జీతాలుతగ్గించి, చిన్న ఉద్యోగుల జీతాలు పెంచుచేయలేక పోయినందులకు.)

MR. SPEAKER :—Now the main Demand and the cut motions are before the House for discussion.

12-30 p.m.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—అధ్యక్షా, మనం చర్చచేసేటప్పుడు చాలా జాగ్రత్తగా చేయాలని మంత్రిగారు నూచించారు. తమరు కూడ అదేవిధంగా ఆజేషించారు. చర్చచేసేటప్పుడు ఏ charged item, charged item మీద మనం చర్చచేయకవచ్చునా లేదా.....

MR. SPEAKER :—The Chief Minister has asked the House a grant of Rs. 67,12,000 for certain purposes. You discuss those purposes here. I have made it clear that we can discuss only matters which are placed before the House. It does not require any points of order.

SRI P. SUNDARAYYA :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు, మంత్రిలు, వివిధ Heads of Departments, వీరియొక్క ఖర్చులను గురించి చర్చించేటప్పుడు ప్రభుత్వము చాలా డబ్బును, దుర్వినియోగం చేస్తున్నదని, చిన్నచిన్న ఉద్యోగస్తులకు, ప్రజోపయోగకరమైన పనులకు కొవలసిన డబ్బును వినియోగించలేకుండా పోతున్నదనేది స్పష్టంగా చెప్పవలసియుంటుంది. ప్రభుత్వము ఎంత నిర్లక్ష్యస్థితికి వచ్చింది అనేదానికి ఒక ఉదాహరణ తీసుకొందాము. President యొక్క order లో, గవర్నరుగారి వివిధ ఖర్చులక్రింద 2,11,500 రూపాయలకు మించకూడదనీ, తరువాత పన్నులు, electricity, వీటన్నిటికీకూడ 1, 80, 070 రూపాయలకంటే ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టకూడదనీ స్పష్టంగా నిర్వచించబడి యున్నది.

Sri P. Sundarayya]

25th July 1955]

అదేవిధంగా metre gauge, and broad gauge saloonsకు, 18,000 రూపాయలు మించి ఖర్చుపెట్టకూడదని ఈ order లో స్పష్టంగా ఉన్నది. ఇదివరకు పాత కాలమునాటి సాంప్రదాయాలు ఎట్టివైనా ఉండవచ్చునుగాని, Government of India 1950 లో issue చేసిన Governor's allowances and privileges order ను, 16-1-1950 వ తేదీన Home Minister ఇచ్చినటువంటి notification ను, తరువాత ఆంధ్రరాష్ట్రమును ఏర్పాటుచేసేటప్పుడు ఆ రాష్ట్రానికి వర్తిస్తూ President గారు ఇచ్చినటువంటి order ను, ఈ మూడింటిని చూచి నప్పుడు, గవర్నరుగారికోసం ఖర్చు సంవత్సరానికి, 2,11,500 రూపాయలకు మించకూడదని ఉంది. అందులో maintenance and repairs క్రింద, అనగా ఆయన ఉన్న ఇంటికి improvement చేయడానికి, తోటలు పెంచుకోడానికి, విద్యుచ్ఛక్తి, నీరుపనులు, ఇతర repairs, వీటికి 1,80,000 రూపాయలున్నూ, summary allowance, Military Secretary కి అతని సిబ్బందికి అయ్యే ఖర్చు entertainment allowance వైద్యానికి కొపలసిన సామగ్రి వగైరా, ఆయన కొన్నటువంటి furniture కు repairs చేసుకోడానికి, contract allowance, tour expenses, వీటన్నింటికి కలిపి 2,11,500 రూపాయలకు మించి ఖర్చుపెట్టకూడదని ఉన్నది. అంతకన్న మించి ఖర్చుపెట్టినట్లయితే 16-1-1950 వ తేదీన ఇచ్చినటువంటి order ప్రకారం "Except with the specific order of the Governor-General, which must be obtained in advance" Governor-General యొక్క అనుమతి ముందుగా తీసుకోవలసియున్నది. అది గవర్నరుజనరలు ఉన్నప్పుడు ఇచ్చినటువంటి ఆర్డరు. ఇప్పుడు President యొక్క అనుమతి ముందుగా తీసుకోవలెనని, ఇంతకుమించి ఏ మాత్రముకూడ ఖర్చుపెట్టకూడదని స్పష్టంగా order లో ఉన్నది. కాని 1954-55 లో ఈ రీతిగా ప్రెసిడెంటుగారు అనుమతించిన దానికన్నా అదనంగా ఖర్చుపెట్టి ఆ తరువాత సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో 'మేము అక్రమముగా అనుమతి లేకుండా ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టినాము కనుక దీనిని సక్రమంగా చేయమని' ప్రెసిడెంటుగారివద్దకు పోవడము, దానిమీద ప్రెసిడెంటు ఒక ఆర్డరు పంపించడము జరిగింది. ఆ విధంగా పంపిన order లో

"In exercise of the powers conferred by Section..... the President hereby directs that the following amendment shall be deemed to have been made with effect from 1st April 1954 ;—

Sri P Sundarayya]

[25th July 1955]

In the Government of Andhra order, wherever the figure 80,000 occurs substitute by "1,20,000" అని order issue చేయబడింది. అందుచేత ముందుగా charged item గా చూపించవలసి వది ఖర్చుపెట్టేసి మార్చినెలలో ఆ financial year అయిపోతుందనే బద్ధుడు, ఫిబ్రవరి నెలలో "మేము ఈరకంగా ఖర్చుపెట్టాము, orders కూడ మేము చూచుకోలేదు, ఇప్పుడు దయచేసి ఈ చిక్కులునుంచి తొలగించండి" అని అధ్యక్షునివద్ద మొరపెట్టుకొని ఆ amendment ను తీసుకొన్నారు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వము ఎంత నిర్లక్ష్యంగా, ఎంత అజాగ్రత్తగా ఖర్చుపెట్టుతున్నదో తెలుసుకోవచ్చును. ఏదో ఒక తప్పుచేస్తే తుమించవచ్చు ప్రజలు, ఢిల్లీ ప్రభుత్వము. కాని అంతటితో ఆగలేదు. ఈ order చూచినట్లుంటే 1953-54 లో 3,04,750 రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టుకోడానికి అధికారం ఉన్నది. కాని 3,09,394 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు అంటే 4,644 రూపాయలు ప్రెసిడెంటు అనుమతి లేకుండా ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టారన్నమాట. ఇవి విని ముఖ్యమంత్రిగారు ఘోషించినట్లు చుప్పరిస్తున్నారు. అంటే, కోటానకోట్లుగా దుర్వినియోగం అవుతున్నప్పుడు ఈ వాలుగువేలకు ఇంత ఆ దుర్దా ఎందుకు అన్నట్లుంటే, దాన్ని గురించి మేము చెప్పగలిగింది లేదు. కాని ఈ విధంగా అక్రమంగా, అనవసరంగా ఖర్చుపెట్టినారు అనేది ప్రజలదృష్టికి, మంత్రివర్గదృష్టికి, ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొని రావడం మాయొక్క ఉద్దేశ్యము, జ్ఞాబాధ్యత అయిఉన్నది. 1954-55 సంవత్సరంలో ప్రెసిడెంటు order ప్రకారం 3,54,500 రూపాయలు మాత్రం ఖర్చుపెట్టుకోవలసిందని ఉన్నది. కాని 4,43,100 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టబడినది. అయితే క్లౌజుల్స్ అనుబంధము, అనగా గవర్నరుయొక్క పదవీ కాలానికంతా, 25,000 రూపాయలు కొత్త furniture కొనుక్కోవడానికి సమైక్యం అవకాశం ఉన్నది. అది సంవత్సరానికి 5,000 ప్రకారమైనా ఖర్చుపెట్టుకోవచ్చు లేక అంతా ఒకే సార్వభౌమ ఖర్చుపెట్టుకోవచ్చు. కాని 1953-54 మొదటి 6 మాసాలు ఎంత ఖర్చుపెట్టింది వివరాలు లేవు. అది అంతా మొత్తం పద్దులో వచ్చేసింది. 1954-55 లో 3,800 రూపాయలకున్నా, 1955-56 లో 3,800 రూపాయలకున్నా కొత్త furniture కొన్నాము అన్నారు. దానికి వారికి హక్కు ఉన్నది, కొనవచ్చును. కాని, మొత్తము ఈ పద్దులో 3,54,500 ఖర్చుపెట్టవలసివుంటే, 4,43,100 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. అంటే, 88,600 రూపాయలు 1954-55 సంవత్సరంలో అదనంగా ఖర్చుపెట్టారు. అదేరీతిగా 1955-56 సంవత్సరానికి మన దగ్గరకు గ్రాంటుకు వచ్చినప్పుడు, 3,54,500 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టవలసి ఉంటే 4,10,800 రూపాయలు Budget లో charged item క్రింద చూపించి

25th July 1955]

[SRI P. Sundarayya]

ఉన్నారు. అంటే 56, 800 రూపాయలు అదనంగా ఖర్చు పెట్టబోతున్నారన్నమాట. దీనికి కారణం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షులు, డిప్టీ పార్లమెంటు ఏమి Order ఇస్తున్నారో సరిగా పరిశీలించకుండా పాత కాలమునాటి సాంప్రదాయాలనే పెట్టుకొని గవర్నరుగారికి ఏమి ఖర్చు పెట్టినా, అదగదానికి ఎవరికి ఏమి హక్కులేదు అని ఇవ్వంవచ్చినట్లు ఖర్చుచేస్తూ, దాన్ని ఆ పద్ధతిలో చూపించడం జరుగుతున్నది.

ఇకపోతే 2,11,500 రూపాయలలోపల స్వర్ణఖర్చులు రావాల్సి చెప్పినా కేవలం ఒక్క Military Secretary కోసం 80,000 రూపాయలదాకా ఖర్చుచూపించి వున్నారు. Secretariat staff కు 1953-54 సంవత్సరంలో రు. 32,677 లు, 1954-55 లో రు. 54,700 లు, 1955-56 లో, రు. 57,100 లు ఖర్చుచేసి వున్నారు. అది ప్రెసిడెంటుగారి ఏ ఆర్డరు ప్రకారం charged items క్రింద చూపించటానికి ప్రభుత్వానికి హక్కువున్నదని నేను అడుగుతున్నాను. ఇదంతాగూడా ప్రెసిడెంటుయొక్క అనుమతిలేకుండా, యీ శాసనసభయొక్క అనుమతిలేకుండా, పాత సాంప్రదాయాలను పట్టుకొని—మనకు వేళే రాజ్యాంగ చట్టము వచ్చినప్పటికినీ, పాత Constitution అంతా పోయింది, ఆ ఆర్డరులన్నీ రద్దుచేశామనికూడా స్పష్టంగా వున్నప్పటికినీ—సాత సాంప్రదాయాల ప్రకారమే అదనంగా ఈ ఖర్చు అంతా చేయటమే జరుగుతున్నది. ఈ ఖర్చు, 1953-54 లో చేసినదిగాని, 1954-55 లో చేసినదిగాని, ఎటువంటి పరిమితిలేకుండా ఖర్చు పెట్టటం జరిగింది. పైగా ప్రెసిడెంటు ఆర్డరుకే విరుద్ధంగా జరిగింది. ఈ శాసనసభయొక్క ఓటుకు యిది పెట్టగూడదు అని చెప్పినప్పుడు, ఇంతకన్నా గవర్నరు ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టగూడదు అని వివిధ items కు పరిమితులు ఏర్పాటు చేసినప్పుడు, దాని ఆర్డరు యేమిటి? అంతకన్న ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టుటకు అధికారమువున్నదా, లేదా అని అనడం సరికాదు. ఈగవర్న మెంటుకు అధికారమువున్నది. ఓటుకు పెట్టవచ్చు. సంపాదించుకోవచ్చు. కాని ప్రెసిడెంటుయొక్క ఆర్డరు వుద్దేశ్యముయేమిటి? Charged items వుద్దేశ్యముయేమిటి? గవర్నరుగారికీ, గవర్నరు నిజాగీకు యంతకంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టగూడదు, ప్రజాధనమును దుర్వినియోగము చేయగూడదు, గవర్నరుకువున్న హోదాను కాపాడటానికి యంతసామ్యము అయితే సరిపోతుందని నిర్ణయించిన తరువాత, దానికిమించి ఖర్చుచేయడము అనేది యేరీతిగాను సమర్థనీయంకాదు. మన రాజ్యాంగ చట్టమునకు నిజానికి, మాటవరుసకు చూచినాగూడా—విరుద్ధము.

[Sri P. Sundarayya.]

[25th July 1955]

దానిమాటలుచూచినా, దాని అక్షరాలుచూచినా, దానియొక్క తత్వాన్ని చూచినా, యీ రెండింటికి విరుద్ధంగా ప్రభుత్వం పోతున్నదని స్పష్టంగా చెప్పవచ్చును. ఇంతేకాకుండా ప్రభుత్వము మరొక కొత్తమాగ్నాన్ని ఆవలంబించింది. ఇక్కడ అనేకపద్ధతులక్రింద capital ఖర్చులక్రింద, civil works క్రింద, civil works లో original works క్రింద, civil works లో repairs క్రింద, వీటిఅన్నిటిక్రిందకూడా ప్రెసిడెంటుయొక్క అనుమతి లేకుండానే మరల డబ్బుఖర్చుపెట్టటం జరిగింది. విశాఖపట్టణంలో వేసవికాలపు గృహ విస్తీర్ణానికిగాను ఖర్చుచేయబడిన రు. 1,67,000 లు కాక, కర్నూలులో రాజభవనం అనేపేరుతో ఖర్చుచేసింది, అంతాచేర్చి యిప్పటికి రు. 11,48,839 లు అయింది. ప్రెసిడెంటుయొక్క ఏ ఆర్డరుప్రకారము యింత ఖర్చుపెట్టబడింది? దీన్ని charged item క్రింద యీ రెండు సంవత్సరాలలో ఏ హక్కునుబట్టి, ఏ ఆర్డరును బట్టి మీరు చూపించగలుగుతున్నారు? ప్రెసిడెంటు అనుమతి వున్నదాఅంటే, లేదు. శాసనసభ అనుమతివున్నదా, అదిగూడా లేదు. ఎందుకంటే, అదిశాసనసభ యొక్క ఓటుకు సంబంధించింది కాదు. కాబట్టి అందుచేత యీ ఖర్చులు అన్నికూడా—Civil works లో గాని, Revenue Account లో గాని Capital Account లో గాని గవర్నరుకోసం ఖర్చుపెట్టిన యీ రు. 11,48,839 యిదిగాక యింకొక item క్రింద రు. 14,500 లు కూడా యిందులో కలుపుకోవలసివుంటుంది—ఆక్రమంగా, చట్టవిరుద్ధంగా ఖర్చుచేశారన్న సంగతి ముందు యీ శాసనసభదృష్టికి తీసుకొని రాదలచుకున్నాను.

తరువాత డబ్బుకూడా చాలా ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టారని చెప్పవలసివస్తున్నది. ఈ విషయము ప్రెసిడెంటుకు మీరు తెలియచేయవలసివుంటుంది. United Provinces లో మనరాష్ట్రంకంటే మూడురెట్లు జనాభా ఎక్కువవున్నది. మన కన్న చాలా ఎక్కువ ఆదాయంవస్తుంది. దానికి 60 నుంచి 65 కోట్లవరకూ ఆదాయమువస్తే, మన రాష్ట్రానికివచ్చేది 20 కోట్లుకన్నా ఎక్కువ లేదు. కాని అక్కడ ప్రయాణపు ఖర్చులకోసం రు. 4,000 లు మాత్రమే, saloons లో సహా అనుమతియిచ్చారు. ఆ రాష్ట్రంలో మీటర్ గేజీవున్నది, బ్రాడ్ గేజీవున్నది. ఇక్కడ మన రాష్ట్రంలో మీటర్ గేజీవున్నది, బ్రాడ్ గేజీవున్నది. అయితే వీటికి మన రాష్ట్రంలో saloons కు రు. 18,000 లు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో యీ విధంగా ఖర్చుచేస్తున్నారు. ఇంతఖర్చు చేస్తున్నప్పటికినీ, అది చాలదు అని, 1954-55 సంవత్సరములో మరొక రు. 16,000 లు అదనంగా యీ saloons కోసం ఖర్చుపెట్టారు. ఈ ఖర్చుకు permission ఎక్కడవున్నది అనే

Sri P. Sundarayya]

[25th July 1955.

విషయము Budget memorandum అంతా వెదికిచూచినా, నాకెక్కడ కనబడలేదు, లేదా యింకొక అర్థరూపంలో గాని చూపించబడలేదు. అదికొకుండా State Inauguration ఖర్చు క్రింద రు. 19,600 లు ఖర్చుచేసినట్లుబ్రతున్నది. ఈఖర్చు ఏ అర్థరూప ప్రకారం చేశారో, ఆ అర్థరూపాలు యేమిటాచూచా చూపించబడలేదు. వీటినిన్నిటినిబట్టి చూచినప్పుడు గవర్నరుగారి పదవివీధి మనసుంట్లా నానికి, హెజుగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది మన రాష్ట్రానికి గౌరవపుద్యోగిగా వుంచుకోటానికి, ఒక గౌరవచిహ్నంగా వారిని పెట్టుకునేదానికి కొంతఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరంవుంటే వుండవచ్చు. అయితే ఈరీతిగా రు. 18,15,000లు ఈ 2½ సంవత్సరాలలో, భవనాలక్రింద కొకుండానే, ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. భవనాలు తీసుకుంటే రు. 18,22,000 ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది. మనది బీదరాష్ట్రం అనేసంగతి మనకు అందరి తెలుసు. మన రాష్ట్ర గవర్నరు మీద లక్షలకొలది ఖర్చుచేయడంబా? ఉద్యోగస్థలకు తక్కువ జీతాలుయిస్తున్న మన రాష్ట్రంలో ఈ రీతిగా ఖర్చుచేయడం యేరీతిగా న్యాయంఅంటారు? ఈవిషయాలన్నీ ప్రెసిడెంటుకు మీరు తెలియజేయవలసివుంటుంది. ప్రతిసంవత్సరం రు. 3,54,500లు గవర్నరుపద్ధతికింద ఖర్చుపెట్టడంఅంటే, మామూలు peonకు కిరూపాయలుఇస్తున్నప్పుడు గవర్నరుకు, ఆయన కార్యదర్శి వగైరాలకు, ఖర్చుపెట్టే అత్యున్నత ఆయనవల్ల పనియేమైనా జరుగుతున్నదాఅంటే, యేమీలేదు. మంత్రులుచేయలేనిపని, ఆయన చేయగలిగింది, యేమీలేదు. దానికోసం సెలబ్బాటికి కిరీ వేల రూపాయలు ఖర్చుచేయడం అవుతున్నది. బంట్రోతి జీతానికి వెయ్యిరెట్లుగా గవర్నరుకుగాను కిరీ వేల రూపాయలు, ఖర్చుపెట్టడం అనేది యేరీతిగా నూ సమంజసముగాలేదు. ఇది యేరీతిగాను socialistic pattern of society కి, లేక హెచ్చుతగ్గులు సరిదిద్దుకోటానికి మార్గంకాదు. అందుచేత ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఈవిధంగా చట్టవిరుద్ధముగా ఖర్చుచేయడంమానివేసి, ఢిల్లీ ప్రభుత్వముకు ప్రసిడెంటుకు “మా రాష్ట్రంలో యంతఖర్చుపెట్టడం న్యాయంకాదని” తెలియజేయాల్సివుంది. అందుచేత యంతఖర్చు తగ్గించటానికి తగినచర్య ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత మంత్రుల జీతాలనుగురించి వున్నది. వాటి వివరాలలోకి వేసు యిప్పుడు పోదలచుకోలేదు. ఈవిషయం యిదివరకు general discussion లోనే వేసు చెప్పాను. మనం మంత్రుల సిబ్బంది జీతాలు ఖర్చు తీసివేసినప్పటికీ, సెలకు ఒక్కొక్కరికి 2 వేలు, ప్రయాణపుఖర్చులు, యింటి అద్దెలుచేర్చి, అవుతున్నది. అంటే తక్కువజీతం వచ్చేవారికంటే వీరికి 70 రెట్లు అధికం గా ఖర్చు అవుతున్నది. ఇంత ఎక్కువ వుండవలసిన అవసరంలేదు. అందుచేత

25th: July 1955]

[Sri P. Sundarayya]

allowances లో సహా వెయ్యిరూపాయలు తీసుకొంటాము. అని చెప్పండి. మిగిలినవారికి యిది ఒక ఆదర్శప్రాయంగా వుంటుంది. అంతేగాని పెద్దపెద్ద జీతాలు కావాలి అంటే, మేము యేమిచేయాలి? గవర్నరుహోదా, రాజ తీవి, చూపించటానికి డబ్బు అదేవిధంగా ఖర్చుచేయడం జరుగుచున్నది. పైగా ఈ గవర్నరుయొక్క రాజతీవి ఎంతవరకు పోతున్నదంటే, గవర్నరు వచ్చేటప్పుడు వీధులు అన్నీగూడా బండ్లు చేయడము ఆవుతున్నది. ఇంక ప్రజలు ఎవరూ టైలర్ వెళ్లటానికి పిలులేదు, ప్రజలు ఆదారిన పోవటానికి పిలులేదు, బండ్లు ఏవీగూడా ఆదారినరాకుండు; ఈవిధంగా వున్నది. ఢిల్లీలో అధ్యక్షునికి లేని గొప్పతనము, యిక్కడ మన గవర్నరుకు ఎందుకో నాకు అర్థముకావడములేదు. పాతకాల ములో నైజామురాజులు అదేరకంగా వీధులలో పోతూంటే, ఒకపర్యాయము కోర్టులో ఒక కేసుగూడా వేయడం జరిగింది. మరల అదేమూదిరి మొదలుపెట్టారు. ఢిల్లీలో అధ్యక్షుడు వీధులలో పోతూంటే, ఆయనకారు వెళ్లుతున్నప్పుడు, బండ్లు ఆపుచేయడము, ఆకారు పోయినదాకా యితరకారులు, బండ్లు ఆపు చేయడము లేదే!

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—ఢిల్లీలో broad road వున్నది గనుక.

SRI P. SUNDARAYYA :— ఢిల్లీలో broad roads వుంటే వుండ వచ్చు. అయితే యిక్కడ సన్ననిరోడ్లు వున్నవి. అప్పుడు పెద్దకారుకాకుండా, చిన్న వీధులుకాబట్టి చిన్నకారులో పోవచ్చునుగదా! అక్కడ విశాలమైన రోడ్లుకాబట్టి అధ్యక్షుడు విశాలమైనకారులో పోతే, యిక్కడ చిన్నవీధులు కాబట్టి, చిన్న కారు అంటే, ఒక Baby Austin లోనో, లేకపోతే ఒక Baby Fiat లోనో పోతే, అన్నీ సక్రమంగా పోవటానికి పిలువుతుంది. పెద్దరాష్ట్రములో పెద్దరోడ్లలో వారు పోయివుండవచ్చు. ఇది చిన్నరాష్ట్రము కనుక చిన్నవీధులలో, చిన్న కార్లలో వెళ్లవచ్చు. అవిధంగాచేస్తే గవర్నరుగారి రాజతీవికి, హోదాకు ఏవిధంగాను భంగము రాదని అంటున్నాను.

ఇక మంత్రులకు ఇచ్చిన ఇళ్ల విషయము ఒకటివున్నది. ఈ బడ్జటులో మంత్రుల యిళ్ల విషయం వెదికినాను. వీటికొరకు ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత ఖర్చుచేశారో తెలుసుకోవాలని బడ్జటు మెమోరాండము అంతా తిరగవేసిచూచాను. అది ఎక్కడనూ కనబడలేదు. ఈ ఇళ్లు ప్రభుత్వముయొక్క స్వంతయిళ్లు అయితే వాటిని అభివృద్ధిచేయడానికి అంత ఖర్చుచేసినా, అది అనవసరంగా ఖర్చుపెట్టారని అన

[25th July 1955]

[Sri P. Sundarayya]

టానికి పిలువేదు. కాని కొంతమంది మంత్రులు వసించేయిళ్లు, కొంతమంది పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్థులు నివసించేయిళ్లు ప్రైవేటు వ్యక్తులకు చెందినవి. వాటిమీద 20 నుండి 30 వేల రూపాయలవరకూ ఖర్చుచేశారని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. వాస్తవముగా ఎంత ఖర్చు చేయబడిందిన్నీ యీ బడ్జెటులో ఎక్కడచూచినా కనబడలేదు. కాని "maintenance" అని ఒక item పెట్టి, దీనిక్రింద 54100 రూపాయలు ఖర్చుచేసినట్లు కనబడుతున్నది. "Maintenance" చేయడము అంటే మంత్రులయిళ్లు repairs చేయడానికి 54 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారా? ఇంకా ఏమంత్రులయిళ్లకు ఎంతెంత ఖర్చు పెట్టారో వాటి వివరాలు లేవు. ఇదంతా ప్రైవేటు వ్యక్తులయిండ్లమీద ఖర్చు పెట్టినట్లవుతున్నది. ఈ విధంగా ఖర్చుచేస్తే మనము యీయిళ్లు వదిలివేసేటప్పుడు వాటిమీద ఖర్చుచేసిన యీసామ్యు తిరిగి వస్తుందా? అప్పుడు ఆడబ్బు అంతో ప్రభుత్వము దుర్వినియోగము చేసినట్లే అవుతుంది. అటువంటి యిళ్లు మంత్రులకు, సెక్రటరీలకు, కావలసిన దుర్వినియోగము యీ డబ్బుకుతోడు యింకా కొంచెమువేసి ప్రభుత్వానికి స్వంతముగానే కొనవచ్చునుగదా. ఇటువంటి ప్రైవేటుయిళ్లను, పిలుగావుంటే, కొనివేయండి. అది ప్రభుత్వపు ఆస్తిక్రింద అయినా వుంటుంది. ప్రభుత్వ ఆస్తిని ఆభివృద్ధిపరచటానికి అభిప్రాయబేధాలు వుంటే వుండవచ్చు. ప్రభుత్వము తరపునకొంటే, అది ప్రభుత్వపు ఆస్తి అయివుండేది గదా! ఈ private houses క్రింద వేలకొలది ఖర్చు పెట్టారన్నమాట. కాబట్టి ఈ సామ్యు ఎంత అయినప్పటికీనీ, ఆ డబ్బు అంతాగూడా ప్రభుత్వము దుర్వినియోగము చేసిందని చెప్పకతప్పదు. ఇవన్నీ ఒక ప్రక్కనచేస్తూ మరొక ప్రక్కన చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్థులకు జీతాలు పెచ్చుగా కావాలంటే, ప్రభుత్వముదగ్గర డబ్బులేదంటున్నారు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వముయొక్క డబ్బు అంతా దుర్వినియోగముచేస్తే, యిక ప్రభుత్వమువద్ద డబ్బు ఎట్లావుంటుంది? ప్రభుత్వము దయతో కొన్ని లెక్కలు నాకు అందజేసింది. ఈ లెక్కలలో కొన్ని వివరాలు రాలేదు. ఉపాధ్యాయుల, ప్రభుత్వ పాఠశాలలోవున్న, high schools లో వున్న ఉపాధ్యాయులని తప్పితే, మిగిలినవి అంటే District Boards యొక్క private institution యొక్క ఉపాధ్యాయుల వివరాలు యిందులోకి రాలేదు. Municipal and local board employees ను గురించినవిగూడా యీ లెక్కలలో లేవు. Revenue Board తాలూకు establishment యొక్క వివరాలు యిందులోకి రాలేదు.

25th July 1955]

[Sri P. Sundarayya]

ఇదే రకంగా ఎంతోమంది చీఫ్ ఇంజనీర్లు ఈ డిపార్టుమెంటులో వున్నారు. ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన వివరాలు బడ్జెట్టులో ఇవ్వలేదు. వీటన్నింటినీ మినహాయించినా 70 వేలమంది వుద్యోగస్థులువుంటే, అందులో 80 రూపాయలు లోపల జీతం తీసుకునేవాళ్లు 19809 మంది వున్నారు. 80 నుంచి 70 రూపాయల లోపల జీతం తీసుకునేవాళ్లు 88,539 మంది వున్నారు. రూ. 70 లు నుంచి రూ. 150 ల వరకు జీతం తీసుకునేవాళ్లు 9941 మంది వున్నారు. అంటే దాదాపు 65 వేలమంది 150 రూపాయలలోపల జీతాలు తీసుకునేవారు వున్నారు. కాబట్టి 95 మంది మాత్రమే 1000 రూపాయలకుపైన తీసుకునేవాళ్లు వున్నారు. 826 మంది రూ. 500 ల నుంచి రూ. 1000 ల వరకు తీసుకునేవారు వున్నారు. 300 రూపాయలనుంచి 500 రూపాయలు తీసుకునేవాళ్లు 569 మంది వున్నారు. 150 నుంచి 300 వరకు తీసుకునేవాళ్లు 8950 మంది వున్నారు. ఈ పెద్ద వ్యత్యాసాలు తగ్గించే దానికి ముందు ఏ వుద్యోగస్థునికీగూడా ఒక వెయ్యిరూపాయలకు పైన జీతం అవసరంలేదుకొన తగ్గించాలి. 300 రూ॥లు, 400 రూ॥లు వుండేవాళ్లకు కొంచెము తగ్గించాలి. రూ. 150-300. మధ్యవుండేవాళ్లకు ఏమీ తగ్గించ నవసరములేదు. 150 రూ॥లలోపువాళ్లకు 80 రూపాయలనుంచి 70 రూ॥లవరకు వున్నవాళ్లకు, రూ. 20 లు ఎక్కువచేయండి. రూ. 150 ల నుంచి 300 రూ॥ల వరకున్నవాళ్లకు రూ. 10 లు ఆరంభంలో ఎక్కువచేయండి. ఈ రీతిగా చేసినట్లుంటే వ్యత్యాసాలు తగ్గించేదానికి వీలవుతుంది. దానికి ధనము లేదంటే, ధనవంతులమీద పన్నులువేయాలని మేము చెబుతున్నాము. పన్నుల ఓల్లులువచ్చినప్పుడు, లేకపోతే ప్లానింగు చర్చతీసుకున్నప్పుడు ఏవిధంగా పన్నులువేయాలి చెబుతాము. బీదలమీద కాకుండా ధనవంతులమీదవేస్తే మనకుకొవలసినంత డబ్బు రాకపోయినా కొంతవరకు అయినా డబ్బుసంపాదించుకోవడానికి వీలవుతుంది. అయితే ఈ రోజుల్లో కొన్ని కొన్ని దుబారా ఖర్చులు చేస్తున్నాము. వాటిని ప్రతిడిపార్టుమెంటులోకూడా పరిశీలించి తగ్గించాలి. లెజిస్లేటివ్ హాట్టలుక్రింద ఏరీతిగా అనవసరంగా తగిన ప్రతిఫలము లేకుండా ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టుతున్నది గత ఉపన్యాసములోనే చెప్పాను. కొత్త అసెంబ్లీహాలు కట్టుకొనేదానికి ప్లానులు వేశారు. అంచనాలు తయారైనవి. 2 లక్షల 84 వేల రూ॥లు స్థలముక్రింద అయింది. 14 లక్షల 60 వేల రూ॥లు భిల్లింగ్సుక్రింద ఎస్టిమేటు వేశారు. ఫర్వీచరు క్రింద 5 లక్షలు అవుతుంది. Revised estimates లు వచ్చేటప్పటికి 30 లక్షల రూపాయలకు ఏమీ తక్కువకాదు. మన రాజధానిలో శాసనసభా భవనమునకు 30 లక్షల ఖర్చుపెట్టినందుకు మేము ఏమీ అనడంలేదు. అవసరపు ఖర్చులుగురించి ముందు ఆలోచించుకున్నాము. ఈరోజు 6,126 నుంచి కర్నూలు గుడారాలలో వుంటున్నారు. ఇంకా 1,000 మంది వూళ్లో చిన్నచిన్న అడ్డకొంపలు

25th July 1955]

[Sri P Sundarayya]

తీసుకొని జీవిస్తున్నారు. ఇంకా మద్రాసులో 1000 మందికి పైగావున్నారు. వారిని ఇక్కడకు తీసుకువచ్చే దానికి ఇక్కడ వసతులు లేవంటున్నారు. ప్రభుత్వం మద్రాసులోవున్న అఫీసులను ఇక్కడకు తీసుకురావడానికి పూనుకొని ఈ 30 లక్షల పెట్టి ఇంకా 500 ఇళ్లు కట్టవచ్చును. ఇదంతా చేసినట్లయితే శైద్ధాతీసులను ఇక్కడకు తీసుకువచ్చేదానికి వీలవుతుంది. ఇంకో 30 లక్షలను ఈ కర్నూలులో నే ఖర్చు పెట్టి అఫీసులను వేటనే తరలించాలి. విశాలాంధ్ర వస్తుంది మనరాజధానిని మైదరా బాదుకు తీసుకుపోతాము అన్నట్లయితే అప్పుడు ఈ ఇళ్లు అన్ని కూడా ఈ పట్టణములో తక్కువ అద్దకు కావలసినవాళ్లకు ఇచ్చుకోవచ్చును. ఈ భవనాలు ఇక్కడ ఇంకొక మెడికలు కాలేజీ పెట్టుకొంటే వుపయోగపడుతవి. ఏది అవసరమో చూడండి. ఈ రెజిస్ట్రేటివ్ అసెంబ్లీ సంవత్సరానికి 90 రోజులకన్నా ఎక్కువ సమావేశము కాదు. క్రిందటి సంవత్సరము 63 రోజులే సమావేశము అయింది. అసెంబ్లీ హాలుకు పెట్టే ఖర్చుతో యిప్పుడువున్న హాలునే ఇంప్రూవు చేసుకోవచ్చును. గాలరీలుపై నుంచి క్రిందకు కట్టుకోవచ్చును. సోఫాలు తీసుకోవచ్చును. ఇంకొక 50 వేలు ఖర్చు పెట్టుకొని వసతి కల్పించుకొని ఇంకో 2,3 యేండ్లు కాలము గడుపుకో వచ్చును. డిజైనులు తయారుచేసే బాధ్యత నన్ను తీసుకోమంటే వేసి చూపిస్తాను. కష్టము ఏమీకాదు.

THE HON. SRI N. SANJIVA REDDI :—మీరు తలక్రిందలుగా వేసి తీసుకువస్తారు. కాబట్టి దీనిని ప్రభుత్వమే చేయాలి. ఎప్పుడూ మన ప్రభుత్వం అపోజషను చేత చేయించడానికి సిద్ధంగా లేదు. మీరు తలక్రిందులుగా వేసి ఒకదాని మీద ఒకటివేసి ఒకరిమీద ఒకరు చూర్చుమంటే సభ్యులు సిద్ధంగా లేరని చెబుతున్నాను.

SRI P. SUNDARAYYA :—మీరు ఇదివరకు ఒక పర్యాయము "టెక్నికలు విషయములలో నేను అంతగా లోపలకు వెళ్లి వివరాలు చూడములేదు. అంతా ఇంజనీర్లకు వదులుతున్నాను," అని చెప్పారు. ఈ విషయంలో గూడా మీరు ఇంజనీర్లను వదిలితే వాళ్లు మాతో చర్చించడానికి వీలుంటుంది. లేదా అన్ని టెక్నికలు విషయాల్లో జోక్యం కలుగ చేసుకొని టెక్నికలుగా ఏ విషయం సాధ్యంకాదో చర్చించడానికి పూనుమంటే మీకు కూడా నేను నచ్చ చెప్పగలను. ఈ రూ. 30 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి ప్రభుత్వ అఫీసులు ఇక్కడకు తేవాలి. ఇప్పటికే కర్నూలులో 2 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. ఇంకా ఖర్చు పెట్టాల్సి వుంటుంది. కర్నూలు బస్ లోకి వెళ్లి చూస్తే త్రాగటానికి నీళ్లు దొరకవు. కుళాయిల దగ్గర చూచినట్లయితే 40, 50 బిందెలు పట్టుకొని వుదయమునుంచి సాయంత్రమువరకు జనం వుంటారు. నేను రోజూ చూస్తున్నాను.

[25th July 1955]

[Sri P. Sundarayya]

న్నాను. పిథులుకూడా చాలా గట్టిగా వున్నాయి. దీనికి కొంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి బాగుచేయిస్తే ఎవరు అయినా కాదంటారా? కాదనరు. ఏది అవసరమో అదిమందు చేయండి. మీరు కోరినట్లు అసెంబ్లీహాలోసము 30 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడము ఏ రీతిగానూ సవ్యమకాదు. ముందు ప్రభుత్వ ఆఫీసులు ఇక్కడకు తెచ్చేదానికి ఖర్చుపెట్టండి. విశాలాంధ్ర గాకపోతే ఇక్కడ మనము పెద్దపెద్ద భవనాలు కట్టడానికి తైమువుంది. కర్నూలుమీద డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారని మేము విమర్శించడములేదు. ఏది ముందు, ఏది ఆవసరము అనే విషయాలు ఆలోచించి అవసరమైనపనులను వెనక్కు నెట్టవద్దు అని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వము తెలుగులో కార్యక్రమాలు ఆరంభించవలసివుంటుంది. మనకు సంపూర్ణ రాజకీయాధికారము 1947 వ సం॥ ఆగస్టునెలలో వచ్చింది. అంతకుముందు కూడా కాంగ్రెసుప్రభుత్వం అధికారంలో వున్నది. ఇప్పటికి 10 యేండ్లనుంచి మన కాంగ్రెసుప్రభుత్వ పరిపాలనలో దేశంవున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రంవచ్చి ఇప్పటికి 2 యేళ్లు అవుతోంది. ఈ కార్య కలపాలుకు ఇప్పట్నుంచిఅయినా ప్రయత్నం చేయకపోతే ఏ విషయం పూర్తికాదు. విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగులో బోధనచేసే దానికి అడ్డుఏమిటి? తెలుగు టయపురైటర్లు లేకపోవడము అడ్డా లేక తెలుగులో పారిభాషికపదాలు లేకపోవడము అడ్డా? గవర్న మెంటు తెలుగులో కార్యకలాపాలు జరుపకపోవడానికి కారణముఏమిటి? తాము ఏ విషయం నిర్ణయించుకోలేదు కాబట్టి ఇంగ్లీషులోనే కార్యకలాపాలు అన్నీ సాగిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇంగ్లీషు రాకపోతే వుద్యోగాలు ఇవ్వమంటున్నారు. అందుచేత ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయము తీసుకోవాలి. 1950వసం॥ము జనవరి 26వతేదీవచ్చేటప్పటికైనా ప్రభుత్వ వ్యవహారాలు అన్నీ కూడా తెలుగులోనే జరుపుతాము అని ఒక నిర్ణయం చేసుకోండి. అనుకొన్న తరువాత వచ్చే సంవత్సరములోపల ఈడిపార్టుమెంటులన్నీ తెలుగులోకి రావాలి. 1958 కి ఈవిధముగా రావాలి, 1959 కి ఈ విధముగా రావాలి, 1960 వ సంవత్సరము ఈ విధముగా రావాలి అని ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయముచేసుకుంటే ఆప్రకారముగా విశ్వవిద్యాలయ ఘోషాల్లోకూడా 1960వ సం॥ము వచ్చేటప్పటికి తెలుగులో తర్ఫీదు అవుతారు. ఇప్పుడే S. S. L. C లో తెలుగులో బోధన జరుగుతోంది. మరుసటి సంవత్సరమునుంచి ఇంటర్మీడియట్లోకూడా తెలుగులో బోధన ప్రారంభిస్తారు. వాళ్లు చదువుకొని వుద్యోగులుగా వచ్చేటప్పటికి 4, 5 యేండ్లు పడుతుంది. 1960 నాటికి ఉద్యోగస్థల రిక్రూట్ మెంటు జరుపడానికి సాధ్యమవుతుంది. ఈవిధముగా 5 యేండ్లకార్యక్రమము చేసుకొని 1960 వచ్చేటప్పటికి ప్రభుత్వకార్యకలాపాలు అన్నీ తెలుగులో వుండాలంటే అన్ని విశ్వవిద్యాలయాల్లోకూడా తెలుగుబోధనకు సాధ్యమవుతుంది. అన్ని భాషలను అభివృద్ధిచేసుకోవడానికి వీలవుతుంది.

25th July 1955]

Sri P. Sundarayya]

స్థానిక సంస్థల విషయంలో అనేక విషయాలు చెప్పవలసి వున్నది. స్థానిక సంస్థలు సక్రమంగా పనిచేయడములేదు. కొంతమంది సభ్యుల రిపోర్టులను తీసుకొని సక్రమంగా పనిచేసే స్థానిక సంస్థలను కూడా ఏరీతిగా మాపర్ సిడ్ చేస్తున్నారో నాతరువాత మాపార్టీ తరపున నాగిరెడ్డిగారు వివరంగా చెబుతారు. స్థానిక సంస్థలను గ్రామాల, తాలూకాల, జిల్లాల స్థాయిలో ఏర్పరచవలసివుంటుంది. దామాషా వోటింగు పద్ధతిని ఓటింగు జరుపవలసివుంటుంది. కాన్సిలు చెప్పినట్లు ఆధికారులు వర్తించాలి. ఏవిధంగా అయినా వారు అంకీకరించకపోతే కాన్సిలు లేక మంత్రివర్గము దృష్టికి తీసుకురావాలి. కాని నేను దీనిని అమలు పరచను అని, సెలలు, రోజులు జరిపే పద్ధతి అయితే ఈ ద్వంద్వపరిపాలన ప్రలబ్ధం వుపయోగపడదు. మొదటి వుపన్యాసంలో చెప్పిన ప్రకారము ఇప్పటికైనా ప్రజాస్వామ్యం ముందుకు రావాలంటే తప్పనిసరిగా ఈ స్థానిక సంస్థలకు, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన సంస్థలకు ఎక్కువ ఆధికారాలు ఇచ్చి experiment చేయాలి ఉంది. దానికి తయారుకానంతకాలము ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడినవాళ్లమీద నమ్మకములేకుండా వుద్యోగస్థులద్వారా పంచాయితీ వుద్యోగస్థుల దగ్గరనుంచి వైన చీఫ్ సెక్రటరీ డాక్టర్ వుద్యోగస్థులద్వారా, మేము అన్నీ చూస్తాం అనే పద్ధతిలో నేవున్నట్లుంటే మీరు ఎప్పుడూ ఏమార్పుకూడా ఈ దేశంలో తీసుకురాలేరు. చేసే నిర్ణయాలన్నీ కూడా కాగితముమీదే వుండిపోతాయి. అవి అమలులోకి రాలేనన్న సంగతి జ్ఞాపకముంచుకోవాలి.

తర్వాత ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల విషయములో మిమ్ములను కోరునది ఏమనగా, ప్రజలకు నేపచేయాలనే దృక్పథముతో వారు పనిచేసేటట్లు చేయాలని కోరుచున్నాను. అధిక సంఖ్యాకులకు లాభము చేయుటకు మాత్రమే వీరు ప్రయత్నించవలెను. అది లేనంతకాలము యీ ప్రభుత్వ విధానములో మార్పు తీసుకొని రాష్రం సాధ్యంకాదు. పోలీసు విషయములో కూడా ఈ విషయమే వస్తుంది. కాని పోలీసు డిమాండు వేరుగా ఉండడమువల్ల దానిని గురించిన వివరములకు అప్పుడు చెబుతా బడ్జెటును వివరంగా చూచాను కాని మంత్రుల portfolioలు విషయములో కూడా ఏమీ సరిగా జరగలేదు. Local administration ప్రజలకు సంబంధించినది. అటువంటి దానికి ప్రత్యేకముగా మంత్రిని పెట్టి వారికి Excise కాఖకూడా ఇచ్చారు. Exciseకు స్థానిక సంస్థలకు ఎలాంటి సంబంధములేదు. ఆ డిపార్టుమెంటును Police Department కు యిక్తే బాగుండేది. Public health, town planning, water supply, ఇవన్నీ Local boards కు సంబంధించినవి. అయితే public health కాఖకు వేరే వేరే మంత్రులను వేశారు. దగ్గర సంబంధము ఉన్న కొన్ని కొన్ని

[Sri P. Sundarayya]

25th July 1955]

డిపార్టుమెంటులను ఒకేమంత్రికి యివ్వకుండా వేరువేరు మంత్రిలకు ఇచ్చుట కాంగ్రెసులోని చీలికలను నూచిస్తుందా? లేకపోతే కాంగ్రెసువారు ఎటువంటి scientific basis లేకుండా యిష్టమువచ్చినట్లు వేయడమన్నది నూచిస్తున్నదా? కనుక ప్రభుత్వయంత్రాంగము సరిగా బరుగవలెనని మంచి పద్ధతిలో సుండవలెనని కోరుచున్నాను. ఇంకా ఇతరవిషయములను మిగిలిన సభ్యులు చెబుతారు.

SRI J. CHANDRAMOULI :—ఉపాధ్యక్షా! నేను యీ డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో నాకు తోచిన నూచనలను ప్రభుత్వమునకు మనవిచేయచున్నాను. మొదటిది మాఖ్యమంత్రిల పర్యటనలను గురించి, Assembly Session లో ఉన్నప్పుడు మంత్రిలు తరచుగా జిల్లాలలో పర్యటిస్తున్నారు. అందు మూలంగా మనకేమీ లాభము కన్పడుటలేదు. మంత్రిలు వస్తున్నారని ప్రజలు వారి కష్టసుఖములను చెప్పకోడానికి మంత్రిలదగ్గరకు గుంపులు గుంపులుగా వస్తారు. తీరా వచ్చేసరికి వారి కష్టసుఖాలు చెప్పకోడానికి ఏ మాత్రము అవకాశము లేకుండా ఉంటున్నది. అదికాకుండా అక్కడవున్న జిల్లా అధికారులు మంత్రిలు పర్యటన చేసినంత కాలము వారితోపాటు తిరుగుచూ వారి కార్యకలాపములనుకూడా చూచుకొనుటకు అవకాశములేకుండా ఉన్నది. అందువల్ల యీ మంత్రిల పర్యటనలవల్ల ఉపయోగములేకుండా ఉండడమేకాక చాలా ఇబ్బందులుకూడా కలవు. దానికి బదులు మంత్రిలు అందరూ కలిసి ప్రతితాలూకా Headquarters కు పోయి అక్కడ conference లు పెట్టి వారినంత్రిలు విచారించినట్లయిన ఇంతకంటే ఉపయోగముగా, లాభదాయకముగా నుండునని నాకు తోచుచున్నది. తరువాత జిల్లాలలో corruption విపరీతముగా నున్నది. దానినిగురించి చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వమును కోరుచున్నాము. అప్పుడప్పుడు corruption వాళ్ళమీద action తీసుకున్నట్లు పేపర్లలోపడుచున్నవి. కాని పెద్దఉద్యోగస్తులను విచారించి వారుమీద నేరారోపణలేదని తెలుపుతు ఏదో బంట్రోతులమీదనో, డపేదార్లమీదనో చర్య తీసుకొని వారిని service నుండి dismiss చేసినట్లుగా పేపర్లలోపడుచున్నది. ఈ పెద్దఉద్యోగస్తులు తప్పించుకొనుటకు కారణము వారికి ఉన్న పలుకుబడినూ లేక కారణ మేమిటో తెలుసుకొనగలందులకు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నాను. తరువాత M.L.A.లు జిల్లాలోని పెద్ద అధికారులను కలుసుకొనుట ఆచారముగానున్నది. వారు వారితో చెప్పిన విషయములనుగురించి ప్రభుత్వమునకు తెలియపరచుట చాల అవసరము. ఏలనన ప్రభుత్వముకూడా తగిన శ్రద్ధ తీసుకొని పని నెరవేరుటకుగాను తగు చర్య తీసుకొనుటకు పిలుండును. తరువాత ఇక్కడ మన కర్నూలులో అనేక భవనములు

25th July 1955]

[Sri J. Chaudramouli

క్రొత్తక్రొత్తగా కట్టచున్నారు. అయితే అవి staff కొరకు కట్టిన మాకు ఎట్టి అభ్యంతరములేదు. ఈ ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము Assembly Hall ఉండగా మరల 16 లక్షలకెట్టి క్రొత్త hall కట్టబోవుచున్నారు. అది అనవసరమని నా దృష్టికి తోచుచున్నది. వికలాంగధికారికు వేచి ఉన్నాము. పబ్లిక్ అరీ కమిషన్ Report వచ్చినతరువాత దాని సంగతి తేలగలదు. మనము వాంఛిస్తున్నట్లు వికలాంగధి రావడమే ఖాయమయినట్లయిన అప్పుడు మన ప్రభుత్వ ఆఫీసులు మొదలగునవి హైద్రాబాదుకు తరలించడము తప్పదు. అప్పుడే Assembly Hall కు అవసరముగా డబ్బుకట్టుట అగను. కాన ప్రభుత్వమువారిని ఆ ఆలోచనను విరమించుకొనవలసినదిగా కోరుచు ఇంతటితో విరమించుచున్నాను.

SRI K. V. S. PADMANABHA RAJU :— ఉపాధ్యక్షా! ప్రస్తుతము ఇప్పుడు పరిపాలనా demand ను గురించి చూచాడేమందు మనకు రాష్ట్రము వచ్చి 2 సం॥లు అయినది. ఈనాడు రాజ్యధాని ఎచ్చట ఉన్నది, ఆఫీసులు ఎక్కడ ఉన్నవి అన్నది ప్రధాన సమస్య. ఈనాడు రాజధాని కర్నూలులో ఉన్నది. కాని ఆఫీసులు మద్రాసులో ఉన్నవి. Revenue Board Office Madras లో ఉన్నది. ఇంకా offices కూడా మద్రాసులోనే ఉన్నవి. దానిని గురించి ప్రకౌళం మంత్రివర్గంలో అడిగినప్పుడు త్వరలోనే కర్నూలుకు మద్రాసులోని ఆఫీసులను తరలించెదమని చెప్పారు. ఆ మంత్రివర్గము పోయినది. మరల ఎన్నికలు జరిగినవి. నూతన మంత్రివర్గమును స్థాపించుకొన్నాము. ఇంకా ఆఫీసులు అక్కడనే ఉన్నవి. నేను ముఖ్యముగా మద్రాసులోని ఆఫీసుల నన్నిటిని shift చేయించవలసిందిగా కోరుచున్నాను. అయితే ఎక్కడకు మార్చాలని ప్రశ్న వస్తుంది. వికలాంగధి కావాలని కాంక్ష అందరకు ఉన్నది. కాబట్టి Hyderabad కు వెంటనే office లను మార్చాలని కోరుతున్నాను. మద్రాసులోని ఆఫీసులను హైద్రాబాదు మార్చుటకు అక్కడ ముఖ్యమంత్రి బూర్గుల రామకృష్ణరావుగారు ఒప్పుకుంటారు. దానికి ఆదన తప్పక అంగీకరించును. అయితే Hyderabad లో buildings వున్నవా అని అక్కడ private buildings చాలా వున్నవి. నాటిని మనము తీసుకొనవచ్చును. మంత్రుల రాకపోకలకు తగిన సౌకర్యములు వున్నవి. అవిధముగా వున్నట్లయిన వికలాంగధికు పునాదిగా వుండును. అదీ కాక ప్రజలకు కూడా వికలాంగధి ఎప్పటికైనా సుపాదిస్తాము అను నమ్మకముకూడా కలుగునని మనవి చేస్తున్నాను.

[Sri K. V. S. Padmanabha Raju]

[25th July 1955]

1 P.M.

ఈ నాడు నాయకులు వికలాంగులగురించి ఇచ్చే statements లో “వికలాంగ రాకపోతే?” అంటున్నారు. “వికలాంగ రాకపోతే” అనడంలో అర్థంలేదు. మద్రాసులోవున్న ఆఫీసులను సాధ్యమైనంత త్వరగా ప్రైవేటరాబాదుకు - private buildings ను rent కు తీసుకున్నానా - మార్చాలని కోరుతున్నాను. ఆఫీసులను shift చేసే సందర్భంలో రివెన్యూబోర్డునుమాత్రం కర్నూలుకే తీసుకురావాలని కోరుచున్నాను. కర్నూలులో ఆసెంబ్లీహాలు కట్టడంలోని, బిల్డింగులు కట్టడంలో ప్రతిపక్ష నాయకులు ఒక సలహా ఇచ్చారు. అసెంబ్లీహాలు కట్టాలి అంటున్నారు. మరొక వైపు వికలాంగ కావాలి అంటున్నారు. ఈ రోజునే శాసనసభా సమావేశాలకై సూతనభవనాలు నిర్మించవలసిన అవసరంలేదు. తప్పని సరిగా అవసరమయితే 40 లక్షలు ఖర్చుచేసిఅయినా సూతనభవనాలు ముమ్మందు నిర్మించుకోవచ్చును. రెండుమూడు సంవత్సరాల్లో మనం మైద్రాబాదుకు వెళ్లబోతుంటే మన శాసనసభా సమావేశాలను ఇప్పుడు ఉన్నచోటనే జరుపుకోవడంలో కష్టం, ఇబ్బంది ఏమివున్నదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. కాళ్వత్తమైన బిల్డింగులు నిర్మించబోయేముందు వికలాంగ సమస్య తేలేవరకు వేచియుండాలని కోరుచున్నాను. అన్నీ తాత్కాలికంగానే వుంచడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. అదృష్టితోనే ఆలోచించాలి. ఈ నాడు శాసనసభా భవనం విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. కాని కర్నూలులో tentsలో బాధలుపడుతున్న N.G. Os కు ఫౌకర్యాలు కలిగించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నదా? కాళ్వత్తమైన శాసనసభా భవనం నిర్మిస్తే వికలాంగ ఏమి అవుతుంది? ఇందులోవుండే అంతరార్థం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి ప్రధానవిషయాలలో సరియైన నిర్ణయాలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ నాడు administration లో సూతనమైన మార్పు తీసుకురావలసివుంది. మంత్రులు ఇచ్చే సమాధానాల్లో చాలా లోటుపాట్లు జరుగుతున్నాయి. పీఠీ నన్నింటినిసవరించి administration సరిగావుండే దానికి అనేక మార్పులు తీసుకురావాలి. దానికి ఒకవిధానం, పథకం తయారుచేయాలి. ఎప్పుటికప్పుడు ప్రకటనలు చేస్తున్నాం అంటే లాభంలేదు. మంత్రులు జీతాలు, departmental heads జీతాలు కొంతవరకు తగ్గిస్తేగాని దిగువవుండే సామాన్య ఉద్యోగస్థులకు నిరుత్సాహం కలుగుతుంది. ఉత్సాహం గా పనిచేయలేదు. “ఇప్పుడు మనదిగ్గర తగినంతదబ్బులేదు. అందువల్ల ఏమీ చేయలేకపోతున్నాము” అంటున్నారు. ఈజేళ్ల కాంగ్రెసువారు దీనిని socialistic pattern of society అని అంటున్నారు. ఇది ఏరకమైన socialist pattern of society అవుతుందో అర్థంకావడం లేదు. Inspector General of Police శీతం

25th July 1955]

[SRI K. V. S. Padmanabha Raju

రు. 2500ల నుంచి రు. 3000 ల వరకు వున్నది. అదే డిపార్టుమెంటులో Police Constableకు రు. 30-40ల వరకు మాత్రమే వున్నది. అంటే భేదం 1:18 నిష్పత్తిలో వున్నది. Local Board Secretary జీతం రు. 2200 లు అయితే ఆ డిపార్టుమెంటులో peon లు జీతం రు. 18-25లు అంటే 1:122 నిష్పత్తి అయిన దన్నమాట Revenue Board First Secretary జీతం రు. ₹250 లు, అక్కడ peon జీతం రు. 18-25 లు, difference లు 1:25 అవుతుంది. గవర్నరు గారి క్లెజింగ్ ఖర్చు గురించి సుందరయ్యగారు చెప్పారు. గవర్నరు గారిని గురించి మాట్లాడానికి వీలులేదు. వారి జీతం రు. 6500 లు ; తగ్గించిన తరువాత రు. 5750 లు. అక్కడ వుండే peon జీతం రు. 18-25 లు నిష్పత్తి 1:319 అవుతుంది. పైన వుండే వారికి దిగువ వుండే వారికి వున్న వ్యత్యాసం ఈ మాదిరిగా వున్నది. ఇది ఎటువంటి socialistic pattern అవుతుందో, ఏ పార్శ్వాత్మికాలలో ఇటువంటి socialistic pattern వున్నదో తెలియదు. ఇది socialistic pattern of society అని ప్రజలలోనికి వెళ్లి చెబుతున్నారు.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—ఎంత తేడా వుంటే Socialist Pattern అవుతుంది ?

SRI K.V.S. PADMANABHA RAJU :—1:10 వుండాలి. అప్పుడే Socialist Pattern of Society అవుతుంది.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—మీరు 10 రెట్లు అంటున్నారు. సుందరయ్యగారు 20 రెట్లు అన్నారు.

SRI P. SUNDARAYYA :—అసలు socialistic patternలో 1:10 మాత్రమే వుండాలి. ఇది కాంగ్రెసువారి socialistic pattern. కాబట్టి 1:20 వున్నా socialistic pattern అవుతుందని అంగీకరిస్తాము.

SRI K. V. S. PADMANABHA RAJU :—పెద్ద జీతాల వాళ్లందరూ I.C.S. వాళ్లు, Government of India ఛేతుల్లో వున్నారు. వారి జీతాలు తగ్గించాము అని అంటున్నారు, అక్కడ పరిపాలించేది కూడా “Socialistic Pattern of Society స్థాపిస్తాము” అని చెప్పకునే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే. ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏమైనా సలహాలు పంపించారా ? లేదు. ఆలా పంపించి వుంటే అభినందించి వుండేవాళ్లం. ఇంత disparity వున్నంత కాలం administration లో సరియైన పరిస్థితులు ఏర్పడవు.

25th July 1955]

[Sri K. V. S. Padmanabha Raju

ఈనాడు గవర్నరుగారి విషయాలు ఎవరూ చెప్పరు. ఆయనపెద్ద Constitutional Head. నాకు ఒక భోగట్టా తెలిసింది. త్రివేదిగారు ఈ మధ్య ఆంధ్రదేశం అంతా సంచారం చేయడంలో మహాబిలందగ్గరకు వెళ్లిన సందర్భంలో గవర్నరుగారి మిలటరీ సెక్రటరీ-ఆయనపేరుతో నాకు నిమిత్తం లేదు.—అక్కడవుండే 10 విగ్రహాలను Deputy Tahsildars ద్వారా రాజభవనానికి చేర్పించారట.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI:—నిరాదరణగా ఉపేక్ష చేయబడి మట్టిలో దొడ్లవాటిని గౌరవప్రదంగా రాజభవనంలో పెట్టారు.

SRI K. V. S. PADMANABHA RAJU :—గౌరవప్రదంగా రాజభవనంలో పెట్టారని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అక్కడప్రజలు చెప్పకున్నదాని నేను చెప్పాను. వారు ఆవిధంగా చేయడానికికూడా దానికి ఒక ప్రత్యేకమైన శాఖ వున్నది. ఆ డిపార్టుమెంటుద్వారా తీసుకురావాలిగాని Military Secretary తీసుకురావడం సరియైన విధానం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. Administration లో వుండేలోపాలను సరిదిద్దాలంటే లంచగండితనం మొదలైనవాటిని రూపుమాపాలి. దానికి anti-corruption tribunal ను ఒకదాని appoint చేయాలి. దానిపై గవర్నరు మెంటుకు అధికారం లేకుండా Service Commission మాదిగాపెడితే ఇది సాధ్యమవుతుంది. లేకపోతే ఇది సాధ్యంకాదు. ఈనాడు దేశంలో ఇటువంటి విధానం ఏరాష్ట్రం లేకపోయినా Travancore-Cochin state లో వచ్చింది. ఇంతటితో ప్రభుత్వం పడిపోయింది. అటువంటి anti-corruption tribunal ను ఇక్కడకూడా appoint చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పటి Act ప్రకారం లంచం ఇచ్చినవారు పుచ్చుకొన్నవారుకూడా దోషులే అవుతున్నారు. లంచం స్వార్థంకోసం ఇచ్చేవాణ్ణి ఇందులో కలపండి. అట్లా కాక High Courtలో bail petition పెట్టడానికి రు 10లు ఇవ్వవలసివస్తే, అవిధంగా ఇచ్చి, తరువాత రిపాట్టును చేస్తే accept చేయాలి. ఈ clarification Act లో చేస్తేనే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి నూచన చేస్తున్నాను.

THE HON. SRI A. B. NAGESWARA RAO :—You want to allow offering also.

SRI K. V. S. PADMANABHA RAJU :—ఇకపోతే offices shifting సరించి కొందరు సభ్యులు మా జిల్లాకు తీసుకురండి అంటే, మా జిల్లాకు తీసుకురండి అని చెప్పారు. అటువంటి దాంతో నేను ఏకీభవించలేను. మద్రాసు లోని offices లు ఆంధ్రదేశానికి తేవలసిన అవసరం వున్నది. వీటిని హైదరాబాదుకు

[Sri K.V.S. Padmanabha Rao]

[25th July 1955]

తరలిస్తే ముందుముందు విశాలాంధ్ర వచ్చినపుడు హైదరాబాదుకు తొందరగా తరలిపోవడానికి వీలవుతుంది మనవిచేస్తున్నాను. ఇక తెలుగుభాషలో ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు నడిపించవలసిన అవసరం ఎంతయినావున్నది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర సిద్ధాంతాన్ని సరించి సాధించిన యీ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 2 సంవత్సరాలైనా తెలుగుభాషలో పరిపాలన ఎంతవరకు నడుపుతున్నాం? జిల్లాలలో Collector లకు తమ కష్టసుఖాలు తెలుపుకోవడానికి ప్రజలు తెలుగులో అర్జీలు పెట్టుకుంటున్నారు. మన శాసన సభలో ముఖ్యప్రసంగాలు తెలుగులో జరగని పరిస్థితులలో వున్నాం. క్రిందటి బడ్జెటు వుపన్యాసం తెలుగులో చదువబడింది. ఈ సారి ముఖ్యమంత్రి బడ్జెటు ఉపన్యాసం యింగ్లీషులో ప్రసంగించారు. భాషాప్రయుక్తమైన యీ రాష్ట్రంలో తెలుగులో పరిపాలన నడిపి ముందంజ వేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER:—మహబూబ్ అలీఖాన్ గారికి ఒక విషయం వేసు మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్కడ రూల్స్ ప్రకారం హిందుస్థాన్ లో గాని, తెలుగులో గాని, యింగ్లీషులో గాని మాట్లాడాలి. మీరు ఉర్దూలో మాట్లాడుతూవుంటారు. వచ్చినంతమట్టుకు తెలుగులో మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించండి.

SRI MAHABOOB ALI KHAN :—

صاحب صدر حکومت یہ موشن پیش کی ہے میں اس کی تائید کرتے ہوئے
یہ عرض کروں گا کہ حکومت جو سوچ کر خرچ کرتی ہے وہ حکومت ہی کو زیبا ہے۔
مگر حکومت کجوسی سے دیکھ کر خرچ نہیں کرتی۔ دوسرے مالک میں جو ہراف ہم
سمجھتے ہیں وہ لاکھوں نہیں بلکہ کروڑ ہا روپیہ خرچ کرتے ہیں جبکہ ہم اصراف سمجھتے
ہیں وہ حکومت ہی کو معلوم ہے دوسری حکومتوں کا خیال کرتے ہوئے ہماری حکومت
جو خرچ کر رہی ہے وہ بالکل ہی کم ہے۔ ہاں البتہ میں عرض کروں گا کہ جو فیسیں
مدرسوں میں ہیں وہ اگر جہاں کیا میٹل رہتا ہے وہیں رہنا مناسب ہے چونکہ
جو لوگ باہر سے آتے ہیں منسٹرل میں کام کی غرض سے وہ سکریٹریٹ میں کام
دریافت کرنے کے بعد بورڈ آف ریلوئیوں میں جانا ہوتا ہے وہاں سے وہاں سے
پھر کچھ دوسرا کام دریافت کرنا ہوتا ہے اس آنا۔ اکونٹنٹ جنرل آفس کو جانا ہوتا

پھر مدر اس جانا حکومت پرچہ کی ہے پرچہ کی سہولت کا لحاظ کرتے ہوئے سب آفیس یہاں جلد از جلد بنوا کر وہ کرایہ جو دے رہے ہیں لالیں تو سہولت بھی ہوگی کرایہ بھی بچے گا۔ بعض لوگوں کا خیال ہے کہ اوشال آندھرا ہوگا تو یہ بلڈنگس بیکار ہو جائیں گے۔ مگر میرا خیال ہے کہ اوشال آندھرا کا ہونا ایک ایسی مثال ہے کہ جنگل میں ایک آدمی جھاڑ سے بندھا ہوا ہے راستہ کے جانے والوں سے وہ کہتا ہے کہ تم یہاں آؤ مجھے کھول دو میں تم کو باندھ دیتا ہوں کیا یہ کوئی منظور کریگا آپ باندھا جانا ہرگز نہیں۔ ایسا ہی اوشال آندھرا والے یعنی حکومت حیدرآباد کی آرگن اپنی خود مختاری کو زائل کر کے آندھرا میں ضم ہو کر ایک منسٹر یا زیادہ سے زیادہ دو منسٹر ہوں گے ایک آبپاشی کا دوسرا فارسٹ کا۔ وزیر عظم کا ہونا ناممکن ہے کیا یہ وہ لوگ منظور کریں گے؟ ہرگز نہیں۔ ہرگز نہیں۔

اوشال آندھرا ہوگا یا نہ ہوگا۔ حکومت جلد از جلد مدر اس کے آفسوں کو پہلا بلڈنگ بنوا کر لائیگی کر کے میں عرض کرتا ہوں اور دوسری بات اسمبلی ہال کیلئے بعض لوگوں کا خیال ہے کہ ۳۰ لاکھ روپیہ خرچ کئے جائیں گے وہ بہت ہیں۔ میں یہ کہوں گا کہ منگلو گویا ہمارے آندھرا اسٹیٹ سے بہت چھوٹا ہے باوجود اس کے وہاں کا اسمبلی ہال دیکھئے کتنا روپیہ خرچ ہوا ہے۔ اس کا خیال کرتے ہوئے ہماری اسمبلی کو یہ خرچ کچھ اضافہ نہیں۔ اسمبلی ہال سب سے زیادہ اہمیت والی چیز ہے چونکہ یہاں قانون بننے کی جگہ ہے ہمارے ایم۔ پی۔ یے جو اس سشن کورٹ کا ہال یہ چھوٹے چھوٹے کرسیوں پر تکلف گورا کر کے بیٹھ رہے ہیں یہ خود بہت بری بات ہے۔ اس لئے ہماری حکومت جتنا جلد ہو سکے ہمارے ایم۔ پی۔ یے کے عسکراز کا خیال کرتے ہوئے بہت خوشنا خوش اسلوب بہترین اسمبلی ہال بنوائے گی کر کے عرض کرتا ہوں۔

جے ہند !

25th July 1955]

SRI A. SATYANARAYANAMURTHI:—ఉపాధ్యక్షా! మహాశయులారా. నేను యీ demand ను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలలో మాత్రం మంత్రులకు సలహా ఇస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మన మంత్రులు, గవర్నరు tour చేయడంలో చాలా డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది. కొత్తగా ఆంధ్రరాష్ట్రం రావడం, development schemes కు వినియోగపడవలసిన డబ్బు అవసరంగా మంత్రుల tours క్రింద ఖర్చు అవడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి యీ పరిస్థితులలో నేను నూచించే దేమిటంటే మంత్రులు సంవత్సరంలో యిన్ని రోజులనీగాని, వారి regime లో యిన్ని tour చేయాలని గాని నిర్ణయించుకొని ఆ విధంగా తిరిగి ఖర్చుచేయడం మంచిది. అలాచేస్తే ప్రజలు తమ కష్టసుఖాలు తెలుపుకొనుటకు కర్నూలువస్తే ఒకరైనా మంత్రులు అందు బాటులోవుంటారని మనవిచేస్తున్నాను. రెండోది corruption విషయం. దీనినితగ్గించవలసిన ప్రయత్నాలుచేయడం అవసరం. ఇవి తగ్గడంలేదు. ఎందుకంటే సాక్షులు రావడం లేదు. ఇప్పుడున్న చట్టంలో లంచంయిచ్చేవారినికూడా శిక్షించేవిధానమున్నది. అందుచేత నేను చెప్పేదేమిటంటే పూర్వం మహారాజులుచేసినట్లు మన మంత్రులు ఎవరికీ తెలియకుండా C. I. D. ల వారి తిరిగి ఎవరికీ తెలియకుండా information సంపాదించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా Public Works Department, Railway Department లలో లంచం లేనిదే ఏపనీ జరగదు. 1947 లో స్వరాజ్యం వచ్చినతరువాత చాలా మార్పువచ్చి లంచం తీసుకోవానికి భయపడేవారు. 1,2 సంవత్సరాలతరువాత మరల భయంపోయి యధాప్రకారంగా లంచగొండితనం సాగుతున్నది. ఈ నాడు P.W.D. contractors సంగతి మాడండి. క్రొత్తగా తారువేసినరోడ్లకు season రాకుండానే తారు పోయడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల మంత్రులు ప్రత్యక్షంగా కాకుండా రహస్యంగా పోయి పరిస్థితిచూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత development విషయంలో ఎన్నో కొత్తస్కీములు వేస్తున్నారు. దుబారా ఖర్చు తగ్గించితే సచ్చిస: savings లో యీ స్కీములను ఎక్కువగా అమలుపరచవచ్చునని నూచిస్తూ ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

SRI P. NARASIMHAPPA RAO:—ఉపాధ్యక్షా! ఈ budget డిమాండును గురించి నేను support చేస్తున్నాను. కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మంత్రులు అసెంబ్లీమెంట్లో tour చేస్తూఉన్నారు. ముఖ్యంగా వారు ఏ area కు వెళ్లితే ఆ area ల M. L. A. లు వారివెంట ఉండిడం ముఖ్యమని చెప్పి మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే ఆ area కు వెళ్లినపుడు ఆ M.L.A. లేనపుడు అక్కడ మంచి చెడ్డలను తెలుసుకోవానికి అవకాశంఉండదు.

Sri P. Narasimhappa Rao]

[25th July 1955]

అందువల్ల మంత్రిగారు tour కు వెళ్లేటప్పుడు M. L. A. లు అక్కడ ఉండేటప్పుడు పోవలసినదిగో కోరుతున్నాను. రెండవది మంత్రులు పర్యటనచేసే విషయంలో సెలకు ఒక జిల్లా చొప్పున, ఒక్కొక్కమంత్రి ఒక జిల్లాకు ఇన్నిరోజులని వేసుకొని మొత్తంమీద 11 జిల్లాలకు అందరూ మంత్రులు touring వెళ్లేటట్లుగా చూడవలసిందని కోరుతున్నాను. తరువాత expenses చాలా హెచ్చు అవుతున్నాయి. ఎందుచేతనంటే ఇష్టం వచ్చినట్లు దగ్గర, దగ్గర villages కు tours చేయడము హెచ్చు అవుతున్నది. పనులుకూడ చాల delay అయిపోతున్నది. వచ్చిన files ఏమి అవుతాయి? సాధారణంగా శ్రమపడి 2, 3 రోజులు తిరిగివచ్చారంటే, files చూచి మామూలుగా సంతకాలు పెట్టివేయడంగాని Secretary ల మీదనే ఆధారపడి ఉండడంగాని చాలమట్టుకు జరుగుతుంది. పైన ఎవరో కొంతమంది తప్ప files చూడరని, సబ్డిసంతకాలు పెట్టివేస్తున్నారని చాలమట్టుకు అనుకుంటున్నారు. అవిషయంలోకూడ నేను మనపించేది ఏమంటే, files అన్నికూడా చూడవలసిందని మేము కోరుతున్నాము. Secretary ల మీద ఆధారపడకూడదని మనవివేస్తున్నాను.

SRI G. RAMI REDDI :— ఉపాధ్యక్ష మహాశయా, ఈ డిమాండు విషయమై ఆక్షేపణలు నేను ఏమీ చెప్పదలచుకోలేదు. కాని కొన్ని నూతనల మాత్రం మీద్వారా మంత్రిగారికి చేయదలచుకొన్నాను. అవి (1) మంత్రుల సంచారకార్యక్రమం (2) anti-corruption Department (3) రాజధానికి ఇతరముఖ్యమైన ఆఫీసులమార్పు. ముఖ్యంగా అవినీతి, లంచగొండితనం, వీటిని నిర్మూలించడం ఎట్లు అనే ప్రశ్నవచ్చినపుడు అనేకులు అనేకవిధాలుగా చెప్పుతున్నారు. ముఖ్యంగా దానిని anti-corruption department ద్వారా చూపుచేయవలెనని కోరుతున్నాను. నా అనుమానం ఏమంటే anti-corruption department ఉంటే ఏమిచేయాలని, కనుక దీనికి నాకు తోచినసలహా చెబుతున్నాను. మనము ఒక పనివానిని నియమించుకొన్నప్పుడు, అతనిని ఏర్పాటుచేసుకొన్నప్పుడు వానికికడుపునిండ అన్నంపెట్టి అటువెనుక వానికి ఏవిధమైన కఠినతరమైనశిక్ష విధించేదానికి పూనుకున్నప్పటికీనీ, అది ధర్మ మనిపించుకుంటుంది, న్యాయమనిపించుకుంటుంది. అది కాక, ఒకవైపు కడుపుమాడుతూ బిడ్డలు ఆలో లక్ష్మణా! అని అల్లాడుతూ వుంటే భార్యగారు మొక్కుకుంటూఉంటే ఇటు అధికార్థిట్లు అటు ఇంట్లో భార్య చీవాట్లు వుంటున్నప్పుడు అట్టివానికి ధర్మోపదేశాలు చేస్తూ, నీవు కేవలం ధర్మంగా ఉండవలెనని చెప్పితే ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. కనుక నే సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గు జీత గాండ్రకు కడుపునిండా ఆహారంధరుతున్నట్లు జీతం ఏర్పాటుచేసి అటువెనుక anti-corruption

[Sri G. Rami Reddi]

[25th July 1955]

tion Department గాని మరి ఏ డిపార్టుమెంటు అయినానరే అతనిమీద ప్రయోగిస్తే బాగుంటుంది అని నాయొక్క సలహా. రెండవది మంత్రుల కార్యక్రమం గురించి అనేకులు అనేకవిధములుగా చెప్పారు. దీనికి నా సలహా ఏమంటే మంత్రులు గ్రామాలకు, పట్టణాలకుపోయినపుడు ఒక్కటేరోజున, 12 గంటలలో జిల్లా అంతా తిరిగి మరునాడు రైలు ఎక్కి హెడ్ క్వార్టర్స్ కు పరుగెత్తేవానికంటే, ఒక్కొక్క జిల్లాకు సక్రమంగా కొద్దిరోజుల పాటుపర్యటనా కార్యక్రమము వేసుకొని, తాలూకాకు ఒక్కొక్కరోజు చొప్పున ఏర్పాటుచేసుకొని కడసారి ఒకరోజున జిల్లా head quarters లో జిల్లాఅధికారులను అనధికారులను అందరిని సమావేశపఱచి, ఈ ఏడురోజులపాటు మనం చేసిన కార్యక్రమం ఏమి, ప్రజలకు కావలసినటువంటి విషయాలు ఏమి, అని చర్చించి ఒక తుణ్ణమైన అభిప్రాయానికొచ్చిన వారు పదే పదే రావాలనిన అవసరం ఉండదు. ఇది ప్రజాస్వామ్యం కాబట్టి ప్రజలు అప్పుడప్పుడు కోరుకుంటూ ఉంటారు. ఆ కార్యాలకుపోతే పోవచ్చును. అధికారా రీత్యా కూడా ఇదిమంచిదని నా మనవి. ఇక నూడవది ఆఫీసులమార్పు. ఇప్పుడు కర్నూలు రాజధాని. విశాలాంధ్ర నిర్మాణమైనప్పుడు ఆలోచించుకోవచ్చును గాని, రాజధాని నగరంఅన్న పేరు కర్నూలుకువచ్చినవెంటనే ఆఫీసులన్నీ రాజధానినగరంలోనేఉంచితే బాగాఉంటుంది. కాని అవి ఎక్కడెక్కడనో చెల్లాచెదరగా ఉంచడం లేక మద్రాసులో ఉంచడం అయితే ఈ రాజధానిపేరు అలంకారప్రాయంగా, నామ మాత్రంగా ఉంచినట్లే ఉంటుంది. ఒక బోర్డుమాత్రం కర్నూలుకు తగిలించి ఆఫీసులు అన్ని వేరువేరుగా పెట్టినట్లుంటే, రాజధానినగరం అన్నటువంటి పదానికి పూర్తి అర్థం ఉండదని నేను భావిస్తున్నాను. మీకు administration లో difficulties ఏమైనా ఉండవచ్చును. వాటిని మీరు ఆలోచించుకొని ముఖ్యమైన ఆఫీసులు అన్నీకూడా సాధ్యమైనంతవరకు రాజధానినగరానికి తరలించితే బాగుంటుంది అని నేను మనవిచేసుకొంటూ ఉన్నాను. అట్లాకాకపోతే రాజధాని అలంకారప్రాయం అవుతుంది. ఈ డిమాండును ఆమోదిస్తూ, ధన్యవాదాలు అర్పించుకుంటూ విరమిస్తున్నాను.

SRI A. KALESWARA RAO :—ఉపాధ్యక్ష మహాశయా, నేను రెండుమూడు విషయాలను గురించి నోటీసుఇచ్చాను. కాని, సమయం బహు కొద్దిగా ఉండడంవల్ల కొంచెంగా మాట్లాడుతాను. తెలుగులో ప్రభుత్వపరిపాలన జరిగే విషయంలో అందరుచెప్పారు. ఇదివరకు నేనుకూడ చెప్పాను. కనుక దానినిగరించి మళ్ల ఇప్పుడు చెప్పవలసిన పనిలేదు. కాని ఉన్నటువంటిది అంతా ఏమంటే నేను తెలుగులో పంపితే, మళ్లా తెలుగులో వచ్చేటప్పటికి నాకు అర్థంకాకుండా వ్రాసిన

25th July 1955]

[Sri A. Kaleswara Rao

వాండ్లకు అర్థంకాకుండా అంతా తప్పుల తడకతో వస్తుంది కాబట్టి నేను ప్రభుత్వాన్ని తక్షణం చేయవలసినదిగ కోరేది ఏమంటే, ఈ Upper Division Clerks, Lower Division Clerks వంటి వాండ్లందరిని సెలెక్టు చేసేటప్పుడు, వాండ్లకు తెలుగువచ్చునా, రాదా, దస్తూరి బాగా ఉంటుందా లేదా, ఒక పిటిషన్ వాండ్లదగ్గరకు వస్తే వాండ్లు చదువుకొని అర్థం చేసుకొని, దానిపై రిమార్కులతో ఆఫీసర్లకు పెట్టేటగురురా, లేదా అనేది విచారించి సెలెక్టు చేయాలి. ఇప్పుడు వున్నది ఎలాగు వున్నదంటే, వానికి ఇంగ్లీషు రాదు ; తెలుగువారూ. ఇంగ్లీషు పరభాష, తెలుగు అసలే చదువుకో లేదు. కనుక వారి అశ్రద్ధవల్ల, ప్రభుత్వంయొక్క అశ్రద్ధవల్ల, వాండ్లకు ఏదీగూడా రాదు. కాబట్టి ఈ విషయంలో ఇకముందుఅయినను మన ఆంధ్రప్రభుత్వం తగినటువంటి చర్యలు తక్షణం తీసుకో వలసిందిగా కోరుతున్నాను. విశాలాంధ్ర స్థాపననుగురించి తర్జన భర్జనలు చేశాము. ముఖ్యమైన సంగతి ఏమంటే, మన ప్రభుత్వంవారు, ప్రకాశం ప్రభుత్వంవారు వివరముల నేకరణకు కొంత ఖర్చుపెట్టారు. ఒక special ఆఫీసరును పంపించారు. వారు ఏదో భోగట్టా ఇచ్చారనుకోండి, లేకపోతే రిపోర్టు ఇచ్చారనుకోండి. వారు వ్రాసియిచ్చినది యేమిటని అడిగితే : 'అంతా రహస్యం' మని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. మరి బాగానేవుంది అని నేను ఒక చిన్న ప్రశ్నవేశాను. అసలు విశాలాంధ్ర కావలెనని, హైదరాబాదు రాజధానిగా ఉండాలని మీరు కోరారా ? అని అడిగితే, 'అదికూడ రహస్యం' అన్నారు. కాని వారే హైదరాబాదు నెల్లినపుడు అక్కడ విశాలాంధ్ర మహాసభ ఆఫీసులో, 'మా గవర్నెంటు, మా predecessors, విశాలాంధ్ర కావలెనని, Hyderabad రాజధాని కావలెనని కోరినాము' అని చెప్పారు. 'ఇది మమ్ములను bind చేస్తుంది, మాకు ఏమి అభ్యంతరంలేదు గనుక మీరు తృప్తిపడండి' అని వారు చెప్పిన మాట నేను Madras Mail లో చదివాను. అది జరిగిన మర్నాడే పత్రికలలో ఉన్నది. వారు దానికి refer చేసుకోవచ్చును. నేను దాన్నిగురించి Madras Mail లో చదివాను. ఆంధ్రపత్రికలోకూడ ఉన్నది. ఆంధ్రపత్రికలో చాల విపులంగాఉంది. గనుక కొంత హర్షము. ఇవి అన్నీ ఒకే ప్యాడ్డింగుక్రింద ఉన్నాయి. అట్లా కాకుండా Mail పత్రికలో ఒక్కటే ముక్కవ్రాశారు. మమ్ములను bind చేస్తుంది కాబట్టి మేము విశాలాంధ్రను కోరుతున్నామనే మాటవుంది. నాకు Mail పత్రికవస్తుంది. ఆ మర్నాడే నేను దాన్ని చదివాను. కాబట్టి నేను ఈ విషయమై స్థూలంగా చెప్పమని అడిగాను. ముఖ్యవిషయముల గురించి క్లబ్బు చెబితేచాలా. ఆ పెద్ద రిపోర్టు అంతా తీసుకొచ్చి, యిక్కడ మనకు చూపనక్కరలేదు. అంతవరకు ముఖ్యమంత్రితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. విశాలాంధ్రను గురించి మనము చాలాపని

25th July 1955]

[Sri A. Kaleswara Rao

చేయవలసిఉన్నది. పెట్టెంబరు ఆఖరున రిపోర్టు వస్తుంది. రాగానే మనయొక్క అభిప్రాయం డిల్లీవారు అడుగుతారు. అందులో నాకేమి సందేహంలేదు. విశాలాంధ్ర గురించి మన అభిప్రాయం యేమిటని అడగగానే, విశాలాంధ్ర కావలెనని, హైదరాబాదు రాజధాని కావలెనని అన్ని విషయాలు గట్టిగా చెప్పి మనము ఏకగ్రీవంగా తీర్మానంచేస్తామని నాకు గట్టి విశ్వాసంఉంది. ఇంకొక మాట చెప్పవలసివస్తుంది. మద్రాసులో ఉన్న ఆఫీసుల విషయములో, వాటిని హైదరాబాదుకు తరలించినట్లయితే, విశాలాంధ్రస్థాపనకు చాలా వీలుగా ఉంటుంది. రామకృష్ణరావుగారు విశాలాంధ్రగురించి ఎప్పుడో ఏదో చెప్పారు. కాని మీరు మళ్ళీ ఇప్పుడు ప్రయత్నం చేయండి. ముఖ్యమంత్రిగారు, సంజీవరెడ్డిగారు ఇద్దరుపోయి రంగారెడ్డిగారితోను రామకృష్ణరావుతోను మాట్లాడండి. వాళ్లు తప్పకుండా ఒప్పకొంటారు. నేను రంగారెడ్డిగారితో మాట్లాడాను. వారు విశాలాంధ్రకు వ్యతిరేకులుకారు. కాని కొంతకాలము వేరే ఉండనివ్వండి, తరువాత ఒకటిగానే ఉంటాము అని ఉంది వారికి. కాని విశాలాంధ్ర స్థాపనకు ఇప్పటినుంచి steps తీసుకొనేది వారికి ఇష్టమే. బహుశా 4, 5 ఏళ్లు కాలవ్యవస్థ అడుగుతారేమో? అంతకంటే ఏమిలేదు. బహుశా, ఈ సంవత్సరం ఆఖరులోగా Government of India ఈ విషయమై తీర్మానం ఇస్తుంది. అది వచ్చినట్లయితే మనకేమి చిక్కులేదు. మనకింకా ఏదైనా సందేహాలు ఉంటే మనరాజధాని హైదరాబాదులో పెట్టుకొని అక్కడనుంచి పని చేస్తూ ఉంటే, మన వెంకటరంగారెడ్డిగారి కోరికనుకూడ మనం ఒక రాజమార్గంగా క్షేత్రాలు చేసుకోవడానికి వీలుఉంటుంది. ఈ సంవత్సరం ఆఖరులో ఎటూ రిపోర్టు రాబోవుతున్నది గనుక ఈ ఆఫీసులను అక్కడికి ఇక్కడికి కదిలించడం అంత సమంజసం కాదు. కర్నూలులోనే పెట్టండి అని కొందరు చెప్పారు. నిజమే, రాజధాని ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ ఉండవలసిందే. కాని ఇక్కడ జేరాలలో ఉండేవాళ్ళకే ఇళ్లు చాలనప్పుడు, కొత్తగా వాళ్లను తీసుకువచ్చి పెట్టడానికి కష్టంగా యుంటుంది. కాబట్టి విశాలాంధ్ర సమస్య తేలేవరకు, ఈ 4, 5 నెలలవరకు, మద్రాసులోనే ఉంటేనే మంచిదని నా అభిప్రాయము. మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 4 చోట్లకు వీటిని తీసుకుపోయి ఇబ్బందిపడేదానికన్నా ఒకేసారి తీసుకువచ్చి ఏదోఒకటి చేసుకొందాము. కనుక వీటిని మద్రాసులోమాత్రము అట్టే పెట్టకుండా, హైదరాబాదులో పెట్టండి. ఒకవేళ హైదరాబాదులో గనుక వాళ్లు దీనికి అక్షేపిస్తే, అక్కడ పెట్టడానికి సాధ్యం కాకపోతే, మద్రాసులోనే ఉంచండి.

తరువాత సరిహద్దుల విషయంలో, మనం కొంచెం గట్టిగా ప్రయత్నించేసి, రావలసిన ప్రాంతములను రాబట్టుకోవలసియుంటుంది. బళ్ళారి మొన్ననే పోయింది.

25th July 1955]

[Sri A Kaleswara Rao]

దానికి మనకు plebiscite కావాలి. మోక, రూపనగడి, బళ్లారి ఫిర్కాలు, బళ్లారి పోయినాయి. తరువాత తుంగభద్రవరకు మనకు రావలసినటువంటి భాగము రావలసి యుంటుంది. దానికి ఏదైనా బిల్లుచేయండి. అట్లాగే ఒరిస్సాలో రెండు జిల్లాలు, కోరాపుట్టి, గంజాము, ఇవి మనవి. వందల సంవత్సరాలు మనతోపాటు ఉన్నటువంటివి. శ్రీకాకుళం స్కూలుదే ఆవంతా ఉత్తర స్కూల్ లో భాగము. అది British Government కు వచ్చేముందు, నైజాముక్రింద, అంతకుపూర్వము ఔరంగజేబుక్రిందను, దానికి పూర్వము గోల్కొండక్రిందను ఉన్నటువంటిది. వాళ్లకు ఏదో చిన్న రాష్ట్రమువచ్చింది గనుక, అవసరానికి యిచ్చినటువంటిది. ఆదేవిధంగా మద్రాసులో కొన్ని మనకు రావలసినటువంటివి ఉన్నాయి. చెంబల్పట్టు, North Arcot District నేలంజిల్లాలలోను, చాందా బస్తరు ఇవి మనభాగమే. దక్షిణ బస్తరు విషయం మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాము. ఆంధ్ర ప్రభుత్వము, వికలాంధ్ర మహాసభ, ప్రజేశ్ కాంగ్రెస్ కమిటీ, ఈ మూడు ఒకటే రిపోర్టు వ్రాశాయి. ఒకటే చెప్పారు. ఇంద్రావతికి దక్షిణమున వున్నటువంటి, South bastur మనకు రావలసినది చెప్పాము. కనుక నేను మనవిచేసేది, మీరు ఒక కమిటీని చేయండి. మంత్రులు స్వయంగా పోయి చూడడానికి వీలు వుండదు కాబట్టి శాసనసభ్యులలో ముగ్గురితో ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసి—రామకృష్ణరాజు గారిని దానికి head గా వేయండి. ఇంకా ఏపార్టీవారి నైనా సరే అకమిటీలో నేయవచ్చు. Preliminary work అంతా వారితో చేయించి తరువాత ఆఫీసర్లు పోయి కొంత పనిచేయవలసి యుంటుంది.

ఆఖరున ఒక విషయంగురించి మనవి చేయదలచాను. ఒరిస్సా ఆంధ్రులు పడుతున్నటువంటి ఇబ్బందులుగురించి ప్రధానమంత్రికి మనవిచేసుకొన్నాను. వారు కూడా సభాకృష్ణ చాదరిగారితో మాట్లాడారు. నేనుకూడా పర్లాకమిడీకి వెళ్లి మాట్లాడాను. 80 కేసులు Pending లో ఉన్నాయి. ఇంకా కేసులు withdraw చేయలేదని అక్కడ ఉండేవారు మాకు తెలియపరచారు. వారికి నేను అర్జీ కూడ వ్రాసి ఇచ్చాను. వారు దానిని తీసుకువచ్చి present చేశారుకూడ. వారు ఆ విషయంలో ప్రధానమంత్రికి వ్రాసుకొన్నారు. నేనుకూడ ప్రధానమంత్రికి వ్రాశాను. నా ఉత్తరానికి జవాబులేదని ప్రధానమంత్రి దృష్టికి తీసుకురావలసివచ్చినందుకు నగ్గున్నాను. కాబట్టి యీ విషయంలో కూడ శ్రద్ధతీసుకొని, ఆంధ్రులకు ఒరియాలకు సంబంధాన్ని స్నేహాన్ని అభివృద్ధిచేయడానికి ఆ కేసులన్నీ తీసివేయించవలసి యుంటుంది. ఒరియాలమీద కేసులన్నీ పోయాయి. ఆంధ్రులమీద నే ఉన్నాయి.

25th July 1955]

[SRI A. Kaleswara Rao]

పర్లాకమిడిలో ఉన్నాయి, బరాంపూరులో ఉన్నాయి, గుణుపూరులో ఉన్నాయి. కనుక వీటి విషయములో శ్రద్ధ ఉంచి ఈసమస్యను పరిష్కరించవలసిందిగా కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER :— సభ మరల మూడుగంటలకు సమావేశమవుతుంది,

The House rose for lunch.

After lunch (3 p. m.)

MR. DEPUTY SPEAKER :—Sri Vavilala Gopalakrishnayya will now speak.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA:—ఉపాధ్యక్షా, రాష్ట్ర వ్యాపితమైన ప్రభుత్వవిధానమును గురించిన ఖర్చును గురించి మనము చర్చిస్తున్నాము. దానికి నేను ఒక cut motion ను ప్రతిపాదించి చూట్టాడుతున్నాను. ముఖ్యంగా యీ ప్రభుత్వవిధానములో గవర్నరుండే ఒక పాత సాంప్రదాయానికి చెందింది. దానికి అమ్మో ఖర్చు. నేను వక్రీకృతంగా యేమీ చెప్పడము లేదుకాని అది అనవసరమని చెప్పక తప్పదు. రెండవది పాతవిధానాలలో charged and voted అనే పద్ధతి ఎప్పుడో గవర్నరుజనరల్ ప్రభుత్వములో వుంటూవచ్చిన పాతపద్ధతి, అది యిప్పుడు లేదుగనుక అవిధంగా చేయడం సరియైనదికాదని, అది ప్రజాస్వామికానికి విరుద్ధమని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అటుతరువాత ప్రభుత్వవిధానములో యీనాడు అనేకమంది Secretaries, Joint Secretaries, Under Secretaries, Deputy Secretaries, Assistant Secretaries, Additional Secretaries, అనేవి యిది యేవో కేర్లు పెట్టి యెంతోమందిచే యీపరిపాలన నడిపిస్తున్నారు. కొని యీ పదవులు, యీ పద్ధతులు అన్నిగూడా ఒకవిధంగా మారడం అనవసరమని నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. దీనినిగురించి మద్రాసుప్రభుత్వం, ఒక Cabinet Committee కలెక్టర్లతో సహావేసి ఆలోచిస్తున్నారని చెబుతున్నారు. అలాంటి కమిటీనే యిక్కడగూడా వేయాలి. అందువల్ల నేను చెప్పేది యేమిటంటే ప్రభుత్వ పరిపాలనా విధానము మొత్తంగా మార్చేపద్ధతిలో ఒక నూతనమైన విధానమా, లేక షా తే, Experts నో వేసి, మార్పుతీసుకుని రాకపోకలే, యిది

[Sri Vavilala Gopalakrishnayya]

[25th July 1955]

చాలా యిబ్బందికరముగా వుంటుంది. పాతపద్ధతిలో నే పరిపాలన జరుగుతూంటే, కాగితాలు కదిలేపద్ధతి కనబడలేదు. ఇప్పుడు ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. ఒక పిటిషను పంపినట్లయితే, అది ప్రభుత్వములో కదిలేపద్ధతి ఎక్కడా కనబడదు. ముఖ్యంగా రెవిన్యూబోర్డు రద్దుచేయక తప్పదని నా అభిప్రాయము. కారణ మేమిటంటే రెవిన్యూబోర్డువారు చేసేపనే, యిక్కడ ప్రభుత్వ రెవిన్యూడిపార్టు మెంట్లు చేస్తున్నవి. గనుక యీ కాస్తపని ఒక్కరుచేసేది యిద్దరుచేయడ మెందుకు? ఆ విధంగా డబ్బు వ్యయం చేస్తున్నారు. గనుక యీ వ్యయం తగ్గించుకుంటే మంచిది. ఇది తప్పకుండా చేయాలని అంటున్నాను.

తరువాత పంచాయతీల సంగతి వచ్చేటప్పటికి, పిటిషియర్ అశ్వాయిషీ అంతా Inspector General of Local Boardsకు ఒప్పజెప్పామని మొన్న మంత్రిగారు చెప్పారు. అంటే అధికారం అంతా మంత్రికి సంబంధము లేకుండా సర్వాధికారం ఆయనకే ఒప్పజెప్పామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ విధంగా చేయడం సరియైన సాంప్రదాయంకాదని నా అభిప్రాయం. అధికారం అంతా మంత్రిదగ్గరనే వుంచు కొనవలెగాని, తనకువున్న అధికారము Head of the department కు యివ్వడం సరియైనదికాదు. దీనికి నా అసంతృప్తి చెప్పకతప్పదు. అది సాంప్రదాయము కావచ్చు. ప్రభుత్వవిధానము కావచ్చు. కాని యీ రోజునవున్న పద్ధతిమారాలి. ఎందుకంటే మంత్రిగారు తనకువున్న సర్వాధికారాలు Heads of Departments కు యివ్వడం మంచిదికాదు. నేను దీన్ని గురించి మొదట్లోనే చెప్పాను. అది మీకు వివరపడలేదంటే మరల దాన్ని repeat చేస్తాను. Interruption ఆవిధంగాచేసివేకామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మన మిత్రులలో కొందరు వినలేదేమోగాని మొన్న ఎసెంబ్లీలో చెప్పారు. పంచాయతీలకు elections విషయము, యింకా యితరవిషయాలు అన్నిగూడా ఆయనచేతియిచ్చి, ఆయనకు అందులో సంపూర్ణమైన అధికారము యిచ్చామని, ఆయనే ఆ విషయాలలో final అని యీ ఎసెంబ్లీలో Local Boards మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ విధంగా చేయడం మంచిది గాదని అంటున్నాను.

తరువాత పోలీసుపరిపాలన ఒకటివున్నది. ఈ పోలీసు విధానాలలో చాలా మార్పులు జరగాలని అంటున్నాము. ఆ మార్పు ఏవిధంగా జరగాలో అది మీరు చెప్పండిఅంటే అది మేము ఆలోచిస్తామని అంటారు. అది ఏమిటంటే, అది అతిరహస్యము అని అంటారు.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI:—అది మీరే ఆలోచించండి.

[25th July 1955]

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— మేము ఆలోచిస్తూవున్నాము. అయితే, మీరు మీరు, మాకు మేము ఆలోచిస్తే చాలదు. మేము ఆలోచిస్తే అవి మాదగ్గరవుంటాయి. మీ గదులలో కూర్చుని మీరు ఆలోచిస్తే అవి మీ గదులలోనే వుండిపోతాయి. కాని వీటి రెంటిని మనం ఆలోచించి సమన్వయము చేయాలి. Interruption.

మంత్రిగారు ఎప్పుడు ఆలోచిస్తూనే వుంటారని అంటున్నారు. అంటే అవి అచరణలోకిరావని వారి అభిప్రాయమేమో. కాని నేను చెప్పేది, అది అచరణలో పెట్టాలనే. అచరణలో పెట్టిస్తేనే ఆ ఆలోచన ఉపయోగకరముగా వుంటుంది. లేకపోతే అది ఆలోచనక్రిందుగానే పోతుంది. గనుక అది మార్చవలసిన అవసరము వున్నది. ఈ పోలీసువిధానంలో చాలా మార్పులు రావాలి. ముఖ్యంగా Provincial Heads కు ఉత్తరములు వ్రాస్తే, ఒక్కదానికీకూడ జవాబువుండదు.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—Economy !

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA — Economy అని అంటే, అది చాలా బాగానేవున్నది. నన్ను చర్చలో ఒక ప్రక్కకు లాగుతున్నారని అనుమానం వస్తున్నది. Economy అంటూ యేమిచేస్తున్నారో చెబుతాను. నాకు ఈ మధ్య ఒక కమరువచ్చింది. అది ఎంతో పెద్దదిగాను పొడవుగలిగిగాను వున్నది. అందులో ఒక చిన్న కొగితమువున్నది. ఇదుగో అది నా చేతిలోనేవున్నది మీరు చూడవచ్చును. ఇంత చిన్న కొగితమునకు, అంత పెద్దకమరు అవసరమేదా అనేది మాడాలి. పైగా దానిపై postage రు. 0-6 6 అణాలు వేసేవున్నది. ఈ చిన్న కొగితము పంపటానికి రెండుఅణాలతో ౪6 పోస్టేజీదానికి రు. 0-6-6 అణాలు ఖర్చుచేయడము economy యా అని అడుగుతున్నాను. నిజంగా యీచిన్న కొగితము ఒక కమరులో పెట్టితే economy ఎంత వుంటుందో ఇది అర్థకమంత్రిగారు గమనించాలని చెబుతున్నాను. గనుక మీరు జవాబు వ్రాయవద్దంటే, అది economy observe చేస్తున్నట్లేనా? నాకు మాడగా ప్రభుత్వవిధానం యెట్లా వున్నదంటే, మనం వాటినిగురించి శ్రద్ధతీసుకోవడం దేనికి, యేమైనా జవాబు వ్రాసేటప్పుడు అందులో “బైస్” అంటే యేమి చిక్కువస్తుందో, “కాదు” అంటే ఏమి చిక్కువస్తుందో అందువల్ల commit చేసుకోవడం ఎందుకు, ఎదీవ్రాయకుండావుంటే, యే చిక్కువుండదనే అభిప్రాయం యీజవాబు యివ్వకపోవడంలో కనబడుతున్నది. ఇది మంచిపద్ధతి కాదు గనుక దీన్ని మార్చాలని అంటాను.

[Sri Vavilala Gopalakrishnayya]

[25th July 1955]

ఆతరువాత గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులో, వివిధ subjects ఒక్కొక్క departments మధ్య పంచాము అని అంటున్నారు. ఇవి ఏవిధంగా పంచాలో ఎవరికి వ్రాస్తే, ఎవరికి వెళ్తుందో అర్థముకావడములేదు. అయితే మంత్రులు అయినా ఏ ఏ portfolios ఎవరెవరు తీసుకున్నారో మాత్రము తెలుస్తూనేవున్నది. ఇది గూడా తెలియకపోయ్యేదే. ఇప్పుడు యీ బడ్జెటుచర్చ వచ్చిందికొబట్టి, యిప్పుడు యీ portfolios తెలియటానికి అవకాశం కలిగింది. కాని యిదివరకు తెలియకుండావున్నది.

ఈలోజూన secretariat విభజన సందర్భములో నేను ఒక విషయము చెప్పడం వాన. ఇంతమంది secretaries ను వేసేబడులు, departments ఎక్కువచేసేటప్పుడు sections ఎక్కువగాచేసి, superintendents ను ఎక్కువగా నియమించి, వారిపైన supervisionకు ఏ కొద్దిమందినో వేస్తే మంచివని నా అభిప్రాయము. అంతేగాని యితమంది secretaries పైన వుండడము అనవసరమని అంటున్నాను. మీరు ఇదివరకు ఏమి చెప్పారంటే పెద్ద అప్రెంటిస్ కడిలింఛటానికి finance కూడా చేతులలోలేదని చెప్పారు. కాని దానికి ఒకేపద్ధతివున్నది. చిన్న ఉద్యోగస్తులను నేర్చుకొని పనిచేస్తే కేంద్రప్రభుత్వము అడ్డమురాదుకొబట్టి, ఆవిధంగా ఎందుకుచేయకూడదు? ఆవిధంగాచేస్తే వచ్చేచిక్కులు ఏమిటోతెలియజేస్తే, అది నిజంగా యిబ్బందిఅయితే, అప్పుడు అయిబ్బంది సర్దే ప్రయత్నం చూద్దాము.

ఆతరువాత రాష్ట్రపరిపాలనలో Audit డిపార్టుమెంటువున్నది. అంటే Auditor General కాదు. పంచాయితీజోద్ధలకు సంబంధించిన audit department వారు వచ్చినప్పుడు వారికి సౌకర్యాలు అన్నిచూపిస్తే Audit బాగా జరుగుతుంది; సౌకర్యాలు చూపించకపోతే ప్రతిచిన్నదానికి షేచీలు వస్తాయి. కనుక దీన్నిబట్టి Audit లో వున్నపద్ధతిపాప, లేకపోతే అందులో పనిచేసే వ్యక్తులదితప్పా, అని అడుగుతున్నాను. అందుకోసము నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, యీ audit చేసే పద్ధతిలో చాలామార్పులు రావాలని అంటున్నాను. ఈనాడు అప్పీలు విషయములో secretariat కు direct గా అప్పీలుకు పోగూడదా? అప్పీలు పంపితే, దాన్ని అంతవరకు పోనియ్యరుగా! మంత్రిగారికే యిస్తామంటే, అది బాగానేవున్నది. Secretariat కు direct గా అప్పీలుపోవటానికి వీలులేనప్పుడు రెవిన్యూజోద్ధ గుండా పంపేటప్పుడు యేకాగితమైనా Revenue Board కే పోతుంది. అది పోయ్యేటప్పటికల్లా, కొంతకాలం పడుతుంది. దానికి ఇవాళు ఎప్పుడు

23th July 1955]

[SRI Vavilala Gopalakrishnayya]

యిస్తున్నది, లేనిదిగూడా తెలియదు. మనము క్రిందనుంచి petition పెట్టినట్లయితే ఆది క్రిందనుంచి తీరిగివస్తుంది. మరల కలెక్టరువద్దగాని, డిప్యూటీ కలెక్టరువద్దగాని పెట్టితే, అది మరల తీరిగివస్తుంది. రెవిన్యూబోర్డుకు పెట్టినట్లయితే అదిగూడా తీరిగి వస్తుంది. మరల మంత్రిగారిదగ్గర పెట్టినట్లయితే అదిగూడా రెవిన్యూఇన్స్పెక్టరు దగ్గరకు వస్తుంది. ఆయనవద్దకు వచ్చినప్పుడు, ఆయన యిదివరకు వ్రాసినమాటలే జ్ఞాపకమువుంటే, మరల అదే వ్రాసిపంపుతాడు. కనుక దీనికి విచారణ అనేది యెక్కడ కనబడలేదు. ఇటువంటి సందర్భములో విచారణకుగాను ఒకవోటు ఏర్పడితేకాని, ప్రభుత్వపరిపాలనలో ప్రజస్వామికమునకు ఒకవిధమైన అవకాశమువచ్చిందని అనటానికి వీలుఉండదు. ఈ accounts లోపలపోయినట్లయితే చాలాచిక్కులు వున్నవని నాకు తెలుసు. అవి యిప్పుడు నేనుచెబితే మీకందరకు విసుకుపుట్టుతుంది. టైముకూడా ఎక్కువగావున్నప్పుడుతప్ప మనము ఆ accounts చూచుకోటానికి వీలుండదు. ఈ accounts సరిచేయటానికి Estimates Committee ని ఒక దానిని చేయకపోతే, మనకు చాలానష్టము వస్తుందని చెబుతున్నాను.

అటుతరువాత Legislature ను గురించి వున్నది. ఈ డిపార్టుమెంటు యిప్పుడు గవర్న మెంటులో ఒకభాగముగా వున్నది. ఇది తగదు అని అంటాను. అప్పుడు subordinate department అనిపించుకుంటుంది. ఈ డిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వపరిపాలనకుగాక కాసనములుచేయటానికి ఏర్పరచిన డిపార్టుమెంటుకొబట్టి, అసలు దీనికి గవర్న మెంటు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధము లేకుండా ఒక independent body గా వుండాలని అంటాను.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— అదివేరుగానే వున్నది.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :— వేరే వున్నదంటే, సరే ఆయితే secretary యిక్కడనే ఉన్నాడు. కాని యీ డిపార్టుమెంటుయొక్క పరిస్థితివీలాగున వున్నదంటే, ఏదైనా ఒక pencil అనేదికావాలంటే, దానికి sanction ఎవరుచేయాలి? ఒకకాగితము అచ్చువేయాలంటే అది కాంక్ష నుచేయటానికి యిక్కడవీరికి అధికారములేదు. దానికిగాను ప్రభుత్వములోవున్న Home Department కు వీరువ్రాస్తే, అక్కడవున్న ఆయన సంతకముపెట్టి Finance Department కు పంపాలి. అప్పుడు Finance Department కాంక్ష నుయిస్తే అన్ని పనులు జరగటానికి వీలువుతుంది. కొబట్టి దీనివల్ల ఎంగ్లీకాలయంపన యిబ్బందికొబట్టి ఈ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన అధికారం అంతా స్పీకరుచేతులలోవుండాలి అని అంటాను. వారి budget వారే present

[Sri L. Lakshmana Das]

[25th July 1955]

తుంటాయి. అనేక విషయాలు దీంట్లో వున్నాయి. అనేక ఉదాహరణలు చెప్పడానికి అవకాశాలు వున్నాయి. అవకాశాలు వున్నా నేను ఒక్కటి మాత్రము చెబుతాను. ఇప్పుడు ఈ స్కూల్ల నిషయంలో దాతలు $1/3$ వంతు ధనము ఇచ్చిన వెంటనే వాటిని తిరిగి తెరుస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వము నిర్ణయము చేయడమువల్ల గోపాలరెడ్డిగారికి ప్రత్యేకంగా అభినందనలు అర్పిస్తున్నాను. అట్లు చేయడమువల్ల ప్రజలు కట్టవలసిన సామ్య ఒక పర్యాయముకట్టారు. శ్రీకాకుళం లో రెండు స్కూల్ల విషయంలో క్రిందటి నెల మూడవ తేదీకే కట్టవలసిన ధనాన్ని కట్టి ప్రభుత్వము పెట్టిన కండిషనులు అన్ని fullil చేసినా 25 తేదీ వరకు కూడా స్కూల్లకు ఆర్డర్లు జారీకాలేదు. అంటే అక్కడి విద్యార్థులు, స్కూల్లలో జాయిను అయ్యే విద్యార్థులు ఎంత ఆరుర్థాతో బాధపడుతున్నారో, అనే విషయం వుద్యోగస్తులు కూడా గమనించివుంటే, తొందరతొందరగా 3, 4 రోజులనాటికి ఆర్డర్లు జారీ చేసివుంటే డబ్బు ఇచ్చే దాతలకు, చదువుకునే విద్యార్థులకు ఎంతో సుఖవంతముగా, ఆనందదాయకంగా వుండేది. కాని అటునంటి అవకాశము లేకుండా చేశారు. అజీబుగా అనేక మైన ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలలో ఏదిముందు చేయాలి, ఏది వెనుకచేయాలి అనే విషయమూ కూడా లేకుండా అన్నిటిని త్రోసిపారేసి అక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదో తెలుసుకోవడానికి కూడా ప్రయత్నము చేయకుండా వుండటము మూలంగా కొన్ని ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి.

ఒకరోడ్డుకు 40 వేల రూపాయలు ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టింది. ఇక దానిని పూర్తి చేయడానికి 1000 రూపాలు ఖర్చుపెట్టాలి. పూర్తిచేయవలసిన కార్యక్రమం రెండు సంవత్సరాలనుంచి పూర్తిచేయకుండా ఉన్నారు. ఎందుకు పూర్తిచేయడము లేదంటే దానికి ప్రత్యేకమైన ధనము లేదని చెప్పి, allotment లేదని చెప్పి, నిర్లక్ష్యముచేయడమువల్ల 40 వేల ఖర్చుపెట్టినదంతా ఏవిధంగా పాడవుతుందో ఏవిధముగా అది వుపయోగపడకుండా పోతుందో గమనించాలి. అది జిల్లా ఉద్యోగస్తులకు తెలియజేస్తే దానికి ప్రత్యేకమైన allotment లేదంటున్నారు. అటువంటి విషయములన్నీ నిజముగా సెక్రటరీయటు గమనించి ఎప్పటికప్పుడు కౌగిలాలకు వెంటివెంటనే వుత్తర్వులు జారీ అయ్యేట్లు చూడాలి. ముఖ్యంగా ఈ విషయాలను మంత్రులకు మనవి చేయదలచుకున్నాను. వారు చాలా యోగ్యులు, దేశసేవాపరులు అయినప్పటికీ వుద్యోగస్తుల్లో వున్న ఈ ఆలస్యానికి గల కారణాలు తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి. ఏ తాలూకాకు వెళ్లినా ఏ జిల్లాకు వెళ్లినా, లేకుంటే సెక్రటరీ యాట్ లో నైనా ఆ కౌగితము ఎందుకు ఆలస్యము అవుతున్నాదో అప్పుడప్పుడయినా మంత్రులు surprise visits చేసి ఆ విషయాలను తెలుసుకొని, వారు కూడా కౌగితము వచ్చిన తరువాత ఎందుకు ఒక్కొక్కటే బులుదగ్గర ఇక్కేసి దినాలు

25th July 1955]

[SRI L. Lakshmana Das]

అలస్యము అవుతున్నదో తెలుసుకుంటే పని వేగంగా జరుపుటకు అవకాశం వుంటుంది. అందుచేత మంత్రులు దీనిమీద ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధవహించి, ఈ సెక్రటేరియటుమూత్రం సక్రమంగా నడిచేవిధానానికి సరియైన ఆలోచనలుచేసి దానిని సక్రమంగా నడిపించవలసిందని వ్యూహపూర్వకంగా మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందులకు అధ్యక్షులవానికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

3-30 p.m.

* SRI S. RANGANATHA MUDALIAR :—Mr. Deputy Speaker, Sir, in moving the cut motion, I did not mean in the least to suggest that Ministers should not tour. On the other hand, it is absolutely necessary for the better governance of the State that Ministers should frequently visit the various parts of the State with a view to knowing intimately the wants, the requirements and the needs of the subjects of this State, discover for themselves whether the people are living in contentment or seething in discontent, and also to find out how the common man reacts to their rule. But my submission is whenever Hon. Ministers programme to tour a particular district, they may kindly inform the district officers what specific subjects or specific works they are going to attend to and which particular officers they would be satisfied with, for giving them necessary instructions. The impression among the district officers is that all of them should go and be in attendance on the Ministers with the result not only the district officers, their section heads including the particular clerks dealing with particular subjects, all go in a sort of paraphernalia. In the end lots of money are wasted by way of travelling allowance. Besides, the district administration also is dislocated. When more than one Hon. Minister happens to visit a particular district, the district officers are obliged to be away from headquarters for months on end and it is rather difficult for the poor men to get access to the district officers at those times. Therefore it is necessary in the interests of economy and in the interests of avoiding dislocation consequent on all the district officers being in

SRI S. Ranganatha Mudaliar]

25th July 1955]

attendance on the Ministers, that proper instructions should be issued by Hon. Ministers in this regard.

Coming to the heads of expenditure I wish to commend to His Excellency the Governor the need for dispensing with his Military Secretary and his establishment. The Military Secretary is a vestige of the British Imperialism ; it reminds us of the days when the British Provincial Governor happened to be also the leader of the army and he needed a Military Secretary to advise him on military matters. Now-a-days when the empire was seized from the British by non-violent and peaceful means of Gandhism, there is absolutely no reason why this vestige must be retained. There is no military matter which the local Governor is interested in and there is no need for any Secretary to advise him on military matters. It is only an ornamental vestige and I commend to His Excellency the need for dispensing with this paraphernalia. If this is done, a lot of money can be saved. An expenditure to the tune of Rs. 79,600 under the head " 25-(d) " is provided for. For a Governor who has voluntarily renounced Rs. 15,000 by way of deduction from his salary it will be easy to consider this aspect of the matter and see that this ornamental appendage could be dispensed with in the interests of the State.

Under the head " 25.J-D (6) " certain charges are shown as payable to other Governments ; which are the Governments that are to be paid and what are the charges, are not clarified in the Budget Memorandum, and the House will be much obliged to the Hon. Chief Minister if he can enlighten the Members in this regard. As no particulars are furnished in the Budget Memorandum, clarification is needed on this point.

Under the Head " Public Services Commission ", certain honoraria have been mentioned.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—For examinations, etc.

25th July 1955]

[SRI S RANGANATHA MUDALIAR]

SRI S. RANGANATHA MUDALIAR :—That is what I thought. But a huge amount is provided for when most of the examiners are public servants already drawing.....

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—There will be professors from the University and other colleges.

SRI S. RANGANATHA MUDALIAR :—There is a huge demand of expenditure for the Board of Revenue to the tune of Rs. 3,44,500. The abolition of this Board of Revenue is being agitated from the time of the inception of the Indian National Congress. Time and again a cry for the abolition of the Board of Revenue is heard. But it still remains persistently. The Government may kindly consider why this should not be abolished and a huge saving affected in this State.

Under the head “ Elections—25 (r) ”, an amount of—Rs. 21,13,800 has been set apart. Where are the elections for the year 1955-56? I do not see any reason why such a large expenditure should be shown. Elections in this State were over and the next elections come only somewhere in 1959-60. Does this represent the amount set apart for elections to the Council of State coming off in 1956? The Government may kindly state whether this amount is to be spent for elections to the Council of State and whether this should not be taken from the Central Government.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—It is for the revision of electoral rolls in all the districts and also for the by-elections, which the Government of India will reimburse later.

SRI S. RANGANATHA MUDALIAR :—Money spent on elections to the House of the People and the Council of State should be reimbursed by the Central Government. Thank you, Sir.

* SRI N. VENKAIAH :—ఉపాధ్యక్షా!— యీ డిమాండును నేను బలపరస్తున్నాను. కానీ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొంటిని. ఉద్యోగస్తుల జీతాల విషయములో ఒక ప్రమాణమును ఆలోచించడము చాలా అవసరము. ఏదో ప్రమాణము నిర్ణయించడము చేయలేకపోతే భూసంస్కరణలువంటి సంస్కరణములను

[Sri N. Venkaiah]

[25th July 1955]

తీసుకొనివచ్చి పరిమితిని నిర్ణయిస్తాయుఅంటే ప్రజలలో ఆందోళన రావడము జరగుతుంది. క్రింది ఉద్యోగస్థుల జీతములను హెచ్చించుట ఎంత అవసరమో ఎక్కువ జీతములు పుచ్చుకొనేవారి జీతాలు తగ్గించడముకూడా అంతఅవసరము. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన ఉద్యోగస్థుల విషయములో మనము కల్పించుకొనలేక పోయినను మన ఉద్యోగలవిషయములోనైనా ఒక ప్రమాణమును నిర్ణయించడము చాలా అవసరము. సుందరయ్యగారు రు. 1000/ ఉండాలని నూచించారు.

The Hon Sri B. GOPALA REDDI :—18 రూ॥ కనీసవేతనము, దానికి 100 రెట్లు ? ఈయవచ్చునా ?

Sri P. SUNDARAYYA :—100 రూ ఇస్తే దానికి 10 రెట్లు రు 1000/ అగును. కనుక 100/ చేయరాదా ?

3-30 P. m.

SRI N. VENKAIAH :—సుందరయ్యగారు ఇదివరకు 20 రెట్లకు అంక్షీకరించారు. రు 100/ కనీసవేతనమైన రు 2000/ గరిష్ఠప్రమాణము అవుతుంది. ఏ ప్రమాణమును తీసుకున్నప్పటికీ క్రిందివారిని ఎంతపైకితీసుకురాగలము పైవారిని ఎంతక్రిందకు తీసుకురాగలము అని ఆలోచించి చూచుకొనుట అవసరము. అప్పుడు గాని State లో, సంఘములో హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా అన్నివృత్తులవారినికూడా ఒక ప్రమాణమునకు తీసుకొనివచ్చి ఒక సమసమాజమును సెలకొల్పుటకు అవకాశము ఏర్పడును. అనవసరమైన పెద్ద ఉద్యోగాలు ఉన్నవిని నా అభిప్రాయము, అయితే ఆ వివరములు ముందు వివరంగా తెలియజేస్తాను. ప్రత్యేకముగా ఒక విచారణమిటీని నేటి దానిద్వారా ఎక్కడెక్కడ అనవసరములైన ఉద్యోగాలుఉన్నవో తెలిసికొనుట చాలామంచిది. ప్రభుత్వఉద్యోగ అంతరములు చాలావున్నవి. ప్రభుత్వములో జాగులేకుండా papers కు చకచకా disposal అగుటకు ఈ అంతరములు కొన్ని తగ్గించవలసిన అవసరమున్నదని నేను నూచిస్తున్నాను. కాబట్టి ఆలా చేసుకోడానికి papers చురుకుగా నడవడానికితప్పక ఒక విచారణ సంఘాన్ని పెట్టడం మంచిది. ఇప్పుడు మన ఖర్చులతగ్గించి పొదుపుచేసుకుంటున్నామని చూపెట్టి ప్రజలకు పన్ను వేయ దానికి పూనుకుంటున్నాము అనడం బాగుంటుంది. ప్రభుత్వము ఖర్చులో దుబారావున్నది, ఆలోచించకుండా చేస్తున్నారు, ఇంకా ఎన్నులు ఎందుకు అనేధోరణిలో ప్రజలఅభిప్రాయాలు వుంటున్నాయి. మన ఉద్యోగస్థులను ఏవిధంగా తగ్గించడానికి అవకాశంవుంటుందో జాగ్రత్తగా విచారించాము అని విచారణ సంఘంద్వారా రుజువుచేయవలసి వుంటుంది. ఆఫీసులు మద్రాసులోవున్నాయి.

25th July 1955]

[Sri N. Venkaiah]

ఆంధ్రదేశంలో ఆఫీసులు పెట్టుకొనడానికి తగిన ప్రాంతాలు చాలావున్నాయి. ఆఫీసులు మద్రాసులో వున్నంతకాలం మన నేల్సుటాక్సు ఆదాయం ఎట్లా వృద్ధిచెందుతుంది? మనవాళ్లు ఖర్చుచేసేడబ్బు ఇతర రాష్ట్రాలలో వినియోగం అవుతోంది. కొనే ప్రతివస్తువు ఇతర రాష్ట్రాలలో కొంటున్నారుకాని మన రాష్ట్రంలోలేదు. మన ఆదాయం పెరగడానికి మన ఉద్యోగులు మన రాష్ట్రంలోవుండడం అవసరం. ఉద్యోగులకు తగిన ఇండ్లు రాష్ట్రములో అనేక చోట్లవున్నాయి అనేకంగతి ప్రభుత్వానికి తెలిసినవిషయమే ఆఫీసులు మార్చుటకు సంకయం ఎందుకో, బాధఎందుకో తెలియకుండావున్నది. 300 మైళ్ళ మారంలో ఇతర రాష్ట్రాలలో ఆఫీసులు పెట్టుకునేదానికంటే దగ్గరలో 100, 200 మైళ్లదూరంలో ఆఫీసులను మార్చుకోవడానికి సంకయం చెందవలసినపనిలేదు. మన దురదృష్టవశాత్తు సరియైన నిర్ణయం చేసుకోనందున సర్వసమగ్రమైన సుందరమైన రాజధానినగరాన్ని మనం నిర్మించుకోలేకపోయాము. ఒరిస్సా, పంజాబురాష్ట్రాలు 7,8 కోట్లు Central Government దగ్గర grant పొంది సుందరమైన రాజధాని నగరాలను నిర్మించుకున్నాయి. మనం ఒక నిర్ణయం చేసుకుని రాజధానిని నిర్మించుకోలేకపోయాము. ఫజల్ అలీ కమిషను రిపోర్టు రాబోతుంది, మనం హైద్రాబాదుకు వెళ్ళిపోతామని ఒక ప్రక్కన చెబుతున్నారు. కర్నూలు వారుకూడా హైదరాబాదు వెళ్ళడానికి సంతోషిస్తున్నారు. అట్టి పరిస్థితుల్లో, మూడుమాసాల అనంతరం ఏమిజరుగునున్నదో తెలుసుకోకుండా, పెద్ద పెద్ద నిర్మాణాలు ఇక్కడ చేయవలసిన పనిలేదు. రాష్ట్రములోని గ్రామాలలో అత్యవసరమైన మంచినీటి సదుపాయాలు, చిన్న ఉద్యోగస్థులకు కూలీలకు వుండడానికి గృహాలుపెట్టించుటకు డబ్బులేదంటున్నారు. కాని డబ్బులేదంటూ లక్షల లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేసి భవనాలుకట్టించుట డబ్బును దుర్వినియోగపరచడమే అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

SRI G. BAPAI AH .:—ఉపాధ్యక్ష! మనం ఆంధ్రులు. అతిధిపూజలో చాలా గొప్పవాళ్లం అనే బిరుదు మనకువున్నది. ఆ ఉద్దేశంతోనే గవర్నరుగారికి రు. 6000 లు జీతం ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకొన్నాము. అతిధి పూజకు ఒక limit వున్నదని మీరు రు. 1500 లు out చేసుకున్నారు. మనం విపరీతంగా ఖర్చు చేయకూడదు అనే పాతం నేర్పినట్లు వారు out చేసికొన్నారు. మన అందరికీ ఆదర్శకంగా వుండాలనే ఉద్దేశంతోనే ఆ పనిచేసినట్లు కనిపిస్తోంది. ఉద్యోగస్థులజీతం మనం హెచ్చించుటకు వీలులేదని మనం అనేమందు మనమంత్రులు, మంత్రి కౌంచం ఆదర్శప్రాయంగాచూపిస్తే బాగుంటుంది. మనం విధించబోయే పన్నులకుగాని పెద్దవాళ్ల జీతాలు తగ్గించటానికి చిన్నవాళ్ల జీతాలు హెచ్చుచేయడానికి ప్రయత్నముచేయడానికి socialistic pattern of society అనే ఉద్దేశానికి ఆదర్శకంగా వుండేట్లా కొంత

[SRI G. Bapaiah]

[25th July 1955]

percentage మంత్రులు, మెంబర్లు సమ్మతితో cut చేసుకుంటే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం. మంత్రుల విశేషంగా క్యోంపులుచేస్తున్న కారణంచేత district officers, వారి అనుచరవర్గం ఈ విషయంలోనే engaged అవుతున్నారు. మంత్రులు వచ్చారు కదా కష్టసుఖాలు చెప్పుకోవాలని వేలకొలది సమావేశమవుతున్నారు. అందువల్ల ఒకరి మాటా వినడానికి అవకాశంలేదు. ఇక్కడకువచ్చి చెప్పుకోవాలంటే రు 10 లు ఖర్చు అవుతాయనే ఉద్దేశంతో వాణ్లో కొంత percentage తగ్గి ఆవిధంగా కొంతమంది మాటలు వినడానికైనా అవకాశంవుంటుంది. అందువల్ల కొంచెం క్యోంపులు తగ్గించుకొని ఆఫీసులలోవుండే old pads తెప్పించి సెక్రటేరియటు చక్కగా పనిచేసేట్లు, ఎక్కువ అనుభవం సంపాదించి చుట్టుకుగా పనిచేసే ఏర్పాట్లు చేయాలని మంత్రులను కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

* SRI M. NAGI REDDI :—ఉపాధ్యక్షా! ఉన్న కొద్ది వ్యవధిలో local boards కు సంబంధించిన వ్యవహారంమీద మాట్లాడుతాను. జిల్లాబోర్డుల ఎన్నికల విషయంలో వీటిని పునర్నిర్మాణం చేయాలనే అభిప్రాయం ఉమ్మడి రాష్ట్రం లో వున్నప్పటినుంచి వస్తోంది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రంటులోవున్న నాయకులు opposition లో వున్నకాలంలో జిల్లాబోర్డుల ఎన్నికల జరపడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు సంకోచిస్తోంది అని అడిగిన రోజులు వున్నాయి. ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చింది. ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చినతరువాత ఒక ప్రభుత్వం పడిపోయింది; మళ్ళీ రెండవ ప్రభుత్వంవచ్చింది. ఇన్ని రోజులుండినా ఎన్నికల విషయంలో ఇప్పటికీ జాగుచేయడం జరుగుతోంది. డిసెంబరునాటికి పూర్తిచేస్తామని లోగడ చెప్పారు. మళ్ళీ పంచాయితీ బోర్డులద్వారా ఎన్నికలు జరుపుతాం కాబట్టి అన్ని గ్రామాలకు బోర్డులు పునర్నిర్మాణంచేసి ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడానికి వీలుగావచ్చే ఏర్పాటునాటికి జరుపుదాం అంటున్నారు. ఆ విధంగా పత్రికాప్రకటనలు వస్తున్నాయి. ఇది ప్రజాస్వామ్యం అవుతుందా? ఎప్పటికప్పుడు పొడిగించడం సక్రమమా? ఈ విషయం ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. వయోజన వోటింగుపద్ధతిమీద మద్రాసు రాష్ట్రంలో జిల్లాబోర్డుల నిర్మాణంచేస్తే ఆంధ్రదేశానికి వచ్చేసరికి చేతులు ఎత్తిడం ద్వారా ఎన్నుకొనబడిన పంచాయితీమెంబర్లు, ప్రసిడెంటులద్వారా ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనే జిల్లా బోర్డులను ఏర్పాటుచేయాలనడం ప్రజాస్వామికం కాదు. వయోజనవోటింగువచ్చినతరువాత వయోజన వోటింగుమీదనే జరపాలిక్కాని ఈ విధంగా జరపడం సరియైన నిర్ణయంకాదని తప్పనిసరిగా ఎన్నికలు వయోజనవోటింగు పద్ధతి మీద జరపాలని కోరుతున్నాను. ఎప్పటికప్పుడు ఎన్నికలు పొడిగిస్తూ, జిల్లాబోర్డులను special officers ద్వారా పరిపాలించడంవల్ల పరిపాలన సక్రమంగా జరగడంలేదు.

25th July 1955]

[Sri M. Nagi Reddi]

జిల్లాబోర్డుల ఆసుపత్రులు, రోడ్డుమాస్తే ఈ విషయం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. జిల్లా బోర్డుల క్రిందవుండే రోడ్డు, ఆసుపత్రులు ప్రభుత్వంచారు తీసుకోవాలని, ఇప్పుడు సోకర్వాలు సరిగాలేవని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. జిల్లాబోర్డు రోడ్లమీద 20 మైళ్లు ప్రయాణంచేస్తే చలిజ్వరంవస్తుంది. పల్నాడు తాలూకాలో దాడేపల్లిలో ఆసుపత్రికై building కట్టి నాలుగు సంవత్సరాలైనది. ఇంతవరకు Hospital ను ప్రవేశపెట్టలేదు. అప్పుడే building కూడా కూలిపోతోంది. ఆసుపత్రులు రోడ్డు ఈ పరిస్థితుల్లా వున్నాయి. ఈ జిల్లాబోర్డులకు వనోజనవోటింగుపద్ధతిపై వోటింగు జరిపాలని మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయితీబోర్డు లకేవి ప్రతిగ్రామానికి సంబంధించిన విషయం. పంచాయితీబోర్డులకు అన్ని హక్కులూ ఇచ్చినట్లే కనిపిస్తుంది. ఈ హక్కు ఇచ్చాము; ఆ హక్కు ఇచ్చాము అంటారు, సరిగ్గామాస్తే ఏ హక్కు ఇవ్వనట్లు తెలుస్తుంది. అంతా local self-government అంటారు. ఏ విషయంలో చూసినా పంచాయితీబోర్డులకు స్వయంగా చూసే విషయాలేవని, అంతా ద్వంద్వప్రభుత్వంగా వున్నదని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. 64 వాక్ష్నను ప్రకారం నాలుగురకాల పారంబోకులను పంచాయితీబోర్డులకు స్వాధీనంచేశారు. అవి శ్రమకానాలు, మందబయళ్లు, పచ్చికబయళ్లు, కళ్లాలప్రదేశాలు మిగతా ఏరకాలైన బంజరులు స్వాధీనం చేసుకోవాలన్నా కలెక్టరు అంగీకారం కావాలి. పెక్ష్నను 64 ప్రకారం ఇతర బంజరులను స్వాధీనం చేసుకోవాలంటే కలెక్టరు పర్యవేక్షణ ఉండాలి. పల్నాడు తాలూకా నడికుడి గ్రామపంచాయితీబోర్డుకు కొన్ని బంజరులను స్వాధీనం చేయాలంటే ఇంతవరకు ఏమి అజాపజా లేదు.

చెట్లనాటాలి, అడవులు పెంచాలి అని ప్రధానమంత్రిగారు చెబుతున్నప్పటికీ బంజర్లలో, పారంబోకులలో చెట్లు నాటడానికి కలెక్టరు గారి permission తీసుకోనే పరిస్థితి పంచాయితీబోర్డుయాక్టు 65 section క్రింద వున్నది. ఇక పన్నులు వసూలు చేయాలంటే కొంత ఇబ్బందిగా ఉన్నది. 10 వందల income లేనటువంటివి వున్నాయి. Village officers కు నూటికి 6-4-0 చొప్పున కమీషను యిచ్చేవసూలు వేయవచ్చు. రూపాయికి ఒకరాయిస్తే మాకేం జరిగేదిలేదని village అఫీసర్లు వసూలుచేసేదిలేదు. 8 సంవత్సరాల తరువాతకూడా వసూలు కాకపోతే Panchayat Board President పై surcharge చేసి అతని వద్ద వసూలు చేస్తారు. ముసబు కరణాల నడిగితే పన్ను చెల్లిస్తే వసూలుచేస్తాం. లేకపోతే లేదు అంటారు. కలెక్టరుకు వ్రాస్తే "They are not held responsible. They are not your subordinates" అని చెబుతారు. Act లో Village officers ల assistance యిచ్చి యేమీ ప్రయోజనంలేదు. వసూలుయేటటువంటి పరిస్థితి యేమీ లేదు. Panchayat Board Act లోని section 71 ప్రకారం స్పష్టంగా ఇలా ఉంది :—

[Sri M. Nagi Reddi]

[25th July 1955]

“గవర్నమెంటువారు ఆసందర్భమునందు వనూలుచేసిన మొత్తమందు భూమి పన్నులు నీటిపన్నులతోపాటు 12½% కు తక్కువగాని ఒక మొత్తము ప్రతిసంవత్సరం ప్రత్యేకించబడవలెను. అట్టి మొత్తంనుంచి రెండవతరగతి పంచాయతీలకు జనసంఖ్యను బట్టి గ్రాంటులు ఇచ్చుటకు నిర్దేశించబడిన పద్ధతినబట్టి పంచిపెట్టవలెను.”

ఇలా స్పష్టంగా Act లో నిర్ణయం జరిగినా Act ను త్రోసివేస్తూ ప్రభుత్వం ఇంతవరకు 12½% యివ్వడం జరగడం లేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు grants విషయంలో అధికారులమీద ఆధారపడవలసిన అవసరం వున్నది. 133 Section ప్రకారం stamp duty లేనటువంటిదస్తావేజులు register చేయడానికి Panchayat Board executive authority కి అధికారం యిస్తాం అన్నారు. అయితే Provincial Registrar అనుమతితో అని ఒక condition వున్నది. ఎంతవరకు యిది జరుగుతున్నదో అని రెండు సంవత్సరాలక్రితం నేను వ్రాస్తే “మిక్సెడ్” అంగీకరించడానికి వీలులే”దని reply వచ్చింది. వీలులేదని చెప్పడానికి Registration officer కు 1½ సంవత్సరాలు పట్టింది.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— మీ భోగట్టా కనుగొన వద్దా?

SRI M. NAGI REDDI :— ఇందులో కమ్యూనిస్టు అవునా! కొదా అని కనుక్కోనేలేమీలేదు. పోనీ Congress వారికి ఏమయినా యిచ్చారా అని అడుగుతున్నాను. బంజర్లమీదగాని, దొంగలపైగాని, చెరువులుపైగాని, రోడ్లు వేయడానికి పంచాయతీబోర్డుకు అధికారంలేదు. రోడ్లు వేయడానికి Encroachment evit చేయడానికి పంచాయతీబోర్డుకు అధికారంలేదు. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు (B) form లు వ్రాసుకొని, మామూళ్లుపోతాయని వాళ్లకే hand over చేయడానికి అంగీకరించారు.

దొంగల విషయంలోను పుంతల విషయంలోను మొత్తం పట్టాభూములు కొనటువంటి యావత్తు ఆక్రమణలను పంచాయతీబోర్డులు స్వాధీనంచేసికొనలేవరకు నూదిమొన మోసినంతపనికూడా చేయడానికి అవకాశం లేనటువంటి పరిస్థితులున్నాయి. ఈనాడు గ్రామాల్లో పంచాయతీబోర్డులకు వస్తూనటువంటి చిక్కులు అనేకంవున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా village survey చేయాలంటే, అడుగులు వేయించాలంటే వీలులేదు. ఒకవైపున జమీందారీ ప్రాంతాలలో settlement survey లు జరగడంలేదు. కలెక్షర్లతో correspondence పెడుతున్నారు. ఇంతవరకు గ్రామాలు సర్వేచేయడానికి అవకాశంలేకుండాపోయింది. అందువల్ల గ్రామాల్లో వుండే బంజర్లు, దొంగలు, పుంతలు, కొండలు ఆక్రమణ ప్రాంతాలలో

25th July 1955]

[SRI M. Nagi Reddi]

assessed waste lands, కిస్తులు కట్టనటువంటి ప్రతి పోరంబోకును పంచాయతీ బోర్డులకు స్వాధీనం చేయకపోతే యేమి ప్రయోజనం వుండదు. అదే విధంగా చేపల వేలం విషయం పంచాయతీ బోర్డుకు అధికారం ఉన్నదే వారికి అదనంగా ఆదాయం వస్తుంది. రెవిన్యూ వారికింద 1-2-0, 0-3-0 కు మించి ఆదాయం రావడంలేదు. అందుకని minor irrigation tanks కూడా యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇక works execution విషయం వచ్చినపుడు చాల కష్టం గావున్నది. ఉమ్మడి మద్రాసులో 250 రూపాయలకు మించని పనులకు estimate లు తయారు చేయించి D. P. O. Approval తో చేయించవచ్చునని ఉండినది. ఇది కష్టం గావుందని మద్రాసు రాష్ట్రం maintenance works 750-800 వరకు, మామూలు పనులు 500 వరకు పెంపడం జరిగింది. పై ఆఫీసరు అనుమతి, technical sanction కావాలంటే ఆలస్యం జరుగుతుంది. కాబట్టి Schedule of rates కు లోబడి 500 రూపాయలలోపు పని ఆ పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్లు చేయించునటువంటి అవకాశాన్ని కలుగ చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత పదిరూపాయలైన ఖర్చు చేయడానికి ప్రెవారి approval కావాలి. Republic day ఆంధ్రరాష్ట్రావ తరనోత్సవంగాని, Health Week గాని జరగాలంటే 25 రూపాయలకు మించకుండా చేయాలి అని దానికి ప్రెవారి approval కావాలంటే చేయగలిగిందేమివున్నది? ఆటల పోటీలు పెట్టి పిల్లలను ప్రోత్సహించాలన్నా వీలులేదు. తరువాత వరదవచ్చి రోడ్డు కొట్టుకుపోయినా ప్రెవారి కాంక్షను వచ్చేవరకు కూర్చోవలసినదేనా? అదే విధంగా first aid విషయంలో quinine, అయిడోఫారంకోనే అవకాశంలేదు. ఇక పంచాయతీ బోర్డు కోర్టుల విషయంలో యిదివరకు పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్లు illiterate గా వుండకూడదని వుండేది. యిప్పుడదిలేదు. ఈ వేలుముద్రదారుల వల్ల వారికి, executive officer కు తేడాలు వస్తున్నవి. వారు Judgement వ్రాయాలి కనుక వారు చదువుకోనేవారుగానే వుండేట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ వేలుముద్రదారుల తీర్పులపై High court లో Writ పడేస్తే పేదీనస్తుందని చెప్పారు. అందుచేత వీరికి కనీసం చదువును వ్రాయను విద్యరాలెను. ఎందుచేతనంటే Panchayat Board president is an executive authority. ఇంకా మన అసెంబ్లీలో, పార్లమెంటులో అయితే చదువురానివారయినా సరే విషయంట్లాపోతే సరిపోతుంది. కాని Panchayat Board President కు చదువురావాలి. తరువాత summons పంపడంలో Registered post ద్వారా పంపరాదని Act లో వున్నది. అందువల్ల ఆలస్యం జరుగుతున్నది. Summons Registered post ద్వారా పంపేలాగ provide చేయాలని నూచిస్తున్నాను. ఇంక removal of president విషయంలో రాజకీయ ఫక్షపాతంతో వ్యవహ

[Sri M. Nagi Reddi]

25th July 1955]

రించారని స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నది. ఒక ఉదాహరణ, నరసాయపాలెం President ను remove చేశారు. చెట్టునాటడంలేదని, సంవత్సరంలో ఒకసారి meeting పెట్టలేదని remove చేశారు. సంవత్సరమంతా సెలవు రెండుసార్లు meeting పెట్టి అనివార్యమైన పరిస్థితులలో ఒకసారి పెట్టనికారణంచేత, బోర్డు సభ్యులంతా అది తప్పుకొందని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానంచేసి ఆ President ను తీసి వేశారు. కాంగ్రెసుసార్థివారు పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటు గా వున్న అన్ని పంచాయతీబోర్డులు ప్రతి నెలా meeting పెడుతున్నారని సభ్యులు చెప్పారా? కాని, కమ్యూనిస్టులు సభ్యులుగావున్న ఉప్పలపాడు కాసిండి, వేటపాలెం కాసిండి, దాపులూరు కాసిండి, మేడికొంటూరు కాసిండి, యీ పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంట్లకు యిలాంటి notice యివ్వడం జరిగింది. దానివల్ల కమ్యూనిస్టు సభ్యులుగావున్న పంచాయతీబోర్డులలో యిట్టి removal కార్యక్రమం జరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది.

An Hon. Member On: appoint of order, Sir, గౌరవసభ్యులకు కూడ అట్టి నోటీసువచ్చిందా!;

SRI M. NAGI REDDI :—రాలేదండి. చాల విచారకరమైన విషయం. మామీద ఆలాంటి పరిస్థితులు రావలసివలనంటి అవసరంకూడ లేదని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. దానితోపాటు విశాలాంధ్ర దినపత్రిక అనేది ఆఖరుకు మన ఆసెంబ్లీ లైబ్రరీకికూడ రావటం మనకు తెలుసు. అది నిషేధించబడని పత్రిక. అట్లాంటి దానిని ఈ శేఖ కొన్ని పంచాయతీబోర్డులు, ఈ ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రపత్రిక Express వంటి వాటితోపాటు, విశాలాంధ్ర తెప్పించుకోటం అనేటటువంటిదికొన్ని రీడింగురూములు, లైబ్రరీలలో జరుగుతూంటే, కొంతమంది Deputy Panchayat ఆఫీసర్లు వాటికి surcharge వ్రాయటం అనే టుటువంటిది జరుగుతున్నది. మరి అది ఎక్కడి ప్రజాస్వామ్యమో ఒకసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. నిషేధించబడనట్టి ప్రతి పత్రికను తెప్పించుకునేటటువంటి అసెకారాలు ఉండవలెననిచెప్పి, ఆలాంటిది జరుగుతుంటుకు మంత్రిగారు తగినచర్య తీసుకొన వలెనని కోరుతున్నాను. Class I పంచాయతీలలో Executive ఆఫీసర్లకు ప్రెసిడెంట్లకు ఈశేఖ చాలా తగాదాలు రావటం అనేది స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. Executive officer లు, ప్రెసిడెంటు క్రిందలేదా ఒక పంచాయతీబోర్డు క్రింద ఒక secretary లాగా పనిచేసి వాండ్లుచెప్పింది అమలుపరచేటట్లు ఉండాలిగాని, వాండ్లు పంచాయతీచేసిన తీర్మానాలను అమలుపర్చనివాండ్లుగా వుండకూడదు. ఎన్నుకొనబడినటువంటివాండ్లు ప్రెసిడెంట్లు, మెంబర్లు పది నిమిషాలు

25th July 1955]

[SRI M. Nagi Reddi]

మాకు ఇవ్వా, ఇతర పార్టీల సభ్యులకు 15 నిమిషాలు మాట్లాడుటకు అవకాశం ఇస్తున్నారు. కారణం చెప్పగలరా ?

MR. DEPUTY SPEAKER :—చెప్పించే చెప్పకుండా వారికి హెచ్చు వ్యవధి అనువదలం. కొత్తవిషయాల చెప్పకుండా వాండ్లకు కొంతకాలం ఎక్కువ ఇస్తాం.

SRI M. NAGI REDDI :— అందువల్ల వాండ్లకు వాండ్లకు వైరుధ్యం రావడం స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. Executive ఆఫీసర్లు అందరు కూడా పంచాయితీ బోర్డులకు secretary ల వలె పనిచేసేటట్లు ప్రభుత్వం చూడాలిగాని వాండ్లు తీర్మానాలు చేస్తే అవి అమలుపజుచకుండా ఉండకూడదు. ఈ వేళ తెనాలి తాలూకాలో అనేక గ్రామాలలో, కాంగ్రెసు వాండ్లు ప్రెసిడెంట్లుగ ఉన్న గ్రామాలలోనే, executive ఆఫీసర్లు పంచాయితీ బోర్డులు చేసినట్లువంటి తీర్మానాలను అమలు పరచకుండా చూస్తున్నట్టి విషయాలున్నవి. అందుకని executive ఆఫీసర్లు సెక్రటరీలుగా పనిచేసి పంచాయితీలు చేసేటట్లువంటి తీర్మానాలను అమలుపరచేటట్లు ప్రభుత్వం చూడాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను.

4 P. M.

SRI M. PALLAM RAJU :—ఉపాధ్యక్షా! మహాశయ, మనసు గ్రామ స్వరాజ్యాన్ని తీసుకొని రావలసిన పద్ధతిలో పంచాయితీ చట్టం చేసి ఉన్నాము. దానిని గురించి గృహనిర్మాణం అయింది తప్ప గృహానికి కావలసిన పరికరములు ఏర్పాటుచేసుకొని కట్టడిలో ఉంచుకోలేక పోయాం. ఈ డిమాండ్లలో స్థానిక పరిపాలనశాఖ మంత్రిగారికి డిమాండు అంటూలేదు. అది చాలా శోచనీయం. అనేక విషయాలు ఈ స్థానిక పరిపాలనశాఖ నుగురించి మాట్లాడవలసి ఉన్నప్పటికీ కూడ కొంతభాగము Health Demand లోను కొంత General Administration లోను కొంత Civil Works లోను split చేసి చూపెట్టారు. వారు సమాధానము ఇవ్వడానికి ఏమి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. ఇప్పుడు గ్రామ పరిపాలనా విధానము ఏలావున్నదో ఇప్పుడు మాట్లాడిన నాగిరెడ్డిగారు కొంతవరకు చెప్పారు—ఏవిధంగా దానిని సవరించడానికి ఏలో తెలియకుండా ఉండే పరిస్థితులలో ఉంటున్నది. అధ్యక్షులుగా చదువు రానివారు, ఉన్నారు. బహుసమర్థులు ఉన్నారు, పదవిని చదువుకొని వాడుకొనగలిగినవారు ఉన్నారు. అన్ని రకాల ప్రెసిడెంట్లు ఇప్పుడు ఎన్నికై ఉన్నారు. వారిని కంట్రీలు చేయడానికి ఏవిధమైన మార్గం కనుపించడం లేదు. పదేపదే పంచాయితీ పరిపాలనా విధానంలో జరిగే లోటుపాట్లను సర్దుబాటు చేయడానికి ఏమిటి మార్గమని కొంచెము

Sri M. Pallam-Raju]

[25th July 1955

అనుభవశాలురందరు ఆలోచించి చెప్పవలసినదిగ Inspector - General గారు కోరతూవచ్చారు. పూర్వము ఉన్నటువంటి స్థానికపరిపాలనశాఖ మంత్రిగారికికూడ మెమోరాండాలు పంపించాము. ఇప్పుడు నాగేశ్వరావుగారికి కూడ పంపించి ఉన్నాము. Inspector-General of Local Boards కుకూడ పంపించి ఉన్నాము. అనూచనలును పాటించి, ఆర్థికమంత్రి సలహాపుచ్చుకొని, మంత్రి గారు budget లో provisions ఏమిటకూడ పెట్టినట్లుకనిపించలేదు. ఇప్పుడు ఈ demand లో చూడగా, ఈపరిపాలనావిధానానికి కావలసినవారి అన్నిపోస్టులు కూడా ఇందులోనే నూచింపబడినవి. అడిటు శాఖ కూడా ఇందులోనే నూచింపబడినది. ఇప్పుడు పంచాయితీలలో జరుగుతూ ఉన్నటువంటి ఎక్కువ లోపాలకు కారణం sanctioning authority, auditing authority ఒక్కరుకావడమే. ఇదే ఎక్కువగావచ్చినలోపం. Supervision కు బెల్లెవారు, పంచాయితీపైసిడెంట్లు ఓకే మార్గానికి గాని, ఉద్దేశానికి గాని వచ్చారంటే, ఖర్చు కాబడుతోఉండేటటువంటి సామ్య ఏవిధము ఖర్చువుతున్నదో పరిశీలించిచూడడానికి అవకాశం లేదు. దానికి నేను ఈ డిపార్టుమెంటువారికిచేసిన నూచన ఇది ఇప్పుడు local fund audit department ను విస్తరణచేసి పంచాయితీఫోర్డలనుండే నూటికి ఒకరూపాయ చొప్పున అయినా తీసుకొని Local Fund Examiner గారికి ఇవ్వండి. Department ను అభివృద్ధిచేసే అధికారం Supervising authority ఒకటి వుండక దానిని తనిఖీచేసేఅధికారాలు వేరుఉన్నపుడే తప్ప ఈ corruption పట్టుకోడానికి అవకాశం ఉండదు. ఈ జరిగేటటువంటి తప్పుడు పద్ధతులను అరికట్టుటకు అవకాశం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. వచ్చే budget నాటికై నా స్థానిక పరిపాలనా మంత్రిగారు, ఆర్థికమంత్రిగారు ఆలోచించి ఈ శాఖకు ఎక్కువగా provide చేయవలసినదిగ కోరుతున్నాను. ఏవిధముగ చూచినప్పటికి కూడ ఈ శాఖను కట్టుబాటులో ఉంచలేక పోతున్నాము. వాండ్లకు తరిఫీదుకూడా ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. Executive ఆఫీసర్లు అవసరమేగాని వారు సెక్రటరీలుగా తప్ప, ప్రెసిడెంట్లు కానిట్లుపైన వారు అధికారం చెలాయించరాదు. వారిని ధిక్కరించి వ్యవహారం చేసేపరిస్థితులు ఉండకూడదు. మామూలుగా ఇంజనీరింగు శాఖకు 2½% తీసుకొన్నట్లుగానే ఏ 1½ లేక 2% ఈ supervisions auditing కు కూడా తీసుకొనే ఏర్పాటుచేసి నపుడే ఈ పంచాయితీ చట్టం చేసినఫలితం ఉంటుంది. కాబట్టి ఆలా చేయవలసిందని నూచనచేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*SRI S. BRAHMAYYA :—మానసియు ఉపాధ్యక్ష, గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన 'Heads of states, Ministers and

25th July 1955]

[Sri S. Brahmayya

headquarters staff యొక్క demand ను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ demand కేవలం ముఖ్యమంత్రిగారికే సంబంధించింది కాదు. మంత్రిలందరికీ సంబంధించింది. కాని దీనిమీద చర్చ జరుగుతున్న సందర్భంలో మంత్రిలందరు గైరుహాజరు కావడం అంశకమంజనంగా లేదని వారికి వివాదాస్పదమైనది. ఈ demand సందర్భంలో మేము మా యొక్క విజ్ఞాపన, మా యొక్క ఆవేదన మంత్రిలకు విన్నవించుకొంటున్నప్పుడు వారు లేకపోయినట్లయితే, మేము ఎంత ఆవేదనను వెల్లడించుకొన్నా, అది వ్యర్థమే అవుతుంది. అయినా ముఖ్యమంత్రిగారు వారితోపున ఇక్కడ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు గనుక వారు ఇతర మంత్రిలందరికీ యొక్క ఆవేదనను, విజ్ఞాపనలను తెలియజేస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను.

ఈ ప్రజాస్వామిక రాష్ట్రములో మంత్రిలకు శాసనసభ్యులకు కూడ వివాదాస్పద సంబంధముండును. ఇటువంటి సత్సంప్రదాయాన్ని అలవరుచుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. మంత్రిలవద్దకు వెళ్లి ఏదైనా విన్నవమును, విజ్ఞాపనను విన్నవించుకొనేటప్పుడు దానిని విశేషమువంటి సత్సంప్రదాయాన్ని అలవరుచుకోవలసిన అవసరమున్నది. ఉత్తరాలు వ్రాసేటప్పుడు వాటికి కనీసం ప్రత్యుత్తరమైన వ్రాస్తే ఎంతో సంతోషం అవుతుంది. మేము చెప్పినటువంటి ప్రతిపదిని జరగాలి ఆ నేటికాదు. అది సాధ్యం కాదు కూడ. కాని ఈ పరిస్థితులలో చేయడానికి వీలులేదని జవాబు అయినా వ్రాస్తే మాకు తృప్తి కలుగుతుంది. తరువాత ప్రజానీకానికి సంబంధించినటువంటి విషయాలలో కూడ, ఆ నియోజకవర్గములోనుంచి ఎన్నుకోబడినటువంటి సభ్యుల అభిప్రాయాన్ని తెలిసికోవాలి. మేము వచ్చి ఒక విషయాన్ని విన్నవించుకొంటాము, మీరు ఆలోచించి orders issue చేయండి అంటే, వారితో సంప్రదించకుండానే పెడచెబిబి డెట్టి, సంవత్సరముల తరబడి ఉంటున్న దానిని విచారించకుండా ఈ సెలెక్షన్ లలోనే orders జారీ చేశారు. ఇరవై ఏళ్ల గా ఉన్నటువంటి విషయాన్ని గురించి, చెప్పకొంటామన్న పుటికి కూడ, వినకుండా లోం దరపాటుతో ఎందుచేత ఈ విధంగా చేయవలసివచ్చిందో కొరతగా నాకు గోచరం కావడం లేదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఆ నియోజకవర్గము యొక్క సభ్యునికే తెలుస్తాయి గాని మంత్రిలైనంతమాత్రంచేత, కేవలం రికార్డు మాచి నిజపరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవడం కష్టమని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత విశాలాంధ్రను దృష్టిలో ఉంచుకొని కొంత మనవి చేస్తాను. విశాలాంధ్ర సమస్య త్వరలోనే తేలిపోతున్నది. అందుచేత ఇప్పుడు కర్నూలులో భూమి సేకరణ చేసేటటువంటి విషయంలో దీనిని కొంత నిలుపుదల చేస్తారా అని ప్రశ్నిస్తే, అటువంటి సమస్య ఏమిలేదని అన్నారు. అది పత్రికలలో పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో

Sri S. Brahmayya]

[25th July 1955

వేయబడింది. నిన్నటి ఆంధ్రపత్రిక సంపాదకీయములో కూడ వ్రాశారు. ఇప్పుడు విశాలాంధ్ర సమస్య కనుమార్పు మేరలో ఉన్నది. వస్తుందనేటటువంటి నమ్మకము ప్రతి ఆంధ్రునికి ఉన్నది. ఈ మధ్య హైదరాబాదు నగరంలో తెలుగుభాషాసమితి వార్షికోత్సవసందర్భంగా అక్కడ మంత్రులు కూడ దానిలో పాల్గొన్నారు. రంగారెడ్డిగారు విశాలాంధ్రకు సుముఖంగా ఉన్నట్లు వారియొక్క అభిప్రాయాన్ని బహిరంగంగా ప్రకటించారు. కనుక మనకు విశాలాంధ్ర రాబోతున్నది, దానికి హైదరాబాదు రాజధాని కాబోతున్నదని మనకు తెలుస్తూ ఉండినట్లు ఇక్కడ లక్షలకొలది డబ్బు పెట్టి శాశ్వత భవన నిర్మాణానికిని, ఫస్ట్ క్లాస్సు hostel నిర్మాణానికిని ఖర్చు పెట్టడమనేది అంత సమంజసమైంది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే ఇంతవరకు ఖర్చు పెట్టిన దానికి నేను ఆక్షేపించను. ఇది తాత్కాలిక రాజధానిగా ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసుకోవలసిందే. ఈ పట్టణము కూడ అభివృద్ధి చెందవలసిందే. అంతేకాదు. ఆంధ్ర దేశములో ఉన్నటువంటి ప్రతిప్రధాన పట్టణము ప్రతిజిల్లా headquarters పట్టణము అభివృద్ధి చెందవలసిందే. కనుక కర్నూలు పట్టణమును అభివృద్ధిపరచుటకు ఇంకా కొన్ని లక్షలు ఖర్చు పెట్టినా ఫరవాలేదు. అందుచేత విశాలాంధ్ర సమస్య తేలేవరకు ఈ శాసన సభాభవన నిర్మాణమును మాత్రము నిలుపదలచేయవలసిందని నా ద్వారా మంత్రివర్గానికి మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత మద్రాసులో ఉన్న కార్యాలయాలను తరలించాలి అని పదేపదే చెప్పుతున్నాము. ఏ విధంగా అయితే కర్నూలును తాత్కాలిక రాజధానిగా ఉంచుకొన్నామో, అదేవిధంగా, మద్రాసులోని కార్యాలయాలను కూడ ఇతరపట్టణాలకు తాత్కాలికముగా తరలించి, మద్రాసులో వాటికి అవుతున్న ఖర్చును తగ్గించవలసిన అవసరమున్నది. ప్రతిజిల్లా కేంద్రపట్టణములోను అనేక భవనాలున్నాయి. కనుక మద్రాసులో ఉన్నటువంటి మన కార్యాలయాలన్నీ కూడ ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క చోటుకు తరలించండి. సిబ్బందికి కూడ తగినటువంటి వసతులు ఏర్పాటు చేసేటటువంటి బాధ్యత శాసనసభ్యులైన మేము వహించవలసియున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి పట్టణములోను అవకాశాలున్నాయి. కనుక మేము చెప్పేమాటలను పెడచెవిని పెట్టకుండా దూరదృష్టితో ఆలోచించి చేయవలసిన మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత State Legislature గురించి కూడ Demand ప్రతిపాదించబోతున్నారు. తిరిగి నాకు అవకాశము ఇవ్వరు కాబట్టి, దాన్ని గురించి ఇప్పుడే ఒకమాట మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఎన్నుకోబడినటువంటి శాసన సభ్యులలో నలుగురు స్త్రీ సభ్యులు కూడ ఉన్నారు. వారు మధ్యాహ్నం 1½ గంట విశ్రాంతి

25th July 1955]

[Sri S. Brahmayya

కాలములో ఎక్కడ ఉండవలసిందో, దాన్ని ఏ విధంగా వినియోగించవలసిందో తెలియకుండా ఉన్నది. ఈ విషయంగురించి మంత్రుల ఎవరు ఇదివరకు ఆలోచించలేదు. ఇక్కడ మంత్రుల గది అని ప్రత్యేకంగా ఒక గది ఉన్నది. అయితే అందులో ఎప్పుడుగాని ఏ మంత్రికూడ కన్పించడం లేదు. కనుక ఆ గదిని శ్రీ సభ్యులకుగాను ఇచ్చినట్లయితే, వారు మధ్యాహ్నం ఫలహారం చేయుటకుగాని, భోజనం చేయుటకుగాని, విశ్రాంతి తీసుకొనుటకుగాని అనుకూలంగా ఉంటుంది. కనుక ఆ విధంగా ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా సభ్యులందరి తరపున మనవి చేస్తున్నాను.

అఖరున ఇంకొక విషయం మనవి చేస్తాను. అది మన రాష్ట్రానికి మన ప్రభుత్వానికి సంబంధించినటువంటి విషయంకాదు. Out of the way గా చూటలాడుతున్నానని అనుకోవచ్చును. అయినా ఇది మనము ఆలోచించవలసినటువంటి విషయమని చెప్పవచ్చును. గోవాలో ఇప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి భీభత్సముగురించి చెప్పవచ్చును. అది కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క బాధ్యత అని నాకు తెలుసును కాని మనం ఆ విషయంలో ఏమి చేయజాలకపోయినను, మన యొక్క సానుభూతి నైనా ప్రకటించినట్లయితే బాగుంటుంది. దాన్ని గురించి ఎంతోమంది సత్యాగ్రహాలు తమ ప్రాణాలు పైతము ధారపోస్తున్నారు. వాళ్లు కొంగొకరినొకరితో ఉండి అనేక బాధలకు గురి అవుతున్నారని మనం పత్రికలలో వింటున్నాము. కనుక వారికి కొంత విరాళాలు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. అది వీలు లేకపోతే కనీసం మన సానుభూతి నైనా ప్రకటించడం మనవి చేస్తున్నాను.

SRI S. K. V. KRISHNAVATARAM :—ఉపాధ్యక్షా, నేను ఈ డిమాండును నిలవరస్తూ పరిపాలనా సౌష్ఠ్యము సుద్దేశించి కొన్ని నూచనలు చేస్తున్నాను. పరిపాలనా విధానంలో కూడ మనం కేంద్రీకరణ సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరిస్తున్నాము. అయినప్పటికీ ఇప్పుడు మనకు మంత్రులు ఏడుగురు ఉన్నారు. ఒక్కొక్క మంత్రిచేతిలో 4, 5 portfolios ఉన్నాయి. కొంతమంది Law Minister దగ్గరకు deputation జెల్లవలసివస్తే Law Minister ఎవరూ అని సంభేహం వచ్చింది. వామటుకు నేను తెలుసుకోలేక పోయాను.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—కోర్టులను గురించి అయితే సంజీవరెడ్డిగారే.

SRI S. K. V. KRISHNAVATARAM :—సంజీవయ్యగారు కూడ Courts తోటి సంబంధమున్నదని చెప్పవచ్చును. ఏది ఏమైనప్పటికీ, Chief Minister గారికి మామూలుగా ఎక్కువ పరిపాలనా బాధ్యత ఉన్నది. ప్రభుత్వానికి

Sri S. K. V. Krishnavataram]

[25th July 1955

అయనఅధినేత. ఆలాంటి పరిస్థితులలో ఆయనచేతిలో Education, Forests, Agriculture, ఇంకా ఎన్నో portfolios ఉంటున్నాయి. ఆలాగే సంజీవరెడ్డి గారి విషయం చూచినప్పుడు, వారు మొన్నమాట్లాడుతూ Irrigation విషయంలో నేను ఏమిలోతుకు వెళ్ళలేను, ఈ విషయంలో నాకేమీ తెలియదు అని అంగీకరించవలసివచ్చింది. దీనికి కారణం, ఆయనచేతిలో ఎక్కువ portfolios ఉంచుకోవడమే. ఇతర మంత్రులకూడ తమ చేతులలో ఎక్కువ portfolios ఉంచుకొనడంవల్ల పరిపాలనా సౌష్ట్యమునకు పటుత్వమునకు భంగము కలుగుతున్నదని నేను నమ్ముతున్నాను. కాబట్టి Ministry లో జిల్లాలకు ఒకమంత్రి ఉండేటట్లు చేసినట్లైతే ప్రభుత్వపరిపాలన చాలా పటిష్ఠంగా జరుగుతుంది. ప్రజలుకూడ చాలా సంతృప్తి చెందుతారు.

SRI S. NARAYANAPPA :—ఒక జిల్లావారు ఇద్దరు ముగ్గురు మంత్రులుగా ఉంటే ఏమి చేయవలసివుంటుందో సెలవిస్తారా?

Sri S. K. V. KRISHNAVATARAM :—కనుక అవిధంగా చేసినట్లైతే Cabinet అంతా కూర్చోని వివిధ విషయాలగురించి ఆలోచించేటప్పుడు ప్రతిజిల్లాకు ఒకప్రతినిధి ఉంటారు ఆ జిల్లాలకు సంబంధించిన విషయాలన్నిటిని సమగ్రంగా దీర్ఘంగా ఆలోచించడానికి అవకాశాలు ఉంటాయి. అందులో ఇప్పుడు మనము మంచి Planning period లో ఉన్నాము. కాబట్టి ఇటువంటి పద్ధతి ప్రస్తుతము ఎంతైనా అవసరమని నేను గట్టిగా నొక్కిచెప్పుచున్నాను.

తరువాత Deputy Ministers చాలాఅవసరం. చాలా రాష్ట్రాలలో వీరు ఉన్నారు. వారు రాష్ట్రపరిపాలనలో Trained personnel గా ఉంటున్నారు. ఒకసారి భాష్యం అయ్యంగారు A Minister or a Copyist does not require any qualifications" అని చెప్పారు. అజీవిధంగా Minister అనేవానికి విద్యవిషయంలో ఒక Graduate కావాలనిగాని, లేక Double Graduate కావాలనిగాని నేను చెప్పడములేదు. మామూలుగా ప్రాథమికంగా తెలుగువస్తే చాలు కాని trained అనేదిమాస్తే అది ఎంతో ప్రాథమికంగాను సావకాశం కలుగజేసినవారుగా వుండడము అనేదిఅవుతుంది. Deputy Ministers అంటే చాలా సావకాశం కలిగించిన వారవుతారు. కేంద్రప్రభుత్వములో గూడా యీవోజున మనరాష్ట్రానికి Representation లేకుండావున్నది.

25th July 1955]

[Sri S. K. V. Krishnavataram

కొబట్టి యీ విషయాన్ని కూడా చాలా దీర్ఘంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత మద్రాసునుంచి ఆఫీసులు shift చేసే విషయములో ఆ కార్యకలాపాన్ని వేంటనే నిర్వహించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. Hyderabad కు shift చేస్తే చాలా చిక్కులు వస్తాయి. ఇప్పటికి గుంటూరులో కొన్ని ముఖ్యమైన ఆఫీసులు అంటే Road Traffic Board, Endowments Board మొదలైనవి. తీసుకొనివచ్చిపెట్టారు. ఇప్పటికే writ jurisdiction trouble రావడం జరిగిందన, కొత్త ఆఫీసులను Shift చేయడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. మైసూరు బాదుకు తరలిస్తే, jurisdiction trouble వుంటుంది కొబట్టి, యిప్పుడప్పుడే అక్కడికి shift చేయవద్దని అంటున్నాను. అక్కడకు తీసుకొని వెళ్లితే, మనకు అక్కడ ప్రతిష్టవుండదు. కొబట్టి యీ పనిమాత్రం చేయవద్దని అంటున్నాను.

తరువాత T. A. విషయంలో ఎక్కువఖర్చులు పిహించడమే కాకుండా యింకా Administration ఖర్చులు చాలా మాపించబడ్డవి. అవి ఎంత వరకు కంట్రోలుచేస్తే అంత మంచిదని అంటున్నాను. తరువాత ప్రజలు ప్రభుత్వానికి పెట్టుకున్న అర్జీల విషయములో, అవి విచారించేందుకు Liaison కమిటీలుకూడా District levelలో, State level లో ఏర్పాటుచేసి, ఆ కమిటీలు యిచ్చిన పిటిషనులను ప్రభుత్వానికి అందజేయాలి ఈవిధంగా ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు మధ్య Liaison committees అవసరమని అంటున్నాను. తరువాత ప్రభుత్వము యీ పిటిషనుల విషయములో యేమిచేస్తున్నది? ప్రజలకు తెలియపరచటానికి ప్రజలకు ప్రభుత్వానికి మధ్య యిటువంటి కమిటీలు అవసరమని అంటున్నాను. Information and Publicity Department ద్వారా ఎప్పటికప్పుడు యీ పిటిషనులు, వాటి విచారణ ఏ ఏ Stages వున్నవో ప్రజలకు తెలియపరచడమనేది అవసరమని చెబుతున్నాను.

తరువాత పంచాయితీదర్జుల administration లో పంచాయితీలకు ఎక్కువగా అధికారాలు కావాలని అంటున్నారు. ఇట్టి సందర్భములో యీ District Panchayat Officers ను Gazetted Officers గా చేయడం మంచిది. ఆ విధంగాచేస్తే, వారికి ఒక status గూడా యిచ్చినట్లు అవుతుంది. మన రాష్ట్రములోవున్న 17 వేల గ్రామాలలో కొన్నివేల గ్రామాలకు పంచాయితీలు ఏర్పాటు జరుగుతున్నది. ఇంకను చిన్న చిన్న గ్రామాలు పెంపు

Sri S. K. V. Krishnavataram]

[25th July 1955]

మాడుకలిపి, ఒక పంచాయితీని ఏర్పాటుచేసేటప్పుడు యీ District Panchayat Officers కు Gazetted rank యివ్వకపోతే, ఆయనకు status వుండదు. ప్రతిష్ట అనేది గూడా వుండదు. అతడు చేయవలసిన కార్యాలు అన్నీ సరిగా జేయటానికి పీలయిన పరిస్థితులలో వుండదు.

తరువాత యీ District Boards కు direct elections వల్ల అనవసర మైన ఖర్చు చేయడమేగాని, దానివల్ల ప్రయోజనములేదు. Indirect గా యీ District Councils అని యీ మధ్యప్రభుత్వం నూచించిన విధంగాచేస్తే బాగుంటుందని నేను నమ్ముతున్నాను. మొన్ననే elections జరిగాయి: ప్రజలు వారి ఉద్దేశ్యాలుగూడ తెలియపరచారు. ఇంతటిలో నే మన కమ్యూనిస్టుసభ్యులు, తిరిగి elections కావాలని అనడంలో ఆర్థములేదు. ఎప్పటికప్పుడు ప్రజలవద్దకు చూడేసి నెలలకొకసారివెళ్లి మీకు ఏ పార్టీ మీద నమ్మకమువుంది, ఏపార్టీ పవర్లో వుండాలి, ఏపార్టీ పరిపాలనచేయాలి అని వారిని ఎప్పటికప్పుడు అడగడం, వారిని యిబ్బంది పెట్టటం, దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి ఎక్కువఖర్చు, ప్రజలకు అనవసరమైన వ్యయం, ప్రయాసేగాని, వేరేలాభంలేదు. కాబట్టి యీ నూచనలను జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వము పరిశీలించవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

SRI E. AYYAPU REDDI :—అధ్యక్షా మహాశయ, ఈపద్ధతు నేను బలపరుస్తున్నాను. అమాత్యులవేతనాలు ఆర్థికంగా, ఆకర్షణీయంగాలేవు, అని అభిప్రాయపడేవాణిలో నే నొకణి. అంటే Socialistic pattern of society కి నేను వ్యతిరేకిననిగాని, సంఘములలోవున్న వ్యత్యాసములను తగ్గించకూడదనే అభిప్రాయము కలవాడిననికొనీ, నేను చెప్పడములేదు. కాని యీ దినము సమాజంలో వ్యక్తిగతంగా ఇతరవృత్తులలోవున్న వారి ఆదాయానికి పోల్చి చూచుకుంటే, అమాత్యులకు యిచ్చేవేతనాలు చాలవనే నా అభిప్రాయము. అంతేకాకుండా ఏ చిన్నపట్టణములోనైనా బాగా practice వున్న వకీలుకు గాని, డాక్టరుకుగాని జిన్నాన్న ఆదాయముతోగాని, లేక ఏ మంచి పట్టణము లోనైన మంచి కిర్లీకొట్టువున్న వ్యక్తికివస్తున్న ఆదాయముతోగాని యీ అమాత్యుల వేతనాలను పోల్చిచూస్తే, వీరికివచ్చే ఆదాయము అంతగొప్పదికాదని తెలుస్తుంది. అంతేకాకుండా మద్రాసునంటి పట్టణములలో గెలకు వెయ్యి రూపాయలు ఆదాయమువచ్చే వ్యక్తులను లెక్కపెట్టటానికి మనకు పీలులేకుండా పోతుండేమోనని అనుకుంటున్నాను. అక్కడ ఒక నెలకు 20 వేలు, 30, వేలు

25th July 1955]

[Sri E. Ayyapu Reddi

సంపాదించే డాక్టర్లు ఉండవచ్చు. లక్షలకొద్దీ సంపాదించే సినిమా తారలు కూడా వుంటున్నారు. కనుక సంఘములోవున్న వ్యక్తులయొక్క నికరదాయమును, అంతకంటే బుద్ధి ప్రాబల్యాన్ని పునర్వ్యాపకముచేసిన వ్యక్తులవల్ల వచ్చే ఆదాయాన్ని పోల్చి చూచుకుంటే, అమాత్యులవేతనాలు అంత గొప్పవికాదని నా అభిప్రాయము. కాని దానిమాత్రం మనము నిరంతరం కృషిచేయవలసిన ఆవశ్యకతవున్నదని, నేను గట్టిగా నమ్ముతున్నాను. మన మంత్రులయొక్క పదవులు ఎల్లకాలము వుండవు. Pension అనేదికూడా యివ్వకుండా క్షుణ్ణానికి మార్చిపోయే అవకాశం వున్నప్పుడు, ఒక మంచివృత్తిలో వున్నటువంటివారిని యీ రాజకీయాలలోకి దిగమనికోరితే, నిరాకరించినవారు అనేకులున్నారు. ప్రముఖన్యాయవాదులు చాలా మందిని. జడ్జిపదవిని స్వీకరించమనికోరితేగూడా అనసరంలేదని నిరాకరించిన వారు చాలామంది వున్నారు. అందువలన, వారికివచ్చే జీతాలు నామమాత్రముగా ఏ వెయ్యిరూపాయలో, అంతకుపైగానో వుండి, అందులోనుంచి Income tax వ్వర్తాలుపోయి, ఏ మాత్రము మిగలటానికి అవకాశము లేవందువలన అమాత్యులవేతనాలు ఎక్కువలని చెప్పటానికి అవకాశములేదు. ఈ పద్ధతుగురించి, వచ్చిన కోత తీర్మానాలు అంతసమర్థనీయంకాదని అంటున్నాను. ఆంధ్రరాష్ట్రము నకు సంబంధించిన ఆఫీసులు యిప్పుడు మద్రాసులో వున్నంతవరకు అన్నిగూడా కర్నూలుకో, యింకా ఏ యితర పట్టణములకో మార్చాలని చాలామంది సభ్యులు నూచించారు. కాని మన మంత్రులు యిటీవలనే మద్రాసు రాష్ట్రానికి పోవడము, అక్కడి మంత్రులు యిక్కడికిరావడము జరుగుతున్నందువల్ల యీ యిద్దరిమధ్య కొంతమటుకు అన్యోన్యము సుహృద్భావము పెంపొందించుకోటానికి చాలా ప్రయత్నాలు జరుగుచున్నవి. మన ముఖ్యమంత్రిగారు మద్రాసుకు పోతూవుండడమువల్ల మద్రాసులోని మంత్రులు యిక్కడికి రావడము పరస్పర స్నేహభావమునకు మార్గదర్శకముగా వుంటున్నది. అంతేకాకుండా మనమంత్రులు అప్పుడప్పుడు మద్రాసుకుపోయి, అక్కడ మెరీనాబీచికిపోయి విక్రాంతి తీసుకోవడము, అక్కడవున్న Music parties లో పాల్గొనడమో అక్కడ వారందరిని కలుసుకొని, మాట్లాడుతూండడము మన కెంతో శ్రేయోదాయకమగుచున్నది. అది కాకుండా యీవిధంగా పోయవచ్చినవారికి ఒక Tonical effect కూడా కలుగుతున్నదని, అంటే చురుకుతనం పుట్టించుతున్నదని క్రిమతి అమృత్ నారాయణగారు కూడా అభిప్రాయమిచ్చారు. వారి అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. కాబట్టి మన సభ్యత్వమునకు సంబంధించిన ఆఫీసులు యింకనూ మద్రాసులోనే వుండడము మంచిదని నా అభిప్రాయము.

[15th July 1955]

SRI R. B. RAMAKRISHNA RAJU :—అటువంటి టూనిక్స్ లు యీ స్టేటులో సప్లయ చేయడానికి ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేస్తారా?

SRI E. AYYAPPA REDDI :—ఇక్కడ State లో ఏర్పాటుచేసే టూనిక్స్, మనకు మద్రాసులోవున్న కళా tonics ను అయిన తెచ్చివుంచుకుంటే మంచి దని అనుకుంటున్నాను.

తరువాత యిక్కడ కర్నూలులో వున్న భవనాలను గురించి చాలామంది సభ్యులు చూట్టాడుతూ, యిక్కడ పెద్దపెద్ద భవనాలను నిర్మించి, చాలా డబ్బు వ్యయము చేస్తున్నారని నూచనలు చేశారు. బడ్జెటు ఉపన్యాసాలోగూడా సుందరయ్యగారు చెప్పారు. కర్నూలులో ఖర్చుచేసేడబ్బు యే మాత్రము దుర్వినియోగము కాదు అని అంటున్నాను. మనకు విశాలాంధ్ర వచ్చినప్పటికి, యీ buildings ను సద్వినియోగము చేయటానికి చాలా అవకాశాలున్నవనిగూడా చెప్పారు. ఇక్కడ విశ్వవిద్యాలయములలోని కళాశాలకుగాని లేక పెద్దహాస్పిటలుకుగాని అనుకూలంగా వీటిని వుపయోగించుకోవచ్చునని నూచించారు. వారి నూచన సర్వామోదకరంగానే వున్నది. ఇప్పటికిగూడా కొంతమంది సభ్యులు కర్నూలులో భవనాలు, కట్టడంవల్ల డబ్బు దుర్వినియోగము అవుతున్నదని అనుకోవడం పొరబాటు. ఇది చాలా విచారకరంగా వున్నది. నిజానికి ఇక్కడ కర్నూలులో కాపిటల్ పెట్టారు అనడమేగాని, దానికి కావలసినన్ని భవనాలు యిక్కడలేవు. ఇప్పుడు ఇంతవరకు నిర్మించినవే చాలవని అనుకుంటున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారిని తోటి లాయరు ఎసింట్ల సభ్యులను యీ కర్నూలుకొద్దు అవరణంలో ఒక అల్పహారవిందుకుగాను మొన్నటిదినమున ఆహ్వానించిన సమయములో, ఆ విందుకుతగిన భవనముకూడా లేకపోయినందువల్ల, చివరకు అక్కడ వరండాలోనే ఆహ్వానము యేర్పాటు చేయవలసివచ్చింది. అక్కడనే అతిథి సత్కార్యము చేయవలసిన అవసరమువచ్చింది. భవనాలు లేకపోవడమువల్ల యిప్పటికే యిబ్బందులు కలుగుతున్నవి. యింకను యీ భవనాలు చాలవనే మా నమ్మకము. కర్నూలు నగరంయొక్క ప్రాముఖ్యతనుబట్టి కర్నూలులో అవసరానికి కావలసిన భవనాలేలేవు అని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము; యిక్కడ యంతవరకు ప్రభుత్వము నిర్మించిన భవనాలుకూడ చాలవని నా అభిప్రాయము.

ఇంతేకాకుండా ఇక్కడ వున్నటువంటి కొన్ని జిల్లాబోర్డు కార్యాలయాలను ఇతర చిన్న పట్టణాలకు తరలించారు. ముఖ్యముగా జిల్లాబోర్డు భవనాన్ని బనగానపల్లిలో పెట్టారు. ఇటీవల లోకల్ బోర్డు మంత్రిగారు అక్కడకుపోయి తనిఖీచేసి

Sri E. Ayyapu Reddi]

[25th July 1955]

వచ్చారు. ఆ భవనాలు అన్నీ కిక్కిరానీ పోయాయి. అప్పుడు చీకాపా వాటిని వెంటనే తరలించాలని వారు అభిప్రాయపడ్డారు. దానికి కర్నూలు జిల్లా సభ్యులు అందరు కూడా ఏకాభిప్రాయముతో కర్నూలులో వాటికి కావలసిన భవనములు నిర్మించి వెంటనే దానిని ఇక్కడకు తరలించాలని కోరుతున్నారు. ఇంకా కర్నూలులో ఈ భవనాల కొరత చాలావుందని తేలియజేస్తూ ఇక్కడ యింకా తొందరగా భవన నిర్మాణము కొనసాగించాలని కోరుతూ, ఈ పద్దుపైన కోత తీర్మానములు గాని, ఎట్టి విమర్శలు గాని లేకుండా ఆమోదించాలని కోరుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

SRI G. P. THIMMA REDDI :—అధ్యక్షా! నేను ఈ డిమాండును ఒకపరుస్తూ ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని సలహాలను యిస్తున్నాను. ప్రతివారు తాత్కాలిక రాజధానిని గురించి మాట్లాడుతున్నారు. మద్రాసులోవున్న ఆఫీసులను కూడా ఇక్కడకు తీసుకువచ్చి అక్కడ పెట్టాలి ఇక్కడ పెట్టాలి అని పరిపరి విధాలుగా చెబుతున్నారు. నాకు తోచినట్లుంటే విషయాలను సలహారూపంగా చెప్పవలెనని అనుకుంటున్నాను, సలహా చెప్పడముకూడా కొంత సమంజసంగానే వుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కర్నూలును తాత్కాలిక రాజధాని అన్నారు. తాత్కాలిక రాజధాని అనడంలో కొన్ని తగాదాలు వున్నవి. తాత్కాలిక రాజధాని అనేటటువంటిది సమంజసమైన మాటకాదు. దానిని పెద్దలు ఎందుకు నిర్ణయించారో గాని తాత్కాలిక రాజధాని అనేదానిలో చాలా విపరీతమైన అర్థము వుంది.

ఒక అమ్మాయి వుందనుకోండి! ఒక పెద్దయింటి అబ్బాయి అమ్మాయని ప్రేమించాడు అనుకోండి. అది తాత్కాలిక ప్రేమ అనుకోవడము భావ్యమా! మొత్తముమీద పెండ్లి అయింది. పిల్లను ఇంటికి తీసుకొని వచ్చేసరికి వారి తల్లిదండ్రులు గలాటాలు చేశారు అనుకోండి. ఏదో విధంగా సరిదిద్దుకొని కొంతకాలము ఏలరా అబ్బాయి అని వారు అన్నారు అనుకోండి. కాని అంత మాత్రముచేత అది సమంజసముగా వుంటుందా? ఒక అమ్మాయితో తాత్కాలికంగా కొంతకాలము కాపురము చేయడమనే టటువంటిది ఎక్కడయినా వుంటుందా? ఇది ధర్మమా? శాస్త్ర సమ్మతమా? ఇది పిలుకొని పని. ఆ అమ్మాయి బీదరాలు కావచ్చును. అంతమాత్రముచేత వదలివేయడము మంచిదికాదు. ముందుగానే అన్ని విషయాలు ఆలోచించుకోవాలి. కాని పెండ్లిచేసుకొని కాపురముచేస్తూ, పిల్లలను కంటూవుండగా ఈ సంబంధం తాత్కాలికము అనుకోవడము సమంజసం కాదు. దీనిని ఎవరూకూడా ఒప్పుకోరు. ఒప్పుకోదానికి ఎంతమాత్రము ఆపుకొరకం లేదు. (interruption: విడాకులని ఉంది).

Sri C. P. Thimma Reddy]

[25th July 1955]

నూతన పద్ధతి ప్రకారము విడాకులు అనేది ఒకటి వుండనుకోండి. విడాకులు యివ్వడానికికూడా ఆ అమ్మాయి ఒప్పుకోవాలి. ఇందులో ఎంతో గలాటాలు, చిక్కులు వున్నాయి. ఇవన్నీ వుండగా ఎందుకు ఈ సమస్యను తీరుగదోడు తారు అనేది ఒక సమస్య. ఎందుకో ఒకందుకు ప్రేమించాడు అనుకోండి. పెద్దలు ఎలాగో సమ్మతించారనుకోండి. దీనిని తాత్కాలిక ప్రేమ అనండి లేక మరొక ప్రేమ అనండి. కాపురముచేస్తూ వుంటే ఆ అమ్మాయిని ఏటుమాట పోటుమాట పెనిమిటికూడా అంటూ వచ్చాడు అంటే ఆ అమ్మాయిగాని ఇతరులుగాని ఏమనుకుంటారు? ఈ తగాదాలు వదలిపెట్టడము మంచిది. కర్నూలును తాత్కాలిక రాజధానిగా నిర్ణయించారు కాబట్టి ఈ పట్టణము బాగుంది, బాగుండలేదు అని అనుకోకుండా మనకు కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగజేసుకోడానికి కొన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టడము మంచిదని చెబుతున్నాను. మనము ఇక్కడ రాజధాని ఏర్పాటు చేసుకొని పరిపాలన నిర్వహిస్తున్నాము కాబట్టి మనము ఇక్కడ తగిన సౌకర్యాలు కలుగజేసుకోవలసిన అవసరమున్నది. కాబట్టి వేరే అభిప్రాయములేకుండా వాటిని సమూహ్యకోవడము న్యాయము అని తెలియజేస్తున్నాను. ఏదో విధముగా మనము కాపురము చేయాలి. దీనికి ఇంతతర్జన భర్జనలు లేకుండా పరిపాలన నిర్వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మద్రాసులోవున్న ఆఫీసులనుకూడా వీలునుబట్టి రాజధానివున్న చోటుకు తీసుకురావడము మంచిది. వాటిని ఇక్కడపెడదాము, అక్కడపెడదాము అని ఆలోచించడము మంచిది కాదు. కనుక కొన్ని కొన్ని ఆఫీసులను ఇక్కడకు తీసుకొనివచ్చి వాటికి తగిన వసతులను కలిగించి తాత్కాలికంగా ఇక్కడ ఏర్పాటు చేసుకుంటూ వుండాలి. అది ఏమంత తప్పు పనికాదు. ఒకవేళ విశాలాంధ్రవచ్చి హైదరాబాదు మనకు వచ్చినప్పుడు మరొక మంచిప్రదేశము మనకు లభ్యమయినప్పుడు మనకు లాభము కలుగుతున్నప్పుడు, మన రాబడి పెరుగుతున్నప్పుడు మన సంసారము అభివృద్ధి అవుతున్నప్పుడు కాదనగలవారు ఎవరు వుండరు. అట్లా వుండడానికే అవకాశములేదు. ఇటువంటి చిన్నవిషయాలలో పదేపదే అనుకోవడము మంచిదికాదు. ప్రతి విషయములోను రాజధాని సమస్య తిరిగి రావడము సమంజసము కాదేమో అని మీ అందరికీ మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనము చేసే కాపురము కొన్నాళ్లయినా సరిగా వుండాలనే దృక్పథముతో వ్యవహరించాలి అందువల్ల ఆఫీసులను ఇక్కడకు తీసుకు రావాలి. ఈ ఆఫీసులను మద్రాసులో నేవుంచి ఉద్యోగస్తులకు ఇబ్బంది కలుగజేసేదానికి బదులు వాటిని ఇక్కడకు తీసుకురావడము మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

25th July 1955]

MR. DUPETY SPEAKER :— మహోక నిమిషము వుంది.

SRI C. P. THIMMA REDDI :— ఉపాధ్యక్షా, కొంచెము టైము ఇవ్వ వలయునని కోరుతున్నాను. ఎందుకు అంటే నేను మావూరుకుపోతే నువ్వు ఎందుకు మా ట్లాడ లేదయ్యా అని మానియోజకవర్గములోని ప్రజలు అడుగుతారు. అందుకోసము నేను మాట్లాడదలుచుకొన్నాను. (నవ్వులు) దయయించి కొంత వ్యవధి, ఇవ్వండి. ఇంతవరకుకూడా నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశము ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు అయినా మాట్లాడుతామనుకొన్నాను. నేను పూరికిపోయి ఈ రోజే వచ్చాను. ఏమయ్యా మేము పేపరులో చూస్తున్నాము, ఎక్కడ నువ్వు మాట్లాడి నటుల కనిపించలేదు అని అంటున్నారు.

MR. DEPUTY SPEAKER :— మాట్లాడడముకూడా సరిగా ఆలోచించి మాట్లాడితే బాగుంటుంది.

SRI C. P. THIMMA REDDI :— దయచేసి కొంచెము టైము ఇప్పించాలని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈ శాసనసభలో కొంతమంది మంత్రిగారి పర్యటనగురించి మాట్లాడుతూవచ్చారు. ముఖ్యంగా మంత్రులు వచ్చారంటే ఆ ప్రాంతములోని ప్రజలు ఉత్సాహంగా ఆనందంగా వచ్చి ఏదో వారివారి కోర్కెలను విన్నవించుకోవడము పరిపాటి అయిపోయింది. ఆ విజ్ఞాపనలను తీసుకు వస్తారు, దగ్గర వుంచుకుంటారు, చివరకు ఏమి అవుతాయో తెలియడము లేదు. ఆ విజ్ఞాపనలు తీసుకువచ్చి దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారికి ఇస్తారో లేక బుట్టదాఖలు చేస్తారోగాని తెలియడము లేదు. అది ఒక సమస్యగా తయారైనది. కాని కొందరి మంత్రులను విచారించగా ఆయా విజ్ఞాపనలను దానికి సంబంధించిన మంత్రికి పంపడము అలవాటు కాబట్టి, ఆవిధముగా పంపుతున్నాము అని చెప్పారు. కాని వాటిని గురించి ఏ సమాధానాలు రావడములేదు. కాని వాటికి సమాధానాలు వచ్చినట్లయితే, ప్రజలు ఉత్సాహంగా ఆనందంగా వుంటారు. మేము నియోజకవర్గములోకిపోతే మేము “మీద్వారా కాగితము పంపుకొన్నాము దానివిషయము ఏమైనదయ్యా” అని మమ్ములను అడుగుతున్నారు. వారువేసే ప్రశ్నలకు మేము ఏమి సమాధానములు చెప్పలేకుండావున్నాం. వస్తుందిలే అని చెబుతున్నాము. అయితే ఆ విజ్ఞాపనలను గురించి కృషిచేయవలసిన బాధ్యత మాపైవున్నది. కనుక ఈ విజ్ఞాపనల విషయమై త్వరగా చర్య తీసుకోవడము చాలా అవసరము అయి వున్నది.

పంచాయితీ బోర్డుల గురించి మన మిత్రులు నాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు. పంచాయితీలకు కనీస అధికారాలు కావాలన్నారు. ఇప్పుడు వున్న అధికారాలను

[Sri C. P. Thimma Reddi.]

[25th July 1955]

పంచాయతీలు సరిగా ఉపయోగించుకోలేకపోవడమువల్ల గ్రామాల్లో చాలా గలాటాగా వున్నది. కొన్ని అధికారాలు వుండటము మంచిదే. కాని అవి సక్రమంగా వినియోగింపబడుతాయనే నమ్మకముకూడా ఉండాలి. అది పూర్వము నుంచి మనకు ఒక ఆచారముగా వస్తూవుంది. ఎవరు అయినా తప్పచేసినట్లయితే అతనిని సంఘము బహిష్కరిస్తూ వచ్చింది. ఆ తప్పచేసినవానిని నువ్వు మాకులానికి అక్కరకరవు, నువ్వు చూలో వుండడానికి పనికిరావు అంటూ సంఘం బహిష్కరిస్తూ వచ్చింది. గ్రామపెద్దలు ఆ గ్రామములోవుండే పరిస్థితులను చక్కగా అవగాహనచేసుకొని మంచిచెడ్డలను గుర్తించి తప్పచేసిన వారిని శిక్షిస్తూ వుండేవారు. అయితే ఈ నాడు గ్రామములోవున్న పరిస్థితులు ఏమిటి? గ్రామాలలో కొన్ని కష్టాలువున్నాయి. అధికారాలు లీసుకొని వాటిని అమలు పెట్టాలంటే కూసిలుగూడా జరిగేపరిస్థితులుకూడా సంభవించవచ్చును. అటువంటివి కొన్ని గ్రామాల్లో వున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. అధికారాలు రావడముతోటే పనులు కావు, వాటిని వుపయోగించుకోనేపద్ధతి తెలియాలి. ఈ అధికారాలను వుపయోగించుకొనే పద్ధతి తెలియాలంటే అందుకు తగిన విజ్ఞానముకూడావుండాలి. ఇవన్నీ కూడా కలిగినప్పుడుమాత్రమే ఆపని సాధ్యమవుతుంది. అమాయకత్వానికి అర్థము లేదు. సంపూర్ణంగా పద్ధతులను అర్థముచేసుకొన్నప్పుడు జ్ఞానముగాని లేదా విజ్ఞానముగాని కలుగుతుంది. పెద్దలుగాని, పిల్లలుగాని, ముసలివారుగాని పద్ధతులను అర్థము చేసుకునే పరిస్థితిలో లేనప్పుడు దానిని అజ్ఞానమనిగాని లేక బాలత్వము అని గాని చెప్పవలసి వుంటుంది. ఇటువంటి అధికారాలు ఇచ్చినప్పుడు వాటిని వుపయోగించుకొనే విధానము ఎట్లా వుంది? అది సక్రమంగా ఉన్నదా లేదా అనేది ముఖ్యంగా ఆలోచించవలసిన సమస్య. కాబట్టి ఈరకంగా వుంటే బాగుంటుంది. డాక్టరు దగ్గరకు రోగిపోయాడనుకోండి, ఆయన ముందుగా రోగమునకుకారణము ఏమిటో వెతుకుతాడు. అట్లాగే మన దేశములో ఒక దుర్భిక్షము వచ్చిన ఆకలిదప్పలతో ప్రజలు అవస్థపడతారు. మనము దానిని నివారించాలి అంటే ఆ దుర్భిక్షమునకే కారణము వెతకాలి. వాళ్లయొక్క దుఃఖాన్ని పోగొట్టి మనము వారికి సుఖమును కల్పించేందుకు ప్రయత్నము చేయాలి. దుఃఖానికి కారణము వెతకాలి. ఇందులో అనేక లోటుపాట్లువున్నాయి. అవన్నీ మనము తెలుసుకోవాలి. వాటిని సరిదిద్దాలి. అందువల్ల ముఖ్యముగా ప్రతి ఇంటికీ ఒక బడ్జటు కావాలి. ప్రతి మెంబరుకుకూడా ఒక బడ్జటు తయారు కావాలి. అవసరమయితే ఒక్కొక్క మెంబరు character గురించి ఒక రిజిస్టరుకూడా పెడితే బాగుంటుంది.

25th July 1955]

[SRI C. P. Thimma Reddi.]

కొంటున్నాను. ఎందుకు అంటే confidential report అనేది ఉద్యోగస్తులకు పెట్టినారు. అట్లాగే మెంబర్లు అందరికీ confidential register పెట్టి వారివారి యోగ్యత ఏమిటి వారివారి పరిస్థితి ఏమిటి, వారి character ఏమిటి, వారు వారి నియోజకవర్గములో ప్రజానీకముతో ఎంతవరకు సంబంధముకలిగి వున్నారు ఇవన్నీ తెలుసుకోవాలి. ఒక్కొక్క ఇంటియొక్క పరిస్థితి ఏమిటి, వారికి దుఃఖములు ఎందుకు కలుగుతున్నాయి, సంసారము నడుపుకోలేకనా, లేక ఆదాయము లేకనా అన్నీ తెలుసుకోవాలి. 50 రూపాయలు జీతము తెచ్చుకొనే నాడు సుఖపడుతోంటే రు. 500 లు తెచ్చుకొనేవాడు దుఃఖపడుతున్నాడు. దీనికి కారణము ఏమిటి? నిజముగా అందరికీ దుఃఖము అనేదివుంది; దుఃఖమునకు అర్థము ఏమిటి? 50 రూపాయలు వచ్చినవాడు చాలుతోంది అంటే, రు. 500 లు వచ్చిన వాడు చాల లేదంటే, దీనియొక్క అర్థమేమిటి? సుఖము అంతా డబ్బులోనే వుందా? డబ్బులోలేదు. కాని తెలివివూడా. కొంత అవసరమున్నమాట. వాటిని రెంటిని సమైక్యము చేయడము అవసరము. ఇటువంటి కారణాలు వుంటున్నప్పుడు ప్రతి ఇంటికీ వెళ్లి వారి ఆదాయం ఎంత? నెలసరి గాబడి ఎంతో? సంవత్సరము గాబడి ఎంత? వాళ్లు ఏవిధంగా ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నారు, అందులో లోటుపాట్లు ఏమిటి? ఈ డబ్బు అంతా ఏమి అయిపోతుంది? దుఃఖానికి కారణము ఏమిటి? మొదలగు అన్ని విషయాలు తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. ఎంతోమంది ఈ అవకాశాలను పురస్కరించుకొని సోమరిపోతులవుతున్నారు. ఎన్నో రకాలుగా ఈ ధనమును వృధా ఖర్చు చేసుకొంటున్నారు. ఆఖరుకు ఈ గవర్న మెంటు బడ్జెటు అంతా కూడా లోటు బడ్జెటు అయిపోయింది అని అంటున్నారు. కాని ఇటువంటి అవకాశము ఇవ్వకుండా వుండాలి. ప్రతి వ్యక్తికి దుఃఖము ఎందుకు కలుగుతోందో, వారికి కష్టాలు ఎందుకు వస్తున్నాయి అనే విషయాలు అన్నీ గవర్న మెంటు వారు శ్రద్ధతీసుకొని ఇటువంటి కష్టాలనివారణకు ప్రయత్నము చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU :— ఉపాధ్యక్షా!

ఈ బడ్జెటును బలపరచుతున్నామని చెప్పిన సభ్యులు ఎక్కువగా నున్నప్పటికీ వారు కేవలము ఎవరైనా ఏమైనా అనుకోపోతారేమో అని చెప్పినవాళ్ళే కాని యీ విధమైన బడ్జెటును ఎవరు బలపరచుటకు ఇష్టపడరు. కాని క్రిందటి సంవత్సరము ఉపన్యాసములను చూచిన ఇది అసలు మొత్తమువీరిద బడ్జెటును చూచిన to heavy expenditure అని చెబుతున్నాము. 1946 సం॥లో నేను మొదటగా కానీస్ సభ్యుడనైనప్పటినుంచి “మనము తలకుమించిన బరువును మోస్తున్నాము మన నడుము

SRI Pillalamarri Venkateswarlu]

[25th July 1955]

విరుగుతుండేమో, మన ప్రజలమీద పన్నులభారము వేయుచున్నాము కాని మన ప్రజానీకము ఈ apparatus ను మోయడము కష్టము" అని చెప్పుచున్నాను. ఉపన్యాసాల ధోరణిలో ఎంతమంది చెప్పినప్పటికీ, ruling party లోని సభ్యులు అందరూ చెప్పినప్పటికీ ఈ apparatus మాత్రము అదేవిధముగా నున్నది. ఇప్పుడు చాలా red tapism ఉన్నది. ఉద్యోగస్థులు ఎవ్వరూ శాసన సభ్యులుచెప్పిన విషయములను గమనించడములేదు. వాళ్లు ఇష్టమువచ్చినట్లు ప్రవర్తించుచున్నారు. ప్రజాసంగ్గలకు పంచాయితీలకు ఎక్కువ అధికారములు కౌపలెనను చున్నారు. ఈ విషయములు అందరూ అంగీకరించినటువంటివే. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వయంత్రాంగము వీవిధముగా నున్నదనే విషయము మన మంత్రివర్గము ఆలోచించడములేదని ఖచ్చితముగా చెప్పవలయున్నది. నేడా పద్ధతిని ఎందువల్ల మార్చడములేదు. P. W. Department లో corruption అనే జాడ్యమును నివలించుట ఇవన్నీ ఆలోచింపవలసిన విషయాలు. కాని ఎంతమంది మంత్రులు వచ్చినప్పటికీ P. W. D. లో Corruption, top heavy expenditure ఈ రెండు మార్లేదు. మనకువచ్చే ఆదాయములో చాలభాగము P. W. D. కు ఖర్చుపెడుచున్నాము కాని దానివల్ల వచ్చేఫలితము చాలా తక్కువగానున్నది. కనుక వీటిని నిర్మితిని పరిష్కారము చేసుకుంటేగాని మన ప్రజలను సంతుష్టిపరచలేము. ఈనాడు ప్రజలో అసంతృప్తి ఉన్నది.

సుందరయ్యగారు గవర్నరుకుగాను ఖర్చుపెట్టే విషయమును గురించి చెప్పారు. సుమారు 5 లక్షల 60 వేలు వాటికి ఖర్చుపెడుతున్నాము. ఇందువల్ల నేను గవర్నరు గారిని అగౌరవపరచడము నా ఉద్దేశ్యముకాదు. గోపాలారెడ్డిగారికంటే ఎక్కువగా గౌరవిస్తాను. అయితే గవర్నరుకు ఇంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టగలమా ఇది అవసరమా అనవసరమా అనేవిషయమును ముఖ్యముగా మనము చూచుకొనవలెను. పన్నులు ఎక్కువ వేయకుండా Top heavy expenditure ను తగ్గించుకొనమని నేను చెప్పుచున్నాను. 1947 సం॥ వైద్యనాథఅయ్యర్ ఒకసారి శాసనసభలో "I am ashamed of these figures being repeated year after year" అనిచెప్పారు. ఈ చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్తుల జీతములు పోలీసువారి జీతములు 20 రూ॥ లోపు ఉండుటచూచి ఆయన చాలా బాధపడ్డాడు. కాని వాటిని ఈరోజుకుకూడ మార్చలేదు. ఎప్పుడు సమస్య తెచ్చినప్పటికీ డబ్బులేదు అంటున్నారు. కాని గోపాలారెడ్డిగారిని ఒక ప్రశ్న అడుగదలచితిని. 1939 సం॥లో మనకువచ్చిన ఆదాయము అప్పుడు అయినఖర్చు, అప్పుడు ఉద్యోగస్తులకు ఇచ్చినజీతాలు, ఈరోజు 1955 సం॥ మనకువచ్చే ఆదాయం, అయ్యేఖర్చు, ఇప్పుడున్న జీతములను పోల్చిచూస్తే ఏమీ

25th July 1955]

[Sri Pillalamarri Venkateswarlu.]

వ్యత్యాసము కనపడదు. 1939-40 లో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఖర్చు 16 కోట్లు రూపాయలు. ఆనాడు జీతములు ఎంత? సామాన్యముగా మనము జీతాలు calculate చేసేటప్పుడు 1939 ను basis గా తీసుకొనుచున్నాము. 1947 కు వచ్చేటప్పటికి 56 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినాము. దానిలో 5 కోట్లవరకూకూడా (గోపాలరెడ్డిగారికి జ్ఞాపకమున్నదోలేదో) పెద్ద భూస్వాములకు procurement క్రింద పంచి పెట్టడము జరిగింది. కాని ఉపాధ్యాయులకు రు. 1-0-0 జీతము పెంచమంటే ప్రకాశం మంత్రివర్గము డబ్బులేదు అన్నారు. కాని మన జీతాలు 500/- నుంచి 1500/- వరకు పెంచుకొనుటకు డబ్బుకోరతలేదు. పెద్ద ఉద్యోగిగస్తులు కొద్దిమంది ఉంటారు అందువల్ల జీతము పెంచితమని చెప్పవచ్చు కాని ఆనాడు గోపాలరెడ్డిగారు ఆర్థిక మంత్రిగా నున్నప్పుడు Reserve Bank ఆయన చేతులలో ఉన్నది. అందులో నుంచి డబ్బు draw చేసుకుంటు వీలంది. అప్పుడైనా ఉపాధ్యాయులకు రు. 1-0-0 జీతము ఎక్కువ చేసినారా ! లేదు, 5 కోట్ల రూపాయలు భూస్వాములకు procurement scheme క్రింద ఖర్చుపెట్టినావు.

MR. DEPUTY SPEAKER :—“సీవు” శబ్దం “మీరు” గా మార్పు కోవాలి.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARULU :—సంజీవరాడ్డి గారు చెప్పారు రాయలసీమలో ఆవ్యత్యాసంలేదని. 1945 లో చిన్న ఉద్యోగులకు జీతాలు పెంచుచేయడానికి డబ్బులేదని చెప్పిన మీ మంత్రివర్గం, మీ ప్రభుత్వం కోట్ల రూపాయలు ప్రాక్యూరుమెంటు స్కీముక్రింద పెద్దభూస్వాములకు పంచిపెట్టింది, ఆ నాడు శాసనసభ్యులు తమ ఉపన్యాసాల్లో ఏమిచెప్పారు ? మీ శాసనసభ్యులు ఏమి చెప్పారు ? ఒక రివ్యూగావున్న మా శాసన సభ్యులేమి చెప్పారు ? చిన్న ఉద్యోగిగస్తుల జీతాలు ఒకవైపున పేదలదానికి డబ్బు లేదని చెబుతున్నాము. అటువంటప్పుడు ఇక్కడమరొకటి తీసుకువచ్చి 5 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఈ ప్రభుత్వానికి చిన్న ఉద్యోగిగస్తులమీద అవకాశం వున్నప్పటికీ సవతి తల్లి క్రైమనిరాదరణ తప్ప మరొకటిలేదు. వారి జీతాలు పెంచాలనే దిక్షతో పనిచేసివుంటే ఈ సారికి తప్పకుండా పెంచగలిగి వుండేవాళ్లం. ఇది జరగనందుకు చాలా విచారించాలి. Services satisfy అయితే తప్ప ఏ ప్రభుత్వమూ సరిగా నడువదు. దీని ఫలితం ఏమైనది ? చిన్న ఉద్యోగులుకూడా లంచాలు తీసుకుంటున్నారు. ఎందువల్ల తీసుకుంటున్నారు ? ఆనాడు బ్రిటిషుప్రభుత్వం ఈ చిన్న ఉద్యోగిగస్తులందరిని ప్రజల మీదపడి దోపిడిచేసి బ్రతకమని వదిలివేసింది, మీ కాంగ్రెసుప్రభుత్వంకూడా చేసింది

[Sri Pillalamarri Venkateswarlu]

[25th July 1955]

అదే. 24 గంటలు ఆఫీసులో కష్టపడి పనిచేయాలని చెప్పి, పాట్లకూటికి చాలని జీతం ఇస్తూ, లంచాలు తీసుకుంటే ప్రజలచేత నిరసింపబడే అవకాశం తీసుకొని వచ్చినారు తప్ప మరొకటిలేదు. రాత్రి 8 గంటలైనా దీపాలు వెట్టుకొని పనిచేస్తున్నారు. ఇవిన్న శాసనసభ్యుల కందరికీ తెలిసినవిషయాలే, ఈ విషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోవాలి. మరొక విషయం. Confidential files అనేవి వున్నాయి. వీటి అవగతం ఏమివచ్చింది? బ్రిటిషువార్లు ప్రజలు దేశంలో సముపాటుపడతారేమోనని భయపడి ఆ విధంగా వెట్టారు. ఈనాటివరకు వీటిని తీసివేయకుండా ఎందుకు continue చేస్తున్నారు? అందులో వ్రాసిన రిమార్కులు ఎవరికి తెలియ నివ్వరు. ఇటువంటి రిమార్కులను రహస్యంగా ఎవరికి తెలియకుండా వ్రాసేపద్ధతి ఏ దేశంలోనైనా అమలులో వున్నదా? రష్యాలో వున్నాయో లేదో జవ్హర్ లాల్ నెహ్రూ గారిని అడిగితెలుసుకోండి. అమెరికాలోగాని ఎక్కడైనాగాని ఇటువంటివి వున్నాయా? Adverse remarks వ్రాస్తే తప్పనిసరిగా తెలియచేయాలని వున్నది. Board Standing Orders లో కూడా వున్నది. అయినప్పటికీ తెలియచేయరు. అడిగితేనైనా చెప్పాలి. అడిగినా చెప్పరు. ఏమి వ్రాసినారో తెలియదు. మీరు జీతాలు ఎట్లాగు హెచ్చు చేసేదిలేదు. కనీసం ఈ confidential files నైనా తీసి వేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఏ శాసనసభ్యునికైనా కోపంవస్తే ఏ ఉద్యోగిమీద నైనా సరే, కమ్యూనిస్టు అని తీసిపారేయడమే. కమ్యూనిస్టులు తరపున ఎలక్షను ప్రచారంచేసి నాడనే డేరుతో గోపాలరెడ్డిగారు తక్షణం చర్యతీసుకుంటారు. చిన్న పిటిషను వస్తే చాలు. C.I.D. ని పంపిస్తారు; స్థానికమహానాయకులు C.I.D. ని పట్టుకొని ఆ ఉద్యోగిమీద ఎన్నో అబద్ధాలు వ్రాయుస్తారు. ఇటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్నైనా చెప్పగలను. కమ్యూనిస్టు సానుభూతిపరుడనిగాని, కమ్యూనిస్టులకు చుట్టాలనిగాని victimise చేసిన ఘటనలు ఎన్నో వున్నాయి. అయితే నేను ఒకటి అడుగు తున్నాను. కమ్యూనిస్టుల చుట్టాలుగాని, సానుభూతిపరులుగాని మంత్రులుగా వుండడానికి అనర్హులని శాసనంచేయిస్తారా? కమ్యూనిస్టుల చుట్టాలు, స్నేహితులు మంత్రులుగా వుండడానికి అవకాశంవున్నప్పుడు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా ఎందుకు వుండకూడదు? గుమాస్తాగా పనిచేయడానికి నష్టం ఏమిటి? ఏమిటి ఈ రహస్యాల ద్వారా మీరుచేయ్యబోయేది? ఏదేశంమీద దాడిచేయబోతున్నారు? ఏమి ఆలోచించకుండా, బ్రిటిషువారి పద్ధతుల్లోనే దేశాన్ని పరిపాలనను నడుపుతున్నారు తప్ప ఇందులో ఏమైనా ప్రజాస్వామికతత్వాన్ని తీసుకువచ్చారా? కాగడాపెట్టి వెడిగినా కన్నించదు. ఈనాటి ప్రధానమైన సమస్య ఏమిటంటే ప్రభుత్వోద్యోగుల స్థితిగతులను ఏవిధంగా అభివృద్ధి పరచాలనేది, జీతాలు పెంచకపోయినా, కనీసం ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇరవైవేతలు కల్పించడానికి ప్రయత్నించేసినా కొంతవరకు

25th July 1955]

[SRI Pillalamarri Venkateswarlu]

సంతోషిస్తారు. సంవత్సరానికి 50 లక్షలు కేటాయిస్తున్నారు. ఆ విధంగా ఇండ్లు కట్టించే ఏర్పాట్లు చేసినా బాగుంటుంది. ఇప్పుడు జీతాలలోను ఆదాయాలలోను వుండే disparity గురించి సుందరయ్యగారు చెప్పారు. 10 రెట్లు లేక 20 రెట్లు వుండాలని చెప్పారు. ఏన్నో రెట్లు వెసుకబడిన peons జీతాలైనా కనీసం పెంచాలని కోరుతున్నాను. ఇవన్నీ చేస్తేనే, మనం ఇంతగా వివర్ణులైన red-tapism ను మన పోగొట్టాలం. Board Standing Orders వున్నాయి. దానిని వంద సంవత్సరాల క్రింద తయారుచేశారు. కాగితంమీద కాగితం అంటిస్తారు. వీటిని వెంటనే మార్చవలసిన అవసరం వున్నది. వీటిని మాట్లాడుతూ తయారు చేయవలసిన అవసరం వున్నదని మీరు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం చెబుతాను. జమాబందీలు జరుగుతుంటే అనేక పిటిషన్లు పెట్టుకుంటున్నారు పెనాల్టీలు తగ్గించాలని, evictions ఆపు చేయించాలని. ఏమీ తగ్గించేది కాని చేసేది కాని లేదు. రివెన్యూ బోర్డు దగ్గరకు పోతే కలెక్టర్లను కొంచెం liberal గా వుండాలని చెప్పాలని అంటున్నారు. కలెక్టర్ల దగ్గరకు పోతే ఎప్పడో మీ గ్రామంలో సిమెంటు రోడ్లు వేస్తాము; దానికై ఇప్పుడు పెనాల్టీలు వేస్తున్నాము అంటున్నారు. కృష్ణా జిల్లాలో నాకు వచ్చిన రిపోర్టు బట్టి చూస్తే ఎక్కడా పెనాల్టీలు తగ్గించబడలేదని తెలుస్తోంది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో poor man వైపు bias వచ్చేట్లా చేస్తేనే కాని మనం ఏ మార్పులు తీసుకునిరాకము. కలెక్టర్ల అధికారాలు ఎంత తక్కువ చేస్తే అంత మంచిది. జిల్లా బోర్డులకు గాని పంచాయితీ బోర్డులకు గాని తడితర ప్రజా సంస్థలకు గాని పరిపాలనా వ్యవహారంలో ఎక్కువ పలుకుబడి ఇస్తేనే బాగుంటుంది. అప్పుడే ప్రజలకు ఉపయోగపడేట్లా ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని మార్చుకోగలుగుతారు. ఎలక్షన్ల సందర్భంలో కొన్ని కేసులు పెట్టారు. దాని విషయంలో ప్రత్యేకంగా బ్రహ్మాండంగా తలక్రిందులువుతుందనే భయం లేదు. కోర్టులలో అనేక అరచాట్లకు గురి అవుతున్నారు. Investigate చేసినా ఆచోకి దొరకలేదని reject చేసిన కేసులు వేలు వున్నాయి. సరియైన చాతావరణం ఏర్పడడానికి వీటిని ఉపసంహరించుకోవాలని మంత్రివర్గం వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈరోజున voters list ను సంస్కరించే ప్రయత్నంలో అనేక ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. Tahsildars, Revenue Divisional Officers, Firka centres కు మాత్రమే వస్తున్నారు. అక్కడికే voters అందరినీ రమ్మంటారు. చివరికి voters list లో చేర్పించడం వట్టి బూటకంగా తయారు అవుతోంది. ఈ గడువును extend చేసి Revenue Inspector ను గ్రామ గ్రామానికి వెళ్లి ప్రతివారిని voters గా చేర్చడానికి కృషి చేయాలి. బంజరు భూముల విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. కమ్యూనిస్టుల విమర్శలు నచ్చక పోవచ్చును. ప్రగడకోటయ్యగారి విమర్శ కూడా మనకు నచ్చక

SRI Pillalamarri Venkateswarlu]

[25th July 1955

పోవచ్చును. Times of India పత్రికలోని కార్టూనులో రాజకీయ బాధితుల కన్నీళ్లలో కొట్టుకొనిపోతున్న బీదరై తాంగం అని వేయబడి వున్నది. యావద్భారత దేశము ఈ విధానాన్ని చూసి హర్షిస్తుండేమో అలోచించండి. మీ ఎలక్షన్ల ప్రచారంలో ఎక్కువవఱకుం పడిన ఆంధ్రప్రభ ఇదివరకు వ్రాసిన editorials చూడండి. రాజకీయ బాధితులను కారణంగా తీసుకొని, వారెంత తక్కువమంది అయినప్పటికీ, భూమిని సాగుచేసుకునే బీదరై తాంగాన్ని వెళ్లగొట్టి, వారిని చిత్రహింసలకు గురిచేయడం తగదని గుర్తుచేస్తున్నాను. ఈ విధానాన్ని మీరు మార్పుకోవాలని కోరుతున్నాను. బంధుభూములను ఇదివరకు సాగుచేసుకునే వాళ్లకే ఇవ్వడానికి ప్రయత్నించేయాలని కోరుతున్నాను. అనేకతడవలు మంత్రులు సమాధానం చెప్పారు. ప్రజలు, పేద ప్రజలు అని మామూలు పాతపాటేపాడారని అన్నారు. రివెన్యూ డిపార్టుమెంటుమీద చంద్రమౌళిగారి ఉపన్యాసం నాచెవుట్లో మారుమోగుతోంది. ప్రజలనిచెప్పక ఏమిచేయాలి? కూలిపోయే బిల్లింగులు మరమ్మతులకై 50 వేలు కావాలని సంజీవరెడ్డిగారికి సిపార్సుచేయమన్నారా? ఎవరి తరపున మనం ఇక్కడ కూర్చున్నాం?

అలాంటప్పుడు ప్రజలు, ప్రజలని పలుమార్లుచెబితే లాభంలేదని నష్టంవస్తుందని చెప్పడం సరికాదు. మీయొక్క Revenue Board లో వున్న లోపాలుగాని, మొత్తం ప్రభుత్వ Administrative set up లో వున్న లోపాలుగాని మార్పుకపోతే ఎన్ని ప్రణాళికలుచేసినా అవన్నీ వృథాకాక తప్పదని నేను చెప్పడమే కాదు, మీపార్టీ ప్రభుత్వ చాలమంది చెబుతున్నారు. ఇది తీవ్రంగా అలోచించి యీ administrative set up మార్పుడానికి ఏ ఏ చర్యలు తీసుకుంటారో దానికేమయినా పథకం వేశారా? అందువల్ల Heads of States Administration మార్పులని అనేకమంది సభ్యులుకోరారు. తరువాత Madras లో వున్న ఆంధ్రప్రభుత్వం ఆఫీసులు ఆంధ్రదేశంలో అందరికిని అందు బాటులోనుండేనోట పెడితే ప్రజలు తమ కష్టాలు చెప్పుకోడానికి వీలుంటుంది. అందుచేత అవిధంగా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మద్రాసులో ప్రత్యేకంగా వుండాల్సిన అవసరం అగుపడ్డంలేదు. మంత్రిగారు చెప్పినది హాస్యానికేగాని అందులో seriousness వుందనిమాత్రం నేను అనుకోలేదు. అందువల్ల సభ్యులందరూకోరినట్టు మద్రాసులోనుండే మన ఆఫీసులు మార్పులని కోరుతున్నాను. తరువాత administration తెలుగుభాషలో నడిపించడానికి చాల అవకాశాలున్నాయి. Tamilnad లో వారి వ్యవహారాలను Tamil లో నడిపించడానికి ఒక కమిటీనివేశారు. మొన్న గోపాలరెడ్డిగారు అక్కడకు వెళ్ళిర్భ గనుక వారికి

25th July 1955]

[SRI Pillalamarri Venkateswarlu]

తెలిసేవుంటుంది. మన ప్రభుత్వం యంతవరకు ఏమీ చేయలేదు. సభ్యులలో చాలమంది జాతీయభావయన పొందిక కమ్యూనిస్టులు వ్యతిరేకతలని చెప్పారు. కాని యిప్పుడు మాతృభాషయిన తెలుగులో వ్యవహరించడానికయినా మీరు పూనుకోవడం లేదే. Typewriter లేదని reporter లు వ్రాయలేని పూరుకుంటే ఎప్పటికీ అభివృద్ధి కాదు. ముందు క్యాంకలాపాలన్నీ తెలుగులో ప్రారంభిస్తే మిగతా అభివృద్ధులు క్రమేణ జరుగలవు. అందువల్ల ఈ సూచనలన్ని గ్రహిస్తారని ఆశిస్తూ యంతటితో కలవుతీసుకుంటున్నాను.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—అధ్యక్షా! మొదట ప్రస్తావించినపుడే ఇది చాల ప్రధానమైనటువంటి demand అని చెప్పినాను. అట్లనే అనేక విషయాలు సభ్యులంతా కూడ చెప్పినారు. అనేక సలహాలు చెప్పినారు. కొన్ని కొత్తసలహాలు కావచ్చు, కొన్ని పాతసలహాలు కావచ్చు. కొన్ని అమలుచేయడానికి వీలులేని సలహాలుకూడ కావచ్చు. కొన్ని అమలు చేయడానికి వీలున్న సలహాలుకూడా కావచ్చు. ఇవన్నీకూడా గవర్న మెంటువారు పరిశీలించి తగచర్యలు తీసుకుంటారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఇక అందరూకూడా కొంత సరళముకానే మాట్లాడినారు. పాతమిత్రులు, 1946 నుంచి ఏ ధోరణిలో మాట్లాడినారో అదే ధోరణిలో, కొంచెం ఆవేశపూరితులై మాట్లాడినారు. ఆవేశం అంటే కేవలం ఆగ్రహంకాదు. మనస్సులో వేదనకూడా కాబోలు. అయ్యో ఈ non-gazetted officers జీతంలేకుండా దరిద్రంలో మునిగి పోతున్నారే అని వాళ్లకళ్ల నీళ్లతో పాటు వీరుకూడా కళ్లనీళ్లు కారుస్తూ, వారి కళ్లనీళ్లు తుడవడానికి పడే ఆ వేదనకావచ్చు. కాని వాణికూడా తెలియకుండా పోలేదు. గవర్న మెంటు శాఖలలో ఎంతమంది ఉద్యోగులు వున్నారో, వారికి జీతాలు ఎక్కువచేస్తే ఎంతవుతుందో, ఎంతమంది constables వున్నారో, ఎంతమంది teachers వున్నారో, ఎంత యివ్వడానికి వీలువుతుందో, యివన్నీ కొంతవరకు వారుకూడ లెక్కలు తీసుకొనివుంటారని అనుకుంటాను. ఉన్నకష్టాలు అందరికీ తెలుసును. ఎంతమంది gazetted officers వున్నారు, ఎంతమంది non-Gazetted Officers వున్నారని చూడవచ్చు. కేలమంది కొన్ని non-gazetted Officers వున్నారు. 150 రూపాయలకు తక్కువ జీతం వచ్చేవారు 66 వేలకుపైన వున్నారు. తరువాత యింకా aided school teachers, elementary school teachers మొదలైనవారి వాహిని వున్నది. ఎప్పుడైతే యిక్కడ జీతాలు పెంపు చేసినామా అక్కడకూడా చేయవలసి యుంటుంది. local board servants, ministerial staff, sanitary

SRI B. Gopala Reddi]

[25th July 1955]

Inspectors, వీరందరికి నెలకు 5 రూపాయలు ఎక్కువ చేయడానికి కూడ ఎన్ని లక్షల రూపాయలు, అవుతుందో వెంకటేశ్వర్లుగారు లెక్కలు తీసుకునే వుంటారనుకుంటాను. కేవలం సానుభూతిపూర్వకంగా 18 రూపాయలు వస్తున్నదే అని పరివేదనచూపిస్తేమాత్రం చాలదు. వారికి యివ్వడానికి పైన ఎవరో 4 వేలపైన జీతం ఉన్నవారిఖర్చు తగ్గించాలని, అప్పుడు డబ్బు వస్తుందనిమాటలు చెబుతూవుంటారు. చాలసార్లు లెక్కలుతీసినారు. పైవారి జీతాలు తగ్గించినప్పటికీకూడా యీ వాహినికి చాలదు. 5 రూపాయలు పెంచినప్పటికీకూడా కొన్నిలక్షల రూపాయలు కావాలి. ఎప్పుడయితే గవర్నమెంటువారు జీతాలుపెంచాలో చిన్నచిన్న పావులలో పనిచేసేవారుకూడా జీతాలు పెంచమని కోరుతారు. Private sector లో దాని effect ఎలా ఉంటుందో, ఏమాదిరిగా దీని effect society మీద వుంటుందో వెంకటేశ్వర్లుగారు ఆలోచించివుంటారని అనుకుంటాను. కేవలం ఆవేదన పడినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. మొత్తంమీద యిది లెక్కలకు సంబంధించినది. ద్రవ్యానికి సంబంధించిన వ్యవహారం; ఒకవైపున taxation measures ను oppose చేస్తూ, మరొకవైపు జీతాలుపెంచాలని సానుభూతి చూపిస్తే అది కేవలం ప్రచారానికే నని అనిపిస్తున్నది. 1946 నుంచి వెంకటేశ్వర్లుగారు చెబుతూనేవున్నారు. నేను జవాబు చెబుతూనేవున్నాను. అప్పటి నుంచీ వాణికి, నాకు వుండిన తగాదాయే ఇది. ఇది కేవలం రాజకీయ ప్రచారంకోసం అంటున్నారని నేను చెప్పడంలేదు. సానుభూతిచూపిస్తే, “మాచి నారా, మా వెంకటేశ్వర్లుగారు మా జీతాలగురించి చెప్పినారు” అని వారిదగ్గర నుంచి జోహార్లు పొందడానికి చెబుతున్నారనిపిస్తున్నది. వాణికి నేను ఎట్టి దురుద్దేశం attribute చేయడం లేదు. ఏమయినప్పటికీ యీ వ్యవహారం అంతరికి తెలిసిందే. సిబ్బందికి జీతాలు పెంచడానికి ఎవరైనా వ్యతిరేకులుంటారా? ఉండరు. 18 రూపాయలజీతం dearness allowance ఈ constables కు elementary school teachers కు చాలునని చెప్పి ఎవరూ అనలేరు. ఎవరైనా కూడా, చివరకు వారు ద్వేషించే మహారాజులుకూడా యీజీతాలు చాలునని అనరు. ఎక్కువచేయమనే అంటారు. దాంట్లో యేమీ సందేహంలేదు. ఐతే ఏమాదిరిగా, ఏఖర్చుతగ్గించిఏవిధంగాఆదాయం ఎక్కువచేసుకొని దానిని చేయాలిఅనే దానిలో భేదాభిప్రాయం వుండవచ్చు. జీతాలు పెంచడంలో ఏలాంటి భేదాభిప్రాయంలేదు. కాని మనశక్తిహీనత గురిస్తే మంచిదని అనుకుంటున్నాను. ప్రప్రథమంగా గవర్నరుగారి విషయం షర్చకుతీసుకురావడానికి—మద్రాసులో వెంకటేశ్వర్లుగారో, నందియారుగారో అనుకుంటాను—కొంత ప్రయత్నం, కొంత అనేకం చూపించారనుకుంటాను. అక్కడ walk out కూడా జరిగినట్లు జ్ఞాపకం.

25th July 1955]

[Sri B. Gopala Reddi]

మద్రాసులో అప్పడు 8 లక్షల రూపాయలకంటే ఎక్కువగానే గవర్నరు విదా ఖర్చయ్యేది అనుకుంటాను. విభక్తమైన తరువాత మన గవర్నరుగారికి 5 లక్షల చిల్లర ఖర్చవుతున్నదని మనవివాదం ఆగ్రహించిగాని, విమర్శచేసిగాని ప్రయోజనంలేదు. Part (A) States లో 10 మంది గవర్నరులున్నారు. వారి ఖర్చులకు సంబంధించిన వివరాలు—Madya Pradesh, Punjab, Assam గవర్నర్లనిమిత్తం ఖర్చువగైగాలు—సంపాదించి తగ్గించమని అడిగితే బాగుంటుందేమో అనుకుంటాను. నాకు తెలిసినంతవరకు U. P. లో గాని, బెంగాలులో గాని, అస్సామ్ లో గాని, ఖర్చు యంత తక్కువగా వున్నదని నేను అనుకోను.

ఇంతకంటే ఎక్కువగా ఉన్నది. కానాలంటే చూడండి. ఇతర ప్రాంతములలో కూడా ఇంతకంటే తక్కువగా ఉంది అని నాకు కనపించలేదు. ఏమైనప్పటికిన్ని ఈ విషయం కొంతవరకు ప్రెసిడెంటుగారు కూడా చూస్తూ ఉంటారు. వారియొక్క అనుమతిలేనిదే ఏ చూర్చులు చేయడానికి పోలేరు అనే సంగతి విాకు తెలుసు. ఏ చిన్నపని అయినప్పటికీ కూడా అక్కడ ఢిల్లీలో Home Ministry, ప్రెసిడెంటు, వాండ్రందరుకూడ గమనించే ఈ రాష్ట్ర గవర్నరుకు ఇంత ఖర్చు అయితే బాగుంటుంది అని చెప్పతూ ఉంటారు. ఇక్కడనుంచి సలహాలు పంపించడమే గాకుండా వారుకూడా పరిశీలనచేస్తూ ఉంటారు. అందువల్ల ఇక్కడ నాకు తెలిసినంతవరకు ఆంధ్రగవర్నరుకు ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టుతున్నారని నేను అనుకోటం లేదు. అడిగాక వారు తనకువచ్చే జీతంలో 15 వందల రూపాయలు తగ్గించుకొన్నందులకు నేను అభినందనలు తెలుపుతూ ఉన్నాను. నిజంగా అది చిన్నవిషయం కాదు. 15 వందలరూపాయలు తనకువచ్చే జీతంలోనుంచి తగ్గించుకోవడం అభినందించవలసిన విషయం. డబ్బు ఎవరికీ చేదుకాదు అనే విషయం మనం గుర్తించాలి. నూరు రూపాయల కోత కాదు, 15 వందల రూపాయలకోత. ఆయన స్వయంగా ఈతగ్గింపు చేసుకొన్నందుకు మీరుకూడా అభినందిస్తారని నేను ఆశిస్తూ ఉన్నాను. ఆ మాట, శ్రీ వెంకటేశ్వర్లు గారో లేక శ్రీ సుందరయ్య గారో గవర్నరుగారు జీతం తగ్గించుకొన్నందుకు మేము సంతోషించుచున్నామని, చెప్పిఉంటే, బాగుండేదేమోకూడానని అనుకుంటున్నాను. ఇక 8,800 రూపాయలు discretionary grants కు కేటాయించిన విషయం ఉంది. అది ఎందుకు? అనవసరం, మారతాకూడా ఖర్చు తగ్గించవలసిన ప్రయత్నంచేస్తున్నారే, ఈ గవర్నరుగారికి 8,800 రూపాయలు మీరు తగ్గించకూడదా' అనేటటువంటి విమర్శవచ్చింది. 8,800 రూపాయలనుగరించి విమర్శించడం నిజంగా నాకు చాల అశ్చర్యంగా ఉంది. ఇప్పుడే నాకు తెలిసింది. 8,800

[Sri B. Gopala Reddi

25th July 1955]

రూపాయలేనా అని అనిపిస్తున్నది. ఇతరప్రాంతములలో ఎంతెంత ఉండో చూడండి. బొంబాయిలో 25 వేల రూపాయలు ఉంది. Budget లో చూచి మీరు ఆక్షేపణచేసినతరువాత Bombay Budget తీసుకొనివచ్చి చూచినాను. West Bengal లో 20 వేలు ఉంది. Composite Madras State లో ఇంతకుముందు 25 వేలు ఉంది. ఇప్పుడుకూడ 25 వేలే ఉంది. అట్లే ఒరిస్సాకుకూడ 20 వేలు ఉంది. మధ్య ప్రదేశ్ లో 15 వేలు ఉంది. ఉత్తరప్రదేశ్ లో 12 వేలు ఉన్నది. గవర్నరు, ఇంకా మంత్రులు ఇచ్చేటటువంటి discretionary grants ఉన్నవి. ఆంధ్రలో రు. 8300 మాత్రమే గవర్నరుగారికి discretionary grants కు గాను కేటాయించాము. దానిని ఆయన ఏమైనాడుర్వనియోగం చేశాలో అనే విషయం గుర్తించండి. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అనేక సంస్థలకు పోయినపుడు అక్కడ వందరూపాయలు, ఇక్కడ 25 రూపాయలు చొప్పున విరాళాలు ఇచ్చినారు. 8800 రూపాయలకుగాను అయినటువంటి ఖర్చుకూడ మాదగ్గరఉంది. ఏ ఏ సంస్థకు ఎంతెంత ఇచ్చినాలో వివరాలు ఉన్నాయి. రు. 150,160,120 ఈ మందిగారి ఆయన కొన్ని కొన్ని orphanages కు, ఇతర సంస్థలకు ఇచ్చిన మొత్తం అంతాకూడ ఇక్కడ ఉన్నది. 8500 రూపాయలు ఆంధ్రగవర్నరు జిల్లాలలో తిరుగుతూ ఉన్నప్పుడు కొన్ని సంస్థలకు విరాళాలు ఇవ్వడం అనేది పెద్దవిషయం కాదు. ఇతర ప్రాంతములలో ఏమందిరి ఇచ్చినాలో నేను ఇప్పుడు మీకు లెక్కలు చెప్పాను. ఇంకొక విషయం. ఇతర రాష్ట్రము లన్నిటిలోకూడ మంత్రులకు discretionary grants ఉన్నాయి. Chief Minister కే కాదు, ఇతర మంత్రులకుకూడా ఉన్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గాని, మద్రాసులో గాని మంత్రులకు discretionary grants లేవు. మధ్య ప్రదేశ్ లో మంత్రులకు discretionary grants గారు. 31వేలు ఉన్నది. ఒరిస్సాలో ఒక్క Chief Minister గారికే 42 వేలు ఉన్నది. ఇంకొక మంత్రికి 41 వేలున్నది. Finance Minister కు 8 వేలు ఉన్నది. Revenue Minister కు 8 వేలు ఉన్నది. Industries Minister కు 6 వేలు ఉన్నది. Deputy Minister for Health కు 4 వేలు ఉన్నది. Deputy Ministers కు కూడ అక్కడ discretionary grants ఉన్నవి. ఏ orphanage లో, ఏ స్కూలుకో పోయినపుడు, అక్కడివారు విన్నపంచేసు కొన్నప్పుడు ఇవ్వడానికిగాను ఒక్క ఒరిస్సాలో మంత్రులకు discretionary grants క్రింద రు. 40 వేలు ఉంది. ఇంకా బీహారులో రు. 190 వేలు discretionary grants క్రింద మంత్రులకు ఉంది. ఉత్తరప్రదేశ్ లో 25 వేలు ఉంది. ఈ మందిగ అక్కడ మంత్రులకు, గవర్నరులకు discretionary

25th July 1955]

[Sri B. Gopala Reddi]

grants ఉన్నపుడు మన ఆంధ్రగవర్నరుకు, 15 వందల రూపాయలు తన జీతంలో నుంచి తగ్గించుకొన్నటువంటి ఆయనకు, రు. 8800 చేతికిచ్చి మీరు జిల్లాలలో ఎక్కడైనా కావలెనన్నపుడు, మీ ఇష్టంవచ్చినట్లుగా విరాళాలియవచ్చునని చెప్పడంలో అసమంజసమైన దేదీలేదు. అయితే ఈ grants కు కూడా audit వుంది. వారు ఇష్టంవచ్చినట్లు ఖర్చుపెట్టుటకు వీలులేదు. ఆయన లెక్కలుమాపిస్తూ 8800 రూపాయలు విరాళాలు ఇచ్చినారంటే దానిని ఆక్షేపణచేయడం న్యాయం కాదేమోనని, అది అంత సమంజసంగా లేదేమో అనికూడ అనిపిస్తున్నది. దానిని శ్రీ వెంకటేశ్వర్లు గారు శ్రీ సుందరయ్యగారుకూడ పునరాలోచన చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇది పెద్ద మొత్తంకాదు. ఇది దుర్వినియోగం అయ్యే విషయం కాదు.

SRI P. SUNDARAYYA :—మిగిలిన మొత్తాలను వారు తగ్గించుకునే దానికి తయారు అయితే రు. 8800 ఇచ్చేదానికి ఎవరికి ఏమి అభ్యంతరంలేదు.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—ఏ మొత్తాలైనా ఇతర ప్రాంతములలో ఉన్నటువంటి గవర్నరులతోపాటుగా ఉండాలి. ఇంతకుముందు నుంచీ జరుగుతూ ఉన్నటువంటి విషయాలు అన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని, ఆంధ్ర గవర్నరు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు అన్నటువంటి విషయం చెప్పినపుడు మనం ఏదైనా చేయడానికి వీలుంటుంది. ఇతర రాష్ట్రములలోని గవర్నరులు నైనిటాలులో ఉండటం, లేక డార్జిలింగులో ఉండటం వంటివి అన్నీకూడ నాకు కొంతవరకు తెలుసును. బొంబాయిగవర్నరుగారు, బొంబాయిలో ఉంటారు, పూనాలో ఉంటారు, మహాబలేశ్వరంలో ఉంటారు.

SRI P. SUNDARAYYA :—మన గవర్నరు అట్టివాటినంతా తగ్గించుకొని, ఎందుకు ఆదర్శప్రాయులుగాకూడదు? ఆదర్శప్రాయంగా ఉండి ప్రపంచపాగడ్డలు పొందవచ్చుగాక.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—అందుకోసమే 15 వందల రూపాయలు తగ్గించుకొన్నారు. అయితే ఎవరు ఆ ఆదర్శాన్ని అనుసరించి, అనుగమించింది ఎక్కడ వినబడలేదు. ఇంకా అట్టే ఆదర్శప్రాయంగా ఉండడంవల్ల ఇతరులందరుకూడా రారేమో అని మనగవర్నరుగారు అక్కడ నిలిపినాలో, ఏమో అని అనుకోవలసి ఉంది.

సుందరయ్యగారు మంత్రుల ఇండ్లవిషయం చెప్పినారు. గవర్నరు మెంటు భవనాలమీద నేకాకుండా ప్రయోజేటు buildingల మీద ఎక్కువఖర్చు పెట్టుతున్నారనే టటువంటి విషయం మీకుకూడా తెలుసును. ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తున్నదే

SRI B. Gopala Reddi]

[25th July 1955]

అనే విచారం మాకుకూడ ఉన్నది. ప్రైవేటు houses మనం requisition చేసి తీసుకొన్నాం. కాని ఈనాడు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో, మంత్రులు వాండ్ల కుటుంబములతో ఇక్కడ ఉండుటకు, వాండ్లకు కనీస సౌకర్యములు కలుగ చేయవలసిన బాధ్యతకూడ గవర్నమెంటు మీద ఉంది. ఎక్కడికో తీసుకొనివచ్చి, మీ ఇష్టం, మీరు ఎక్కడైనా ఉండండి. ఏదో మీరు ఆంధ్ర lodge లో ఉండండి అని చెప్పడానికి కాకుండా, కొన్ని కొన్ని houses requisition చేయాల్సి వచ్చింది. ఆ houses ను కొంతవరకు సరి అయినటువంటి రూపములో పెట్టి 'మీరు కాపురంచేయండి, అక్కడనుంచీ వ్యవహారం జరిపించండి,' అని మనం చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది. అందువల్ల కొంత ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుతున్నాను. పెట్టుతున్నామనే విచారం మీతోపాటు మాకుకూడా ఉన్నది. వేరే గత్యంతరం లేనందువల్ల వాటిని సరియైన రూపంలో పెట్టవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుందనికూడ నేను చెప్పతున్నాను.

SRI P. SUNDARAYYA :— ఆ ఇండ్లను ఎందుకు acquire చేయ కూడదు ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :— Requisition చేసినాము. అప్పుడు కూడా విమర్శలు రావచ్చు. దుర్మార్గులైనటువంటి ఈ మంత్రులు దీనిని అంతాకూడా చేస్తున్నారు, ఇంట్లు కట్టుకొనినవారు లక్షణంగా ఉండడం మీకు ఇష్టంలేదు. వాండ్ల ఇండ్లను మీరు acquire చేస్తున్నారు, లేక requisition చేస్తున్నారు అని అంటారు. Acquire చేయడం అంటే సులభమైన విషయం కాదు. Acquire చేసినపుడు, ఆ భవనం యొక్క ఖరీదు ఎంత అవుతుందో, ఇంటి యజమాని ఎంత కోరుతాడో మనకు తెలియదు. దానినిగురించి కోర్టులో జరిగే వ్యవహారాలు అన్నీ చేసుకుంటూ కూర్చోనవలసిరావచ్చును.

తరువాత జీతాల విషయంలోకూడా సుందరయ్యగారు కొన్ని లెక్కలు చెప్పారు. ఆ లెక్కలప్రకారం హెచ్చుజీతములవాండ్లు ఆప్టే ఎక్కువగాలేరు. 1937 లో గాని, 1946 లో గాని Independence వచ్చుటకు ముందు ఉన్నటువంటి జీతాలు నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నాయి.

అప్పుడు Chief Engineer లకు, D. P. I. లకు మాడుపేలరూపాయలు జీతాలు ఇస్తున్నారట. D. P. I. అంటే అప్పుడు I. E. S. వాండ్లు వస్తూఉండిరి. ఈనాడు మన D. P. I. గారికి 15 వందలు మొదలుకొని 18 వందలవరకు ఇస్తున్నాము. అట్లానే Chief Engineers ఇంతకుముందు మాడుపేలు సంపాదిస్తూ వచ్చారు. ఈనాడు కేసావతారం గారు ఉన్నారు. ఆయనకు 15 వందల రూపాయలు

25th July 1955]

[Sri B. Gopala Reddi]

జీతం వస్తున్నది. ఇంతకుముందు Chief Engineer లకు మాడువేలరూపాయలు ఉండినపుడు, ఇప్పుడు మన Chief Engineer కు 15 వందలనుంచి 18 వందల వరకు ఇస్తున్నాము. అట్లానే Chief Secretary ల, Board members లు మొదలైనవారంతాకూడ 8750 రూపాయలు జీతాలు ఆనాడు సంపాదించుకుంటూ ఉండినారు. ఈనాడు అంతా తగ్గించుకుంటూ వస్తున్నాము. ఆచూదిరిగా Forest, Agriculture, మొదలైన departments లో All India Services వాండ్లు, ఉన్నప్పటికీ జీతాలకును ఇప్పటిజీతాలకును ఎంతో తేడా ఉంది. అప్పుడప్పుడు మన గవర్నరు గారు చెప్పతూ ఉంటారు ; “ ఎప్పుడో Deputy Commissioner కి చిన్న ఉద్యోగస్తుడు ఉన్నపుడు నేను మిగిలించుకొన్నంత, ఈనాడు నేను గవర్నరు మిగిలించుకోలేక పోతున్నాను, ఆనాడు మాకు ఖర్చులుచాలా తక్కువగా ఉండినాయి, జీతాలు బాగా ఉండినాయి”. అని కాని ప్రతి విషయంలోకూడ ఎంతో ఖర్చు ఎక్కువైపోతున్నది. ఆనాడు మిగిలినదానికన్న ఇప్పుడు ఎంతోతక్కువ. మిగులుతున్నది ఇది నిజమైనటువంటి విషయం. ఆనాటికి, ఈనాటికి ఎంతో తేడా ఉంది. అందువల్ల ఈనాడు ఎక్కువ జీతాలు ఇస్తున్నారు అనుకోవడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. అందులో I. C. S. వాండ్లకూడా తగ్గిపోతూ ఉన్నారు. దినదినానికి రిటైర్డ్ పోతూఉన్నారు. ఇప్పుడు I. A. S. వాండ్లకు 18 వందల రూపాయలు maximum, ఒకవేళ Chief secretary అయితే 2 వేల, 2 వందలలో, ఎంతో ఉన్నది కాబోలు. ఇకపోతే senior I.A.S. scale వారు 18 వందల రూపాయలకుపైకి పోవడానికి పిలువలేదు. ఇంతకుముందు మన District Judges అంతా రు. 1250 మొదలుకొని రు. 2250 వరకు పోతూ ఉండేవారు. ఈనాడు District Judge రు. 1000 లతో start అవుతారు. 13, 14 వందల అయ్యేటప్పటికి ఆయన retire అయిపోతున్నాడు. మనకల్లెక్టర్లు అంతా 8 వందలతో start అవుతున్నారు. ఇంతకు ముందంతాకూడా జిల్లా కలెక్టర్లకు అంభంలో రు. 1275/- జీతంఉండేది. అటువంటిది ఈనాడు రు. 800/-లే. ఈ దినములలో కార్లుకూడ కొనుక్కోలేనటువంటి, ఇంట్లో furniture పెట్టుకోలేనటువంటి కలెక్టర్లకూడ ఉంటున్నారు. ఎంతో అవస్థపడుతున్నారు. రు. 800/-లలో ఒకజిల్లా కలెక్టరు అనే హోదాను maintain చేసుకోలేకుండా పోతున్నారు.

డాక్టర్లు, లాయర్లు వీళ్లంతా ఎక్కువ సంపాదిస్తూండేటప్పుడు, 8 వందల తిసుకొనే కలెక్టరుకు ఏమి మర్యాద ఉంటుంది? నేను ఈ 8 వందల రూపాయలు చాలదనే అభిప్రాయపడుతున్నాను. వీరి విషయము Government of India కు వ్రాశాను. జిల్లా జడ్జికు మేము వెయ్యిరూపాయలు ఇస్తున్నాము,

SRI B. Gopala Reddi]

[25th July 1955]

కనుక కలెక్టర్లకు కూడా వెయ్యిరూపాయలు ఇవ్వాలి, 8 వందలచాలదని Home Ministry వాళ్లకు కూడా వ్రాశాము. కాని, అన్ని రాష్ట్రములలో కూడా ఇదే విధంగా ఇస్తున్నాము. వాళ్లను senior I.C.S. scale క్రింద పెట్టాము. ఇది చూర్చడానికి పీలులేదు అ నేటటువంటి మాట వాడుచెప్పారు. ఇది మద్రాసులో ఉన్నప్పుడు జరిగింది. దానిమీద మేము, 8 వందలరూపాయలు ఉన్నటువంటి కలెక్టర్లకు కొన్ని concessions ఇచ్చాము. వెయ్యిరూపాయలలోపల జీతము ఉంటే వారికి rent free quarters ఇస్తున్నాము ఇప్పుడు. ఇంకా వారికి కారుకు గాను, furniture కు గాను, వెయ్యిరూపాయలు grant ఇస్తున్నాము. అదిగాక ఒక డిప్యూటీ కలెక్టర్లైతే బస్సులో వెళ్లగలడుగాని, జిల్లా కలెక్టరు బస్సులో పోలేమంటా ఉన్నాడు. మన సంఘములో ఉన్న పరిస్థితులనుబట్టి ఆ విధంగా చేయడానికి పీలులేదు. కాని, ఈ 8 వందలజీతముతో 10 వేలు, 12 వేలు పెట్టి ఒక కారుకొని ఏవిధంగా దానిని భరించగలడు? పెద్ద ఉద్యోగస్థుల జీతాలు తగ్గించవలసిందని అంటున్నారేగాని, డాక్టర్లు, లాయర్లు, భూస్వాములు, Industrialists, మొదలగు వారి ఆదాయాన్ని లాభాలను తగ్గించమంటా, పీరిజీతాలు మాత్రం తగ్గించడం, అంత సమంజసంగా కన్పించదు. ఇంక కొద్దిసంవత్సరములలో Government service లోకి ఎవరురారు. బాగా చదువుకొన్నవాళ్లు, బుద్ధి మంతులు అందరు private business లోకి వెళ్లి పోతున్నారు.

SRI P. SUNDARAYYA :—భూస్వాములు, Industrialists, పీరి ఆదాయానికికూడా Taxation Committee పరిమితిపెట్టింది. పెద్ద ఉద్యోగస్థుల జీతాలు తగ్గించమంటే, ఇతరుల ఆదాయాన్ని పరిమితి పెట్టవద్దని కాదు. అదికూడా తగ్గించమనే.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—ఈ నాడు ఒక Assistant Engineer Contracting firm లోకి పోయినాడంటే, ఎక్కువ లాభము ఉంటుందనే. ఎవరైనా సరే D. Com లేక M. Com చదివి private business లో చేరినాడంటే, ఎక్కువ లాభము ఉంటుందనే. Burma Oil Company, Caltex Company, Imperial Tobacco Company, వీళ్లంతా పెద్దపెద్ద జీతాలిస్తున్నారు. Gazetted officers అనిపించు కొనేవాళ్లకంటే, వారికి అక్కడ ఎక్కువ జీతాలిస్తున్నారు. B.A. (Chemistry) లేక B.Sc (Zoology) లోనో పాస్ అయిన అతనికి 5 వందలు, 6 వందలు జీతం ఇచ్చి, అనేక concessions, well furnished house వంటి వన్నీ ఇస్తారు. Imperial Tobacco Company లో కుర్రవాళ్లకు ఏ

25th July 1955]

[SRI B. Gopala Reddi

విధంగా జీతాలు ఇస్తున్నారో చూడండి. తెలివిగలవాళ్లంతా అటువంటి private business లోకి, వెళ్లిపోతున్నారు. Private business లో ఉద్యోగము కొరకకుండా ఉంటేనే, Government Service కు వస్తారు. ఉదాహరణకు నెల్లూరు District Educational Officer కు 18 తాలుకాలున్నాయి. విద్యా సంస్థలకు, లక్షలకొలది grant ఇస్తాడు అటు దర్శించి నూనూరుపేటవరకు four పోవలసియుంటుంది. కాని అతనికి ఇచ్చేది 280 రూపాయలు జీతము, పేరుకేమో gazetted officer, అదేవిధంగా District Registrar కు 280 రూపాయలు ఇస్తున్నాము. District Veterinary Officer కు కూడ 280 రూపాయలు జీతము ఇస్తున్నాము. నిజంగా ఈ జిల్లా ఆఫీసర్లకు ఈవిధమైన జీతాలివ్వడంలో మనం న్యాయంచేయడం లేదేమోనని నామటుకు నేను అనుకుంటాను. మీరు చెప్పిందికూడ ఒప్పుకొంటాను. 18 రూపాయలు, 80 రూపాయలు జీతము ఇచ్చేటటువంటి చిన్న ఉద్యోగస్థులకు ఎక్కువచేయమన్నారు. అది న్యాయమే. దీనితోపాటు ఈ District Officers విషయంలో కూడా మనం న్యాయంచేయడంలేదని అనుకుంటున్నాను. ఒక District Educational Officer కు 280 రూపాయలు జీతము ఇస్తున్నామంటే అది అతనికి ఎట్లు సరిపోతుంది? అదేవిధంగా District Veterinary Officer కు 280 రూపాయలు ఇస్తున్నాము. అతని పనేమో కష్టంగా ఉంటుంది. Private practice ఏమి ఉండదు. జీతముమాత్రము చాలాతక్కువ. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వీళ్లకు న్యాయం కలుగజేయలేకుండా ఉన్నాము అనేది చాలా విచారకరంగాను, బాధగానున్నది. విధిలేనప్పుడు వాళ్ల కన్నీళ్లు కార్చడంతోపాటు మనంకూడ కన్నీళ్లు కార్చవలసియున్నది.

ఆఫీసుల విషయంలోమాత్రము ఒకరు మద్రాసులో ఉన్న ఆఫీసులు హైదరాబాదులో పెట్టాలంటే, హైదరాబాదులో పెట్టడానికి వీలులేకపోతే మద్రాసులోనే ఉంచవలసిందని కాశేశ్వరరావుగారన్నారు. ఇంకొకరు, బెజవాడలో ఒక ఆఫీసు, గుంటూరులో ఒక ఆఫీసు, నెల్లూరులో ఒక ఆఫీసు పెడితే మంచిదని అన్నారు. ఈసలహాలన్నీ నిజంగా చాలా sincere గా చెప్పినటువంటివే. హైదరాబాదులో ఆఫీసులు పెట్టితే మంచిదే. విశాలాంధ్రకు ఇది పునాదిగా కూడ ఉంటుందని పద్మనాభరాజుగారు చెప్పారు. నిజంగా ఈ సలహా తృణీకరించడానికి వీలులేదు. అటులే కాశేశ్వరరావుగారు, పెడితే హైదరాబాదులో పెట్టండి ఈ ఆఫీసులు, లేకపోతే విశాలాంధ్ర సమస్య పరిష్కారం అయ్యేవరకు మద్రాసులోనే ఉంచండి, ఈలోపల అక్కడికి ఇక్కడికి మార్చడం మొదలుకని అన్నారు. ఇంకొకరు రాజధాని

SRI B. Gopala Reddi]

[25th July 1955

కేరీవోట ఉండినప్పుడు ఈ ఆఫీసులు ఎందుకు మద్రాసులో పెట్టడం, వాటిని కూడ మన ప్రాంతానికి మార్చుకొంటామని అన్నారు. నిజంగా ఇవి మద్రాసులో ఉండా లని ఎవరికి ఉద్దేశంలేదు. అయితే శేవలం ఆఫీసులకే accommodation కావలసింది కాకుండా, residential accommodation కూడ కావలసియుంటుంది. ఈ ఆఫీసుల్లో ఎంతెంతమంది ఉన్నారో లెక్కలుగూడ ఉన్నాయి. ఈ ఆఫీసులను మన ప్రాంతములో ఎక్కడికి తరలించడమో అని మొదటనుంచి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. కాని ఏ ఒక్క పట్టణములోను గరిష్ఠమయినది residential accommodation దొరకడమనే విశ్వసంతోనే బహుశ ఇంతవరకు వాటిని తీసుకుని రాలేదు. కాని క్రమేణ తీసుకొని వస్తున్నాము. మొన్ననే Chief Engineer, Highways వాళ్లు వచ్చేవారు. Radio Engineer Office కూడ వచ్చింది. అట్లాగే క్రమేణ ఇతర ఆఫీసులనుకూడ తీసుకురావడానికి వీలుంటుందేమో చూస్తాము. ప్రస్తుతము మద్రాసులో ఈ ఆఫీసులకు rents క్రింద ఎంతో ఇస్తున్నాము. అక్కడ ఇంత బాడుగలుపెట్టి వాటిని ఉంచడానికి ఎవరికి ఇష్టంలేదు. మొన్న D. P. I. Office కు, నేను పట్టాభిరామరావుగారు పోయి చూచినాము. ఆ ఆఫీసు ఉండే బంగళాకు 12 వందలు, 13 వందలు rent ఇస్తున్నారు. ఇంత చిన్న బంగళాకు 12 వందలు, 13 వందలు ఇచ్చేదానికన్నా, ఇంకొక్కడైనా దీనిని పెట్టుకుంటే బాగుంటుందేమో నని అనుకొన్నాము. అయితే ఆ ఆఫీసులో దాదాపు 2 వందలు, 3 వందలు సిబ్బంది ఉన్నది. వారికి వెంటనే ఇళ్లు కలుగజేయడం అనేది సాధ్యమైతేమంటి విషయం కాదు. ఎట్లాగో వీటిని ఆంధ్రదేశములోకి తీసుకుంటే బాగుంటుందనే మా ఉద్దేశము, అందరి ఉద్దేశంకూడాను. అంతేగాని అక్కడ ఒక tonic కోసమై అక్కడికి పోయివస్తామనే మాటకాదు. Tonic కావలసినవాళ్లు దానికోసమే పోతారు. అంతేగాని ఆఫీసులకోసమని పోవలసిన అవసరం లేదు.

ఇక corruption విషయమై మొదటినుంచి చెప్పతున్నాను. శాసనసభ వృత్తిసప్పటినుంచి, 1920 నుంచి నాకు తెలుసును. Corruption ఉండాలని ఎవరు కోరడంలేదు. ఉద్యోగస్థులుగాని, మంత్రులుగాని, శాసనసభ్యులుగాని corruption ఉండాలని ఎవరు చెప్పరు. కాని కొన్ని మానవదౌర్బల్యాలు మన సంఘములో ఉన్నాయి. వాళ్లందరిని ఒకేసారి సంస్కరించి ఆదర్శప్రాయులుగా చేయడమనేది సాధ్యంకాదు. ఆ విధంగా అనుకోవడం తరువాత నిష్ప్రభుత్వచేదడంకూడ మంచిది కాదేమో ననుకొంటాను. సంఘములో కొన్ని దౌర్బల్యాలున్నాయి. వాటినిగురించి హర్షించడంలేదు. వాటిని condone చేయడంలేదు. కాని వారిని ఒకేమాట

25th July 1955]

[SRI B. Gopala Reddi

హరిశ్చంద్రులను చేస్తామని అనుకోడానికికూడ వీలులేదు. అయినా వాటిని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంది. వీటికి Departmental enquiries ఉన్నాయి. రుజువుకయిన కేసులలో punish చేస్తున్నారు. corruption కోసమై ఒక కమిటీ వేయండి అని అంటున్నారు. ఉద్యోగస్థులలో ఉన్న corruption కోసం ఇదివరకే జిల్లా జడ్జ్ గ్రేడులో ఒక ఆఫీసరు ఉన్నాడు. ఆతను ఇటువంటి కేసులు విచారించి శిక్ష విధిస్తూ ఉంటాడు. వీటినిగురించి, రీ నెలల కొకమాసో రీ నెలలకొకమాసో, ఇంతమందిని dismiss చేశాము, ఇంతమందిని suspend చేశామని, Press Communique గూడ issue చేస్తూఉంటారు. ఈ Corruption ను అడ్డట్టడానికి ప్రతివారు శ్రద్ధతీసుకొంటున్నారు. కాని ఇది కొన్ని వేలమంది ఉద్యోగస్థులకు, చాలా ఆఫీసులకు సంబంధించినది కాబట్టి ప్రతిదీ తెలుసుకోవడానికి వీలులేదు. ఎక్కడో రహస్యంగా జరుగుతూ ఉంటాయి. వాటిని రుజువుచేయడానికి వీలులేదు. అటువంటిచోట్ల ఏమి చేయడానికి కాదు. రుజువు కానిదే punish చేయడానికి వీలులేదు. దీనికి కొన్ని నిబంధనలు పెట్టారు. అవి ఉండడం నిజంగా మంచిదే అనిపిస్తుంది. మేము కాంగ్రెసువాళ్ళము. మాకు ఇతడు వ్యతిరేకంగా ఉన్నాడనిచెప్పి అతనిని dismiss చేయడానికి వీలులేదు. ఎవరైనా suspend గాని, dismiss గాని చేయదలచుకొంటే, "Show cause why you should not be punished for the following charges" అని అతని explanation తీసుకొని, సరిగా విచారణచేసి, తప్పు ఋజువు అయితే punish చేస్తే మంచిది. లేకపోతే సవాలుతమ ముగిరి ఇష్టం వచ్చినట్లు నిన్ను dismiss చేశాను, నిన్ను suspend చేశాను అని చేయడం సరికాదు. సవాలులంటే ఎవరికి ఏమి కోపము రాదనుకొంటాను. corruption విషయములో బేధాభిప్రాయాలుమాత్రము లేవు. అందరము కొంతవరకు public opinion ను rouse చేయవలసి వున్నది. లంచం తీసుకోవడము మంచిపనికాదు. లంచం ఇచ్చేవారు, పుచ్చుకొనేవారు సంఘానికి శత్రువులు అనే మాదిరి వాతావరణము కలిగించవలసిన అవసరమువున్నది. అట్లాచేసి వారిని మంచిదారిలోకి తీసుకొని రావటానికి ప్రయత్నించవలసిన అవసరమువున్నది. మన సంక్షేమరెడ్డి గారు చెప్పినట్లు యువకులు చాలమంది, కాలేజీలనుంచినప్పటికీ, యూనివర్సిటీ నుంచి వచ్చినవారు పనిచేస్తామనే దృక్పథములోనే వస్తున్నారు, కాని క్రమేణావారు అదృక్పథమునుంచి దిగజారిపోతారేమో తెలియదు. కాని వారు ప్రారంభించే టప్పుడుమాత్రం సదుద్దేశ్యముతోనే పని ప్రారంభిస్తారు. కాని సంఘములోని సరిస్థితులనుబట్టి కొంతమంది దిగజారిపోవచ్చును. కొంతమంది దిగజారకుండావుంటే వుండవచ్చు. ఇంకా పైకిపోయేవారుకూడా ఉండవచ్చును. ఏమైనప్పటికినీ మనభా

Sri B. Gopala Reddi]

[25th July 1955

ఎంత దౌర్బల్యము వున్నదో ఆ ఉద్యోగస్థులలో కూడా అంత దౌర్బల్యము వున్నది. మనం మాత్రం సత్యహరిశ్చంద్రులము అని, వారు మాత్రం దుర్బాద్ధులు అని చెప్పటానికి వీలుకాదు. బహుశ మనమే చాలావరకు దానికి కారణము అయివుంటాము. ఎవరో అక్కడవున్న భూస్వాములో, లేకపోతే దీనికి చెందిన వర్గమువారో, లేకపోతే యింకొక ఆఫీసరో, ఈ రూల్సుఅన్ని మార్చి మాకు సహాయము చేయండి అని చెప్పి వారిని tempt చేస్తున్నందువల్ల Government servants కూడా tempt అయి పోతూ వుంటారు. ఏమైనప్పటికినీ, ఆ రోగమువున్నదని తెలుసు. ఈ రోగానికి నివారణమన మందరము ఆ స్వేషించాలి. కాని, మనము విచారణలేకుండా dismiss చేయటానికి వీలులేని పరిస్థితులు వుంటున్నవి.

ఇక తెలుగులో ప్రభుత్వ వ్యవహారములన్నీ జరపాలనే విషయము వున్నది. దానికి నేను చెప్పిన కారణాలు మీకు కొంతమందికి హాస్యాస్పదముగా వుండవచ్చు. ఒక typewriter లేదని, లేకపోతే shorthand లేదని, అనేమాట కాదు. ఇందులో మొదటినుంచి వస్తున్న సాంప్రదాయము ఒకటివున్నదని అనుకొండి పోనీ. ఆ సాంప్రదాయము ఒక్కసారిగా దిద్ది తెలుగులోకి మార్చాలంటే, ఇంతకుముందు అక్కడ పనిచేస్తున్నటువంటి, పాతవిధానాలకు ఆలవాటుపడినవారికి నష్టము కావచ్చు. ఈ నాడు తెలుగు చదువుకొని యూనివర్సిటీనుంచి వచ్చినవారు అందరూ Public Service Commission ద్వారా వచ్చినప్పుడు తెలుగులోకి మార్చడానికి వీలు అవుతుండేమా గాని ఒక్కసారిగా పాతవారిని అందరినీ, పరిపాలన వ్యవహారాలుఅన్ని తెలుగులోనే సాగించండి అంటే, వారికి కొంత కష్టముగా వుండవచ్చును. అందువల్ల దీనిని వెంటనేచేయండి అని చెప్పటం మంచిదికాదు. కాలము జరిగిన కొద్దీ నెమ్మదిగా నెమ్మదిగా, క్రమక్రమేణ, ఒకదాని తరువాత ఒకటి సరిదిద్దుకోవాలిగాని, యీ వ్యవహారాలన్నీ ఒక్కసారిగా యీ వారములోగానే, ఈ డిసంబరులోగానే యిదంతా మీరు తెలుగులోకి మార్చివేయండి అని అంటే, అది ఎవ్వరికిగూడా సాధ్యమయ్యే పనికాదు. అది క్రమేణా చేసుకోవలసినపని, అని గుర్తించాలి.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA:—1960 వ సంవత్సరం లోగా చేయవచ్చునండి.

An. hon. Member :—1960 కాకపోతే, 1970 లోపుగానైనా చేయవచ్చు.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—అంతేగదా, పది సంవత్సరాలలో యేమి మునిగిపోయింది ?

[25th July 1955]

SRI P. SUNDARAYYA:—1970 వ సంవత్సరములో గా చేయకపోతే, 2070 వ సంవత్సరములో నైనా చేస్తారా ?

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI :—2070 వ సంవత్సరానికి అయ్యేపనులు, 2070 వ సంవత్సరమునకే అవుతాయి. ఈలోపుగా మనము ఎంత గర్గాలు పెట్టినప్పటికినీ అవికావు. జరిగేవి జరగవలసివున్నవి. కనుక మనము తొందరపడి వాటిని పడే పడే ముందుకు వెట్టితే, అవి పొయ్యే విషయాలు కావు. కాలాన్ని అనుసరించి జరుపుకోవలసివున్నది. కాని తొందరపడితే ప్రయోజనము లేదు.

తరువాత confidential files సంగతి ఒకటి చెప్పారు. వెంకటేశ్వర్లు గారికి ఈ files పెట్టినట్లయితే, ఏమిసప్తమో తెలియడంలేదు. ఇవి వుంటే, ఉద్యోగస్థులకు ఏవిధంగానూ కష్టంలేదు. వారు వచ్చి బహుశా వెంకటేశ్వర్లుదగ్గర చెప్పకుంటున్నారు కాబోలు. బహుశా యీ ఉద్యోగస్థులు వచ్చి వారి ప్రక్కన కూర్చుని ఈ విధముగా కలెక్టర్లు, డిప్యూటీ కలెక్టర్లు వారిమీద యీ confidential files లో వ్రాస్తున్నారు, యివి తీసివేయించండి, మీరు యీ విషయం ఎస్సంటీలో ఉపన్యాసాలు యిచ్చి, యీ files ను లేకుండా చేయండి అని వారితో ఊదుతూవుంటారేమో గాబోలు, ఆ సంగతి నాకు తెలియదు. కాని నాకు తెలిసినంత మటుకు యివి తీసివేయటానికి వీలువుండదని నా అభిప్రాయము. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ ఆఫీసులోగాని, కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆఫీసులోగాని ఎవరోఒకరు, అక్కడవున్న ప్రెసిడెంట్, కేక్రటరీయో గుమాస్తాలనుగురించి, వారియొక్క మంచి చెడ్డలు వ్రాస్తూవుంటాడు. అదిగాక ఒక ఆఫీసులో ఒక ఉద్యోగి 20 ఏండ్లుగా పనిచేస్తూ వుంటున్నాడనుకోండి. 20 ఏండ్లు అయినతరువాత అతనికి ప్రమాదము యివ్వవలసిన పైము వచ్చిందనుకోండి. ఈ ఇరవై ఏండ్లుగా ఆఫీసుకువచ్చి పనిచేసిన కలెక్టరుగాని, ఇంజనీరుగాని D.F.O. గాని ఆగుమాస్తామీద చేరుగా ఒక్కచేవ్రాస్తే అంతవాటిం చకపోయినా, నలుగురు, అయిదుగురు ఆఫీసర్లు, వచ్చి, వారందరు అతను మంచివాడు అనో, లేక దుర్మార్గుడనో, లేక మంచివాడు కాదు అని వ్రాసి వెళ్లివట్లయితే, అప్పుడు యిరవై ఏండ్లు సర్వీసుచేసినను అతనికి promotion యిచ్చేటప్పుడు యీ files లో అతనిమీద రిమార్కుచూచి యివ్వవలసివుంటుంది. ఒక గుమాస్తానుగురించి మంచివాడు కాదు.—“inefficient fellow” “slack in work,” “he seems to be corrupt” అనే మాదిరి రిమార్కులు ఒక్కచే కాకుండా, నలుగురు, అయిదుగురలోంచి ఒకేమాదిరిగా వ్రాస్తే వచ్చువలసివస్తుంది. నిజంగా ఆ గుమాస్తా మంచివాడు అయితే అంతరు వ్రాయరు గదా! అతను చెడ్డవాడు, పనికిరాడు అని

25th July 1955]

[Sri B. Gopala Reddi]

ఏ ఒక్కరో వ్రాసి, తక్కినవారు అతను మంచివాడు, పనిచేయగలిగినవాడు అని వ్రాస్తే, అప్పుడు వాటి నిజానిజములు విచారించటానికి వీలవుతుంది.

SRI PILLALAMARRI VENKATESWARLU:—Confidential file లో adverse remarks వ్రాసినప్పుడు, ఆ remarks ను అతనికి communicate చేసి, అతని explanation తీసుకొని, దానిమీద చర్య తీసుకొన వచ్చు గదా!

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI:—ఎప్పటికీ అదివున్నది. ఏదైనా serious గా చెప్పినప్పుడు, అతని character ను గురించి అఫీసరు వ్రాసినప్పుడు, ఆ రిమార్కులు అతనికి వెంటనే communicate చేయబడతాయి. లేకపోతే సాధారణముగా “He is lazy” “He is slack in work” “He appears to be sneaky” అనేవి, అతనికి అంత serious గా reflect కాకపోతే, అవి communicate చేయకపోవచ్చు. Serious remarks ఏదైనా వుండి, అప్పుడు అతనిమీద బాగా reflect అయ్యేటట్లుంటే, communicate చేస్తారు. Explanation తీసుకొని దాన్ని confidential file లో వుంచుతారు. ఇంతేకాకుండా Government of India వారు ఎవరినైనా ఒక I.C.S. Officer ను పంపమని కోరుతారు. అప్పుడు అతనియొక్క confidential file పంప మని చెప్పి, దాన్ని బాగుగా పరిశీలించుతారు. ఏదైనా మంచి రిమార్కులు వుంటే తీసు కుంటారు. లేక ఏదైనా bad remarks వుంటే తీసుకోరు. అదేమందిరిగా Service Commission వారుగూడా ఎవరికైనా appointment లో వున్న వారికి promotions యిచ్చేటప్పుడు, ఆ ప్రమోషను యివ్వవలసి వచ్చినవారి files తెప్పించుకొని, అవి చూచుకున్నతరువాత, వారికి తృప్తిగావుంటే సెలెక్టుచేసు కుంటారు. రికార్డుబాగా వుండకపోతే, సెలెక్టుచేసుకోరు. ప్రమోషనులు యిచ్చేటప్పుడు confidential files ఆరుకాలం కొకసారి పరిశీలించి, judge చేసుకుంటూ వుంటారు. యీ కారణాలవల్ల confidential files అవసరమేనని నేను అంటున్నాను. కొబట్టి యిటువంటి సందర్భాలు వున్న పప్పుడు వెంకటేశ్వర్లుగారు యీ files ను వుంచటానికి ఎందుకు వ్యతిరేకులొ నాకు అర్థము కావడంలేదు. ఇక్కడ అసెంబ్లీలోగూడా యీ files పెట్టుకోవడం మంచిదని శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు చెప్పారు. కనుక ప్రతిఒక్క అఫీసులోగూడా యీ files వుంచడం మంచిదేనంటాను. ఒక గుమాస్తా indifferent గా వుంటాడని, ఒక్కరేకాకుండా, ఆ అఫీసుకు హెడ్ గావచ్చిన ప్రతి అఫీసరుగూడ ఆ విధంగా వ్రాస్తే, అప్పుడు వాళ్లు వ్రాసింది వాస్తవముగానే ఉండవచ్చును, అంతేకాని యీ

[Sri B. Gopala Reddi]

[25th July 1955]

confidential files వల్ల అతనికి ఏ విధంగానూ నష్టము లేదు. ప్రమోషన్ ఇచ్చే విషయములో ఈ files ఉండడం మంచిదేననినాను. ఏదో serious remarks వుంటే తప్ప, యీ files వల్ల అతనికి లాభమేనని అంటాను. కాబట్టి యీ confidential files వల్ల ఎవరూ కూడా అట్టే బెంగపడవలసిన అవసరం లేదు.

ఇక స్థానిక సంస్థల సంగతిగురించి శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు మాట్లాడారు. ఆ విషయములో ఒక దురభిప్రాయం మాత్రం వుంటున్నది. అది తొలగించటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఏ పంచాయితీబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయితే తీసివేసు బడ్డాడో, ఆయన రాజకీయ ఉద్దేశ్యాలతో తీసివేయబడలేదని అంటున్నాను. కావాలంటే యీ విషయములో ప్రశ్నపూర్వకంగా అడిగి సమాధానము తెప్పించుకోవచ్చు. ఈ గడచిన ఆరు నెలలలో లేకపోతే గడచిన 12 మాసములలో ఎంతమంది ప్రెసి డెంట్లను తీసివేశారు అని అడగండి. అందులో Communist Party వారు ఎందరు కమ్యూనిస్టులు కాని వారు ఎంతమంది వున్నారని అడగండి నాకు తెలిసి నంతమటుకు Inspectors of Local Boards గాని, మంత్రిగాని పార్టీ కార్యద్య ములు పెట్టుకొని తీసివేయలేదు. అది కేవలం కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారికోసము చేయ డములేదు. అతనివూడ ఏదో తప్పువుంటే తప్ప, లేక అతనుడు రద్దైనా అలవాటు పడినవాడు అయితే తప్ప, అట్టి కారణములు ఏవీలేకుండా అతనిని తీసివేయడం వుండదు. ఆ ప్రెసిడెంటు ఏ పార్టీకి చెందినవాడు అయినప్పటికీనీ, అతనివూడ ఉదాసీనంగా వుండాము అనేమాటలేదు.

THE HON SRI. A. B. NAGESWARA RAO :—ఈ విషయములో శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఒక short notice question యిచ్చారు. లేపో ఎల్లండో దానికి సమాధానము వస్తుంది.

THE HON SRI. B. GOPALA REDDI :—కావాలంటే, చూడండి. కేవలం అది కమ్యూనిస్టుపార్టీవల్ల జరిగినవిషయంకాదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారు మద్రాసు రాష్ట్రంలో District Board President గా వున్నారు. మన రాష్ట్రంలో యితరుముందు కాకినాడకు చేర్చుమగావున్న వారుగూడా కమ్యూ నిస్టుపార్టీకి చెందినవారే. అనేకమంది కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకులుగా వున్నప్పటికీనీ వారిని తీసివేయలేదు. శ్రీ నాగిరెడ్డిగారికి యిటువంటి నోటీసురా లేదని చెప్పడమే దానికి ఒక పెద్ద తార్కాణము అని చెబుతున్నాను. ఆయన ప్రముఖ కమ్యూనిస్టు నాయకుడుగావున్నాడు. అయినప్పటికీ ఆయన తప్పు గూడా యేమీచేయలేదు.

25th July 1955]

[SRI B. Gopala Reddi]

అందువల్ల నోటీసు ఆయనకు రాలేదు. ఈ విషయము అందరికీ గూడా చెబుతున్నాను. తప్పచేసిన వారికే నోటీసులు ఉస్తాదు. అప్పుడు తప్పు ఋజువు అయితే తీసివేస్తారు. అంతేకాని వారు చెప్పిన మాటలలో నే సత్యము వున్నదని మీరు అనుకోవడానికి వీలు లేదు. Department విగా అనేక విషయాలలో Deputy Inspectors, గాని పంచాయితీ ఆఫీసర్లు గాని చెప్పే విషయములు వుంటాయి కొబ్బట్టి, అది గూడా సభ్యులు గమనించాలని అంటున్నాను. ఈ ప్రభుత్వము క్రింద అనేక పంచాయితీలు వున్నవి. మంత్రులు అట్టే విమర్శనకు రాలేదు. నేను మద్రాసులో ఆర్థిక మంత్రిగా అయిదు ఏండ్లు వుంటిని. ఆ సమయములో యాడిమోండు చర్చకు వచ్చినప్పుడు నాకు జ్వరము వచ్చినట్టు వుండేది. ఈ డిమోండు చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఏరజాఖానో, ఏ సలామో, ఏ వెంకటేశ్వర్లో, నంబియారో మంత్రులను గురించి విమర్శన చేస్తారని చాలా భయంగా వుండేది. మంత్రుల జీతాల విషయం, వారు చేసే ఖర్చులు, యివన్నీ చర్చకు వస్తాయి కొబ్బట్టి, వారు యే మేమి విషయాలు బయటకు తెస్తారోనని భయంగా వుండేది. అటువంటి విమర్శ యీ నాడు యాడిమోండు మీద రాలేదు. గనుక నాకు చాలా సంతోషముగా వున్నది. అయినప్పటికీ, యీ ప్రమేయం యిక ముందు అయినా రావచ్చుననుకొంటాను.

An hon. Member ఏమైనా వుంటే, విమర్శించవలసిందేదా!

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI:—Yes certainly.

ఏదైనా పట్టికీ గూడా కొంతవరకూ యాడిమోండును గురించిన చర్చ : సోమ్యంగానే జరిగింది. ఏ మాత్రము కోపము కలిగించే విషయాలు గాని, వాగ్వివాదాలు గాని రాలేదు. కాని మొత్తము మీద యాడిమోండు మీద ఏలాంటి cut motions లేకుండా, కోతలు కోయకుండా (laughter) అడుగున పడిపోకుండా జరిగింది. ఇందులో గవర్నరుకు సంబంధించిన విషయాలు వున్నవి గనుక, ఈ విధంగా అంటున్నాము. కేవలం గవర్నరు గారు వారి జీతాలలో కొంత వదులుకోవడమే కాకుండా, వారి స్వపరిపాలన, వారు ఆంధ్రదేశము విషయములో అయిదు ఆరు నెలల పాటు తీసుకున్న శ్రద్ధయంతట అంత అని చెప్పటానికి వీలులేదు. వారు ఆంధ్రదేశము ఏ విధంగా నైనా ముందుకు రావాలని, ఎంతో శ్రద్ధవహించి, Government of India వారితో, ప్రాజెక్టుల విషయంలోను, యింకా అవసరమైన సంప్రదింపులు అన్నీ జరిపి, వారికి చెప్పువలసిన సరితీగా చెప్పి మనకు వారు ఎంతో సహాయము చేస్తున్నందులకు వారికి నాధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ నా సంతోషమును అందజేస్తున్నాను. వారు నిజంగా మన ఆంధ్రదేశము ఎట్లాగైనా వృద్ధికి రావాలనే వుద్దేశ్యముతో, అనేక విషయాలలో అంటే నందికొండ విషయములో గాని, తుంగభద్ర, మాచిఖండు విషయము గాని

[SRI B. Gopala Reddi]

[25th July 1955]

చాలా కష్టపడి పనిచేస్తున్నారు. మనదేశములో ప్రాజెక్టులు అన్నీ పూర్తి అయి దేశములోవున్న ఊమం ఎప్పుడుపోతుందా అని కుతూహలముగావారు నిజంగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. గనుక వారికి నాధన్యవాదాలు చెప్పడం మంచిదని అనుకుంటున్నాను. కాబట్టి సోదరసభ్యులు, కోతతీర్మానములు యిచ్చినవారు, ఉపసంహరించుకొని, యీ డిమాండును అంగీకరించమని కోరుతున్నాను.

SRI P. SUNDARAYYA :— అనుమతి లేకుండా charged item క్రింద బడ్జెటులో కొన్ని అంచనాలు చూపించారని అన్నాను. వాటినిగురించి యేమి చెబుతారు?

5.30 p. m.

THE HON SRI. B. GOPALA REDDI :— ఇది ఈ సంవత్సరమునకు సంబంధించినది కాదు—1955-56 సంవత్సరమునకు సంబంధించినది కాదు. కాదంటే మళ్ళీ ప్రశ్న వేయవద్దు నాకు తెలిసినంతవరకు. ఈ సంవత్సరానికి సంబంధించినంత వరకు ఆధ్యక్షుని అనుమతిలేకుండా ఏమీ జరుగలేదు. పోయిన సంవత్సరము ఒకవేళ జరిగివుంటే కూడా టైములోపలనే ప్రెసిడెంటు అనుమతి తీసుకున్నారు. మనము రాజభవనముగా ఒక ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు ఇంటిని ఏర్పాటుచేసినాము. అది జరిగినటువంటి పరిస్థితులకూడా మనము మరచిపోవడానికి వీలేదు. అన్ని రాష్ట్ర గవర్నర్లు ఏమీ దివి భవనాల్లో నివసిస్తున్నారో నాకు తెలుసు. అటువంటిది ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు ఇంటిలో గవర్నరును తీసుకువచ్చి పెట్టి, ఇదే రాజభవనము అని చెప్పి మనము అక్కడ ఒక బోర్డును తగిలించినాము. దానికి తగినటువంటి ఖర్చు పెట్టాలి. అవసరమైన హంగులు అన్నీ చేకూర్చాలి. అగలు గవర్నరే వద్దని అంటే Constitution ప్రకారము amendment పెట్టుకొని, పార్లమెంటులో ఒక నిర్ణయముచేసి అమల్లో పెట్టుకోండి. కాని ఉన్నంతకాలం వారికి తగినటువంటి రాజమర్యాద ఇప్పించాలి, రాజవసతికూడా కలిగించాలి. ఎటువంటి సమయంలో ఈ ఖర్చులు చేసినారో గమనించాలి. దానికి టైములోపలనే, ఆ సంవత్సరములోపలే, ప్రెసిడెంటు అనుమతి తీసుకున్నారు. 1955-56 కు సంబంధించినంతవరకు అటువంటిదేదీ లేదని అనుకుంటాను. ఒకవేళ సుందరయ్యగారు అన్నది రైటు కావచ్చును. ఏమైనా సమస్య కావాలంటే మనము సరిచేసుకోవచ్చును. నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ సమస్యకు సంబంధించినది అంతా ప్రెసిడెంటుకు సంబంధించిన విషయం. అందువల్ల ఆ విషయంలో అట్టే ఆభిప్రాయాలు లేవు.

విగ్రహాలనుగురించి శ్రీ పద్మనాభరాజుగారు చెబితే నేను మొదటిపర్యాయమే వింటున్నాను. ఉపేక్షపడించబడి మట్టిలోవున్న విషయము అనివారు చెబు విగ్రహములు

25th July 1955]

[SRI. B. Gopala Reddi]

తున్నారు. నాకు ఇంతవరకు ఎటువంటి complaint రాలేదు. వారు చెబుతుంటే విన్నాను, ఆ విషయముగురించి కావాలంటే మిలిటరీ సెక్రటరీనిగూడా కనుక్కోంటాను. వారు ఏమి జవాబుచెబుతారో తరువాత మీరు చెబుతాను. అది ఎవరికికూడా అగ్రహము కల్గించేది కాదు. అది పూజచేసుకునేటటువంటి మందిరములోని ఒక విగ్రహము అని నాకు తెలిసింది. తుత్తునియలైన విగ్రహమును వాళ్లు తీసుకొనివచ్చి సి పేంటుచేసి అక్కడ పెట్టుకున్నారు. అది private property కాదు. అందరికీ కనపడే ప్రదేశములోనే గౌరవముగా దానిని పెట్టినారుగాని మరెక్కడనో దానిని పెట్టలేదు. బహుశా అదిమట్టిలో పాతుకుపోయి నటువంటి విగ్రహమేకాని ఇంకొకరు పూజచేయుచున్న విగ్రహము కాదని తెలిసినది. అందువల్ల ఈ డిమాండ్ను కోతలేకుండా ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

MR. SPEAKER :—Now we come to voting on cut motions.

SRI P. SUNDARAYYA :—Cut motions Nos. 230, 240 and 247 may be put to vote.

SRI VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA :—I am not withdrawing my cut motions.

Cut motions Nos. 229, 231, 232, 233, 234, 235, 237, 239, 241, 242, 243, and 246 were by leave of the House withdrawn.

MR. SPEAKER :—I shall now put out motion No. 230 to the vote of the house. The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 67,12,600

for Heads of States, Ministers and Head-

quarters Staff by Rs. 8,800

గవర్నరుపదవిమీద ఆయన కార్యకలాపాలమీద గృహసిబ్బందిమీద ప్రయాణపు ఖర్చులమీద రాజభవనపు ఖర్చులకింద చాలా అధికంగా అనవసరంగా ఖర్చు అవుతూ ఉంది కాన

The motion was declared lost. Sri P. Sundarayya demanded a poll.

MR. SPEAKER :—Do you want a poll to be taken.

SRI P. SUNDARAYYA :—Yes, this is an important demand.

MR. SPEAKER :—I have got discretion under the rules to take the division by asking all members who are in favour

25th July 1955]

[Mr. SPEAKER

of the motion to stand up, not block by block, but in the whole House, and similarly also with regard to "Noes".

SRI P. SUNDARAYYA :—We shall follow here the practice followed in Parliament. There, a division is disallowed only when it is moved as a dilatory motion. Since we are not moving here as a dilatory motion and since this is an important Demand I want a division to be taken.

MR. SPEAKER :—The rules give discretion to the Speaker in regard to division. But to respect your wishes I am following what you want. The rule says :

" Votes on a question may be taken by voices or division, and shall be taken by division if any member so proposes and another seconds it. The Speaker shall determine the method of taking votes by division. "

Still, to respect your wishes I am following what you want.

A division was taken and the House divided thus:

Ayes.

1. Sri P. Sundarayya.
2. „ Pillalamarri Venkateswarlu.
3. „ S. Vemayya.
4. „ G. Yellamanda Reddi.
5. „ B. Sankaraiah.
6. „ G. Nageswara Rao.
7. „ V. Visweswara Rao.
8. „ G. Bussanna.
9. „ S. Seetharamayya.
10. „ Mahammed Tahseel.
11. „ M. Nagi Reddi.
12. „ G. Ramunaidu.
13. „ K. V. S. Padmanabha Raju.

Mr. SPEAKER]

[25th July 1955]

14. Sri B. Adinarayana.
15. „ G. Suryanarayana.
16. „ M. Satyanarayana Raju.
17. „ C. V. Somayajulu.
18. „ A. Yeruku Naidu.
19. „ Vavilala Gopalakrishnayya.

Noes.

1. The Hon. Sri B. Gopala Reddi.
2. „ N. Sanjeeva Reddi.
3. „ K. Chandramouli.
4. „ K. Venkata Rao.
5. Srimathi Ammanna Raja.
6. „ Rukmani Devi.
7. Sri K. Subba Rao.
8. „ E. Ayyapu Reddi.
9. „ G. Bapaiah.
10. „ Alluri Bapineedu.
11. „ Sri P. Bapayya.
12. The Hon. Sri D. Sanjivayya.
13. „ A. B. Nageswara Rao.
14. Sri S. Brahmayya.
15. „ J. Chandramouli.
16. „ N. Chenchuram Naidu.
17. „ Chitambara Reddi.
18. „ Marupilla Chitti *alias* Appalaswamy.
19. „ M. Doraikannu.
20. „ T. Gopalakrishnayya.
21. „ S. B. P. Pattabhirama Rao.
22. „ Rajah of Challapalli.
23. „ P. Gunnayya.

25th July 1955]

[Mr. Speaker]

24. Sri P. Kodandaramayya.
25. „ D. Kondiah Chowdary.
26. „ M. Koti Reddi.
27. „ S. K. V. Krishnavataram.
28. „ Raja V. V. Krishnam Raja Bahadur.
29. „ L. Lakshmana Dass.
30. „ T. Lakshminarayana Reddi.
31. „ Mahaboob Ali Khan.
32. „ Ch. S. R. V. P. Murthy Raju.
33. „ E. Nagayya.
34. „ Sri S. Narayanappa.
35. „ G. Paramdhamayya.
36. „ D. Perumallu.
37. „ M. Potha Raju.
38. „ K. Punneyya.
39. „ M. Pydayya Naidu.
40. „ P. Rajagopala Naidu.
41. „ B. Rajayya.
42. „ Rajaram.
43. „ D. Ramabrahmam.
44. „ T. Ramachandra Reddi.
45. „ B. Ramakrishna Reddi.
46. „ N. Ramulu.
47. „ M. Rangayya.
48. „ Sri Rathnam.
49. „ K. Santhappa.
50. „ A. Satyanarayanamurthy.
51. „ Chowdari Satyanarayana.
52. „ Bojja Appalaswamy.
53. „ P. Anthony Reddi.
54. „ Raja Sagi Suryanarayana Raju.

[Mr. Speaker]

[25th July 1955

55. Sri P. Singarayya.
56. „ P. Sreeramulu.
57. „ A. C. Subba Reddi.
58. „ Shaik Moula Sahet.
59. „ C. Subbarayudu.
60. „ K. Shanmugam.
61. „ C. P. Thimma Reddi.
62. „ T. Veeraraghavulu.
63. „ N. Venkiah.
64. „ B. P. Sesha Reddi.
65. „ A. Venkatasubramaniam.
66. „ D. Venkataramana Reddi.
67. „ M. Venkata Raju.
68. „ P. Venkataravanappa.
69. „ G. Venkata Reddi.
70. „ K. Venkataratnam.
71. „ A. Lakshmunaidu.
72. „ T. N. Venkatasubba Reddi.
73. „ M. Matcharaju.
74. „ Vijaya Bhaskara Reddi.
75. „ R. B. Ramakrishna Raju.
76. „ C. V. Suryanarayana Raju.
77. „ S. Ranganatha Mudaliar.
78. „ G. Narasimha Murthi.

Ayes 19. Noes 78.

The motion was lost.

MR. SPEAKER :—I shall now put the cut motion No. 240 to the vote of the House : The question is :

Demand IX—Heads of States, Ministers and Headquarters Staff.

. 25th July 1955]

[Mr. SPEAKER

“To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of States, Ministers and
Headquarters Staff by Rs. 100

జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలను గురించి, పంచాయితీబోర్డు ఎన్నికలను గురించి,
పంచాయితీబోర్డు హక్కులను గురించి, పంచాయితీబోర్డులకు, ఎక్సిక్యూటెవ్
ఆఫీర్లకు మధ్యన వస్తున్న విబేధాలనుగురించి చర్చించుటకు,

The motion was lost.

MR. SPEAKER :—I shall now put out motion No. 244
to the vote of the House :

The question is :

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of States, Ministers and
Headquarters Staff by Rs. 100

ఈనాటి ప్రభుత్వ కార్యవర్గ సెక్రటేరియట్ ను పునర్నిర్మించుటకు ఒక
కమిటీనివేయవలెనని కోరుటకు

The motion was lost.

MR. SPEAKER :—I shall now put out motion No. 245 to
the vote of the House. The question is :

To reduce the allotment of Rs. 67, 12, 600
for Heads of States, Ministers and
Headquarters Staff by Rs. 100

మంత్రులు నెలకు రూ. 500/-లు మించి జీతం తీసుకోవద్దని.

The motion was declared lost. Sri Vavilala Gopala-
krishnayya demanded a poll. A voice vote was taken and
19 voted for the motion and 78 against the motion. The
motion was lost.

MR. SPEAKER :—I shall now put out motion No. 247 to
the vote of the House. The question is :

To reduce the allotment of Rs. 67,12,600
for Heads of States, Ministers and
Head-quarters Staff by Rs. 100

మంత్రులయొక్కయు పెద్ద ఉద్యోగస్థులయొక్కయు జీతాలు తగ్గించి,
చిన్న ఉద్యోగుల జీతాలు పెంచుచేయలేక పోయినందుకు,

The motion was lost.

[25th July 1955]

MR. SPEAKER :—I shall now put the main demand to the vote of the House : The question is :

That Government be granted a sum not exceeding Rs. 67,12,600 under demand IX—Hheads of States, Ministers, and Head-quarters Staff.

The motion was carried and the grant made.

(2) DEMAND X—STATE LEGISLATURE.

THE HON. SRI B. GOPALA REDDI : Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor, I move :

“ That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 29,42,500 under demand X—State Legislature.”

మంత్రిల జీతములకు సంబంధించినది అయినది. ఇది శాసనసభ్యులకు సంబంధించినది. కనుక దీనిని చర్చలేకుండానే ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

MR. SPEAKER :—As no cut motions are moved, I am putting the motion to the vote of the House.

The question is :

“ That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 29,42,500 under Demand X—State Legislature.”

The motion was carried and the grant was made.

MR. SPEAKER :—The House will now adjourn and meet again at 11 a.m. to-morrow, 26th July 1955.

The House then adjourned.

APPENDIX I

25th July 1955]

List of publications referred to in the answer to clause (a) of Starred question No. 411, by Sri P. Ranga Reddi, M.L.A.—page 12 supra.

Telugu Publications.

1. Industries in Andhra.
2. Irrigation Projects in Andhra.
3. What we have done.
4. Krishna Barrage Bridge.
5. Planning for prosperity.
6. National Extension Schemes (Pamphlet I.)
7. Development of Agriculture.
8. Andhra High Court Inauguration Souvenir.
9. Ugadi Messages.
10. Progress of the Backward Classes.
11. National Extension Schemes (Pamphlet II.)
12. Public Health.
13. Police and the People.
14. Land to landless poor.
15. National Plan Loan.
16. Japanese method of rice cultivation.
17. Andhra State Anniversary Souvenir.
18. Handloom Industry in Andhra.
19. Mee Hakku (about exercising right of franchise).
20. Harijan Welfare.

English Publications.

21. Andhra High Court Inauguration Souvenir.
22. National Plan Loan.
23. Andhra State Inauguration Day Anniversary Souvenir.
24. Andhra Marches Ahead.

Priced Publications.

25. Sri Venkateswara University Inauguration Souvenir
(English and Telugu—Price Rs. 2 each.)

APPENDIX II

DEPARTMENT OF INDUSTRIES, CO-OPERATION AND LABOUR.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF
THE HOUSE.

[VIDE—LEGISLATIVE ASSEMBLY QUESTION No. 521 (STARRED)

BY SRI S. NARAYANAPPA at page 32 supra.]

STATEMENT SHOWING THE AMOUNTS SANCTIONED, AMOUNT
SPENT AND BALANCE UNDER CESS FUND SCHEMES.

Nature of Scheme.	Amount of expenditure		
	During 1953-54.	During 1954-55.	Total expenditure upto 31st March 1955.
(1)	(2)	(3)	(4)
Loans.			
	RS.	RS.	RS.
I. (i) Admission of Weavers into the Co-operative fold
(ii) Interest free loans towards share capital of weavers	2,03,741 4 0	1,58,743 12 0	3,62,485 0 0
(iii) Loans towards working capital of weavers' societies	25,00,000 0 0	25,00,000 0 0
(iv) Loans to Andhra Hand- loom weavers Co-ope- rative Society	19,90,000 0 0	19,90,000 0 0
(v) Loans to Andhra Co-ope- rative Spinning Mills
Total ...	2,03,741 4 0	45,58,743 12 0	47,62,485 0 0

Amount of expenditure

Nature of Scheme.	Amount of expenditure		
	During 1953-54.	During 1954-55.	Total expenditure upto 31st March 1955.
(1)	(2)	(3)	(4)
LOANS			
	RS.	RS.	RS.
GRANTS.			
II. (i) Opening of internal depots.	...	1,12,031 12 0	1,12,031 12 0
(ii) Opening of Central depots,	1,400 2 0	30,809 14 0	32,010 0 0
(iii) Supervision of depots ...	3,003 0 9	44,504 15 0	47,508 0 0
(iv) Inter State marketing depots	1,8564 10 0	18,564 10 0
(v) Mobile Vans	47,326 14 9	66,481 8 0	1,13,808 7 0
(vi) Publicity and Propa- ganda	1,072 0 0	23,118 13 0	24,190 13 0
III. Research and better Technique.			
(i) Standardisation Committee	...	420 14 0	420 14 0
(ii) Standard Reeds	25,355 1 0	25,355 1 0
(iii) Devices to regulate picks or take up motion at- tachment	696 0 0	696 0 0
(iv) Warping machines	4,500 0 0	4,500 0 0
(v) Fly Shuttle looms	3,926 4 0	3,926 4 0
(vi) Stamping of cloth	76 4 0	76 4 0
(vii) Modern dyeing units	26,350 15 0	26,350 15 0
(viii) Awarding of prizes	1,269 10 0	1,269 10 0
(ix) Pattern making factories.	...	14,106 6 0	14,106 6 0
(x) Pedal looms	41,000 0 0	41,000 0 0
(xi) Yarn testing machines
(xii) Dobbies
(xiii) Improved appliances
(xiv) Peripatetic demonstration parties	2,195 12 0	2,195 12 0
IV. Rebate	9,86,891 8 0	9,86,891 8 0
Subsidy towards appointment of Senior Inspectors	8,724 0 0	8,724 0 0
Organisation expenses	16,196 12 0	16,196 12 0
Subsidy for housing colony of weavers	11,373 12 0	27,579 8 0
	...	50,625 0 0	50,625 0 0
Subsidy to the Andhra Co- operative spinning Mills	58,551 9 0	58,551 9 0
Total ...	52,802 1 6	15,47,562 3 0	16,00,364 5 0

4

10.